

CONV 850/03

PŘEDÁVACÍ NÓTA

od: Sekretariát

komu: Konvent

Č. dřív. dok.: CONV 820/1/03 REV 1; CONV 847/03, CONV 848/03

Věc: **Návrh smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu**

Členové Konventu naleznou dále konečný text smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu, jak byl předán předsedovi Evropské rady v Římě 18. července 2003.

Návrh

SMLOUVY
ZAKLÁDAJÍCÍ

**ÚSTAVU
PRO EVROPU**

Přijatý konsensem Evropským konventem
13. června a 10. července 2003

PŘEDANÝ
PŘEDSEDOVI EVROPSKÉ RADY
V ŘÍMĚ

– 18. července 2003 –

Evropským konventem

ÚVOD

k částem I a II návrhu Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu,
předaným Evropské radě, která zasedala v Soluni 20. června 2003.

PŘEDMLUVA

Evropská rada, která zasedala 14. a 15. prosince roku 2001 v Belgii v Laekenu, konstatovala, že Evropská unie dospěla k rozhodujícímu okamžiku své existence a svolala Evropský konvent o budoucnosti Evropy.

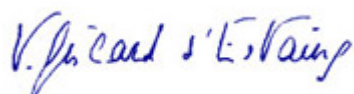
Tento Konvent byl pověřen tím, aby vyslovil návrhy na tři témata: sblížit evropské občany s evropským záměrem a evropskými orgány, dát organizační základ politickému životu a evropskému politickému prostoru v rozšířené Evropě a učinit z Unie faktor stabilizace a model v novém uspořádání světa.

Konvent určil odpovědi na otázky, které zazněly v prohlášení z Laekenu:

- navrhuje lepší rozdělení působnosti Unie a členských států,
- doporučuje sloučení smluv a udělení právní subjektivity Unii,
- stanoví zjednodušení akčních nástrojů Unie,
- navrhuje opatření na posílení demokracie, průhlednosti a účinnosti Evropské unie rozšířením příspěvku vnitrostátních parlamentů k legitimitě evropského záměru, zjednodušením rozhodovacích procesů a zajištěním větší průhlednosti a přehlednosti chodu evropských orgánů,
- stanoví nezbytná opatření pro zlepšení organizačního uspořádání a posílení úlohy každého ze tří orgánů Unie, zejména s přihlédnutím k rozšíření.

Prohlášení z Laekenu položilo otázku, zda by zjednodušení a nová úprava smluv neměly otevřít cestu k přijetí ústavního textu. Jednání Konventu nakonec vyústilo k vypracování návrhu Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu, textu, který na plenárním zasedání 13. června 2003 dosáhl širokého konsensu.

Máme tu čest tento text jménem Konventu předložit dnes, 20. června 2003, Evropské radě na zasedání v Soluni s přáním, aby se stal východiskem budoucí Smlouvy zakládající evropskou Ústavu.

Valéry Giscard d'Estaing
Předseda Konventu

Giuliano Amato
Místopředseda

Jean-Luc Dehaene
Místopředseda

Návrh

SMLOUVY ZAKLÁDAJÍCÍ ÚSTAVU PRO EVROPU

PREAMBULE

Χρώμεθα γάρ πολιτεία ... καί όνομα μέν διά τό μή ές ολίγους άλλ' ές πλείονας οικεῖν δημοκρατία κέκληται ...

My máme ústavní zřízení... Říká se mu demokracie, protože se opírá o většinu, a ne jen o několik málo jednotlivců.

Thukydides II, 37

Vědomi si toho, že Evropa je světadíl, který je nositelem civilizace, že její obyvatelé, kteří sem od úsvitu lidstva postupně ve vlnách přicházeli, časem vytvořili hodnoty, které jsou základem humanismu: rovnost mezi lidmi, svoboda, úcta k rozumu,

Inspirující se evropským kulturním, náboženským a humanistickým odkazem, jehož hodnoty byly vždy součástí jejího dědictví a který postavil život společnosti na vědomí ústřední úlohy člověka a jeho nedotknutelných a nezadatelných práv, jakož i na úctě k právnímu řádu,

Přesvědčení o tom, že nyní již sjednocená Evropa hodlá nadále jít po této cestě civilizovanosti, pokroku a prosperity pro blaho všech svých obyvatel, a to i těch nejzranitelnějších a nejpotřebnějších, že chce zůstat světadílem otevřeným kultuře, poznání a společenskému pokroku a že si přeje prohlubovat ve svém veřejném životě demokratičnost a průhlednost, usilovat o mír, spravedlnost a solidaritu na světě,

Přesvědčení o tom, že národy Evropy, které zůstávají nadále hrdé na svou identitu a národní historii, jsou odhodlány překonat své dřívější rozpory a ve stále těsnějším svazku vytvářet svůj společný osud,

Jisti si tím, že, Evropa, „jednotná v mnohosti“, jim poskytuje nejlepší možnosti k tomu, aby při zachování práv každého jedince a s vědomím své odpovědnosti vůči budoucím generacím a této planetě mohli pokračovat ve velkém dobrodružství, které z ní činí mimořádný prostor pro naději lidstva,

Vděční členům Evropského Konventu za to, že vypracovali tuto Ústavu ve jménu občanů a států Evropy,

[Kteří se po výměně svých plných mocí, jež byly shledány v dobré a náležité formě, dohodli na těchto ustanoveních:]

ČÁST I

HLAVA I: VYMEZENÍ A CÍLE UNIE

Článek 1: Ustavení Unie

1. Inspirujíc se vůlí občanů a států Evropy vytvořit jejich společnou budoucnost, zakládá tato Ústava Evropskou unii, jíž členské státy svěřují působnost k dosažení společných cílů. Unie koordinuje politiky členských států zaměřené na dosažení těchto cílů a vykonává metodou Společenství působnost, kterou jí svěřily.
2. Unie je otevřena všem evropským státům, které uznávají její hodnoty a které se zavazují, že je budou společně podporovat.

Článek 2: Hodnoty Unie

Unie se zakládá na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a úcty k lidským právům. Tyto hodnoty jsou společné členským státům žijícím ve společnosti, která se vyznačuje pluralismem, tolerancí, spravedlností, solidaritou a nepřipustností diskriminace.

Článek 3: Cíle Unie

1. Cílem Unie je podporovat mír, hodnoty Unie a dobré životní podmínky pro její národy.
2. Unie poskytuje svým občanům prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic a společný trh s volnou a nenarušenou hospodářskou soutěží.
3. Unie usiluje o Evropu s udržitelným rozvojem založeným na vyváženém hospodářském růstu, na vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřujícím k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku svysokým stupněm ochrany a zlepšování kvality životního prostředí. Podporuje vědecký a technický pokrok.

Bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporuje sociální spravedlnost a ochranu, rovnost mezi muži a ženami, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dětí.

Podporuje hospodářskou, sociální a územní soudržnost a solidaritu mezi členskými státy.

Unie ctí svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost, dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví.

4. Ve svých vztazích s ostatním světem Unie zastává a podporuje své hodnoty a své zájmy. Přispívá k míru, bezpečnosti, udržitelnému rozvoji této planety, k solidaritě a vzájemné úctě mezi národy, volnému a spravedlivému obchodování, odstranění bídy a ochraně lidských práv, především práv dětí, a k přísnému dodržování a rozvoji mezinárodního práva, zejména k dodržování zásad Charty Organizace spojených národů.
5. Unie tyto cíle sleduje vhodnými prostředky, na základě působnosti, která je jí svěřena v této Ústavě.

Článek 4: Základní svobody a nepřipustnost diskriminace

1. Volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu, jakož i svoboda usazování jsou Unii a uvnitř Unie zaručeny v souladu s ustanoveními této Ústavy.
2. V oblasti použití této Ústavy, a aniž by byla dotčena její zvláštní ustanovení, je zakázána jakákoli diskriminace z důvodu státní příslušnosti.

Článek 5: Vztahy mezi Unii a členskými státy

1. Unie ctí národní identitu svých členských států, která spočívá v jejich základních politických a ústavních systémech, včetně místní a regionální samosprávy. Respektuje jejich základní státní funkce včetně těch, které souvisejí se zajištěním územní celistvosti státu, udržením veřejného pořádku a zachováním vnitřní bezpečnosti.
2. Podle zásady loajální spolupráce se Unie a členské státy navzájem ctí a pomáhají si při plnění úkolů vyplývajících z Ústavy.

Členské státy usnadňují Unii plnění jejích úkolů a zdrží se všech opatření, jež by mohla ohrozit uskutečňování cílů zakotvených v Ústavě.

Článek 6: Právní subjektivita

Unie má právní subjektivitu.

HLAVA II: ZÁKLADNÍ PRÁVA A OBČANSTVÍ UNIE

Článek 7: Základní práva

1. Unie uznává práva, svobody a zásady vyhlášené v Chartě základních práv, která tvoří část II této Ústavy.
2. Unie usiluje o přistoupení k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Přistoupení k této Úmluvě se nedotkne působnosti Unie podle této Ústavy.
3. Základní práva, která jsou zaručena Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a která vyplývají z ústavních tradic společných členským státům jsou obecnými právními zásadami Unie.

Článek 8: Občanství Unie

1. Občanství Unie má každá osoba, která má státní příslušnost některého členského státu. Občanství Unie doplňuje tuto státní příslušnost, nenahrazuje ji.
2. Občané Unie požívají práv a podléhají povinnostem uvedeným v této Ústavě. Mají:
 - právo volně se pohybovat a pobývat na území členských států,
 - právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu a v obecních volbách v tom členském státě, v němž mají bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu,

- právo požívat na území třetí země, ve které členský stát, jehož jsou státními příslušníky, nemá své zastoupení, ochrany diplomatickými nebo konzulárními orgány kteréhokoli členského státu za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu,
 - petiční právo k Evropskému parlamentu, právo obrátit se na evropského ochránce práv, písemně se obrátit na orgány a poradní instituce Unie v některém z jazyků Ústavy a obdržet odpověď ve stejném jazyce.
3. Tato práva se vykonávají za podmínek a v mezích daných touto Ústavou a prostřednictvím ustanovení přijatých k jejich provádění.

HLAVA III: PŮSOBNOST UNIE

Článek 9: Základní zásady

1. Vymezení působnosti Unie upravuje zásada svěřeni. Výkon působnosti Unie upravují zásady subsidiarity a proporcionality.
2. Podle zásady svěřeni jedná Unie v mezích působnosti, kterou jí členské státy svěřily pro dosažení cílů stanovených v Ústavě. Působnost, která není Ústavou Unii svěřena, zůstává členským státům.
3. Podle zásady subsidiarity vyvíjí Unie činnost v oblastech, které nespádají do její výlučné působnosti, pouze tehdy a do té míry, kdy cílů zamýšlené činnosti nemohou uspokojivě dosáhnout členské státy, ať už činností na ústřední, regionální či místní úrovni, a kdy jich lze vzhledem k rozsahu nebo účinkům zamýšlené činnosti lépe dosáhnout na úrovni Unie.

Orgány Unie uplatňují zásadu subsidiarity v souladu s Protokolem o používání zásad subsidiarity a proporcionality obsaženém v příloze k Ústavě. V souladu s postupem uvedeným v tomto Protokolu dbají vnitrostátní parlamenty na dodržování této zásady.

4. Podle zásady proporcionality nepřekračuje obsah a forma činnosti Unie rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů Ústavy.

Orgány uplatňují zásadu proporcionality v souladu s Protokolem uvedeným v odstavci 3.

Článek 10: Právní řád Unie

1. Ústava a právní akty přijaté orgány Unie při výkonu působnosti, která je jí svěřena, jsou nadřazeny právním řádům členských států.
2. Členské státy učiní veškerá vhodná obecná i zvláštní opatření k plnění závazků vyplývajících z Ústavy nebo z aktů přijatých orgány Unie.

Článek I-11: Druhy působnosti

1. Svěřuje-li v určité oblasti Ústava Unii výlučnou působnost, může pouze Unie přijímat závazné právní akty a členské státy tak mohou činit pouze tehdy, jsou-li zmocněny Uní nebo provádějí-li akty přijaté Uní.

2. Svěřuje-li v určité oblasti Ústava Unii působnost sdílenou s členskými státy, Unie a členské státy mají v této oblasti pravomoc přijímat právně závazné akty. Členské státy vykonávají svou působnost v rozsahu, v jakém ji nevykonala Unie nebo se jí rozhodla přestat vykonávat.
3. V působnosti Unie je podporovat a zajišťovat koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti členských států.
4. V působnosti Unie je vymezit a provádět společnou zahraniční a bezpečnostní politiku včetně postupného vymezení společné obranné politiky.
5. V některých oblastech a za podmínek stanovených v Ústavě má Unie působnost provádět činnosti, jimiž Unie podporuje, koordinuje nebo doplňuje činnosti členských států, aniž by přitom v těchto oblastech nahrazovala jejich působnost.
6. Rozsah a způsob výkonu působnosti Unie určují ustanovení v části III upravující odděleně jednotlivé oblasti.

Článek 12: Výlučná působnost

1. Ve výlučné působnosti Unie je stanovit pravidla hospodářské soutěže nezbytná pro fungování vnitřního trhu a v následujících oblastech:
 - měnová politika pro členské státy, které přijaly euro,
 - společná obchodní politika,
 - celní unie,
 - zachování biologických mořských zdrojů v rámci společné politiky rybolovu.

2. Ve výlučné působnosti Unie je uzavřít mezinárodní smlouvu, je-li její uzavření stanoveno v některém právním aktu Unie, je-li nezbytné k tomu, aby Unie mohla vykonávat svou vnitřní působnost nebo dotýká-li se některého vnitřního aktu Unie.

Článek 13 : Oblasti sdílené působnosti

1. Unie má sdílenou působnost s členskými státy, svěruje-li jí Ústava působnost, která nespadá do oblastí uvedených v článcích 12 a 16.
2. Sdílená působnost mezi Unií a členskými státy se uplatňuje v těchto hlavních oblastech:
 - vnitřní trh,
 - prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti,
 - zemědělství a rybolov s výjimkou zachování biologických mořských zdrojů,
 - doprava a transevropské sítě,
 - energie,
 - sociální politika týkající se hledisek vymezených v části III,
 - hospodářská, sociální a územní soudržnost,
 - životní prostředí,
 - ochrana spotřebitelů,
 - společné otázky bezpečnosti v oblasti veřejného zdraví.
3. V působnosti Unie je vyvíjet činnost v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a kosmu, zejména vymezovat a provádět programy; výkon této působnosti však nesmí členskými státy bránit ve výkonu jejich působnosti.

4. V oblasti rozvojové spolupráce a humanitární pomoci je v působnosti Unie vyvíjet činnost a provádět společnou politiku; výkon této působnosti však nesmí členskými státy bránit ve výkonu jejich působnosti.

Článek 14: Koordinace hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti

1. Unie přijímá opatření, zejména hlavní směry hospodářské politiky, s cílem zajistit koordinaci hospodářských politik členských států. Členské státy v rámci Unie svou hospodářskou politiku koordinují.
2. Zvláštní ustanovení platí pro státy, které přijaly euro.
3. Unie přijímá opatření, zejména hlavní směry politiky zaměstnanosti, s cílem zajistit koordinaci politik zaměstnanosti členských států.
4. Unie může přijímat iniciativy pro zajištění koordinace sociálních politik členských států.

Článek 15: Společná zahraniční a bezpečnostní politika

1. V oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky zahrnuje působnost Unie všechny oblasti zahraniční politiky, jakož i všechny otázky spojené s bezpečností Unie, včetně postupného vymezování společné obranné politiky, která může vyústit ve společnou obranu.
2. Členské státy aktivně a bezvýhradně podporují společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Unie v duchu loajality a vzájemné solidarity a dodržují akty, které Unie v této oblasti přijala. Zdrží se jakéhokoli jednání, které je v rozporu se zájmy Unie nebo které snižuje účinnost jejího působení.

Článek 16: Oblasti podpůrné, koordinační a doplňkové činnosti

1. Unie může vyvíjet podpůrnou, koordinační a doplňkovou činnost.
2. Oblastmi podpůrné, koordinační a doplňkové činnosti na evropské úrovni jsou:
 - průmysl
 - ochrana a zlepšování lidského zdraví
 - výchova, odborné vzdělávání, mládež a sport
 - kultura
 - civilní ochrana.
3. Právně závazné akty přijaté Unií na základě ustanovení upravujících odděleně jednotlivé oblasti v části III nemohou harmonizovat právní a správní předpisy členských států.

Článek 17: Doložka o pružnosti

1. Pokud se v rámci politik vymezených v části III ukáže pro dosažení některého z cílů stanovených v Ústavě činnost Unie jako nezbytná a Ústava nestanoví k této činnosti nezbytné pravomoci, Rada na návrh Komise a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu jednomyslně přijme vhodné předpisy.
2. V rámci postupu kontrolujícího zásadu subsidiarity podle článku I-9 odstavec 3 upozorňuje Komise vnitrostátní parlamenty členských států na návrhy založené na tomto článku.
3. Ustanovení přijatá na základě tohoto článku nemohou harmonizovat právní a správní předpisy členských států v případě, kdy Ústava tuto harmonizaci vylučuje.

HLAVA IV: ORGÁNY UNIE

Kapitola I – Institucionální rámec

Článek 18: Orgány Unie

1. Unie má jednotný institucionální rámec, který má za cíl:
 - sledovat cíle Unie,
 - podporovat hodnoty Unie,
 - sloužit zájmům Unie, jejích občanů a členských států

a zajistit celistvost, účinnost a kontinuitu politik a činností zaměřených na dosažení jejích cílů.

2. Tento institucionální rámec zahrnuje:

Evropský parlament,
Evropskou radu,
Radu ministrů,
Evropskou komisi,
Soudní dvůr.

3. Každý orgán jedná v mezích pravomocí, které jsou mu svěřeny v Ústavě, v souladu s postupy a podmínkami v ní uvedenými. Orgány mezi sebou plně vzájemně spolupracují.

Článek 19: Evropský parlament

1. Evropský parlament vykonává spolu s Radou normotvornou a rozpočtovou úlohu, úlohu politické kontroly a konzultace podle podmínek stanovených v Ústavě. Volí předsedu Evropské komise.

2. Evropský parlament volí evropští občané přímo na dobu pěti let, ve svobodných a tajných volbách. Počet poslanců Evropského parlamentu nepřekročí sedm set třicet šest. Zastoupení evropských občanů je zajištěno poměrným sestupným způsobem, přičemž je stanovena minimální hranice čtyř poslanců na členský stát.

Dostatečně včas před volbami do Evropského parlamentu v roce 2009, a bude-li třeba, tak posléze pro pozdější volby, Evropská rada na návrh Evropského parlamentu a s jeho souhlasem jednomyslně stanoví složení Evropského parlamentu při dodržení výše uvedených zásad.

3. Evropský parlament volí ze svých členů předsedu a předsednictvo.

Článek 20: Evropská rada

1. Evropská rada dává Unii podněty nezbytné k jejímu rozvoji a vymezuje její směry a její obecné politické priority. Nevykonává normotvornou úlohu.
2. Evropskou radu tvoří hlavy států nebo předsedové vlád členských států, její předseda a předseda Komise. Jejich jednání se účastní ministr zahraničních věcí Unie.
3. Evropská rada zasedá každé tři měsíce, svolává ji její předseda. Vyžádá-li si to pořad jednání, mohou se členové Evropské rady rozhodnout, že jim bude nápomocen některý ministr a v případě předsedy Komise některý evropský komisař. Pokud to vyžaduje situace, svolá předseda mimořádné zasedání Evropské rady.
4. Nestanoví-li Ústava jinak, usnáší se Evropská rada konsensuálně.

Článek 21: Předseda Evropské rady

1. Předsedu Evropské rady volí Evropská rada kvalifikovanou většinou na dobu dva a půl roku, zvolen může být ještě jednou. V případě závažné překážky nebo pochybení může Evropská rada stejným postupem jeho funkční období ukončit.
2. Předseda Evropské rady:
 - předsedá jednání Evropské rady a vede je,
 - zajišťuje jeho přípravu a plynulost ve spolupráci s předsedou Komise a na základě jednání Rady pro všeobecné záležitosti,
 - usiluje o usnadnění soudržnosti a konsensu uvnitř Evropské rady,
 - po každém zasedání předkládá zprávu Evropskému parlamentu.

Předseda Evropské rady na své úrovni a ve své funkci zastupuje Unii navenek v oblastech týkajících se společné zahraniční a bezpečnostní politiky, aniž by tím byla dotčena působnost ministra zahraničních věcí Unie.

3. Předseda Evropské rady nesmí vykonávat vnitrostátní poslanecký mandát.

Článek 22: Rada ministrů

1. Rada ministrů vykonává společně s Evropským parlamentem normotvornou a rozpočtovou úlohu a dále pak úlohu při vymezování politik a koordinaci podle podmínek stanovených v Ústavě.
2. Rada ministrů se v každém ze svých složení skládá z jednoho zástupce na ministerské úrovni jmenovaného každým členským státem. Pouze tento zástupce je zmocněn zavazovat členský stát, který zastupuje, a vykonávat hlasovací právo.
3. Nestanoví-li Ústava jinak, rozhoduje Rada ministrů kvalifikovanou většinou.

Článek 23: Složení Rady ministrů

1. Rada pro právní a všeobecné záležitosti zajišťuje celistvost jednání Rady ministrů. Za účasti Komise připravuje zasedání Evropské rady.

Vystupuje-li jako Rada pro všeobecné záležitosti ve spojení s Komisí, připravuje zasedání Evropské rady a zajišťuje jejich sledování.

Vystupuje-li jako normotvůrce, Rada ministrů jedná a spolu s Evropským parlamentem se usnáší v otázce evropských zákonů a evropských rámcových zákonů podle ustanovení Ústavy. Vystupuje-li v tomto postavení, je zastoupení každého členského státu zajištěno jedním nebo dvěma dalšími představiteli na ministerské úrovni, kteří jsou odborníky v oblasti, jež je na pořadu jednání Rady ministrů.

2. Rada pro zahraniční záležitosti vypracovává zahraniční politiku Unie podle strategických zásad vymezených Evropskou radou a zajišťuje celistvost její činnosti. Předsedá jí ministr zahraničních věcí Unie.
3. Evropská rada přijme evropské rozhodnutí stanovící další složení, v jakých může Rada ministrů zasedat.
4. Na základě rovné rotace zajišťují po dobu nejméně jednoho roku představitelé členských států v Radě ministrů předsednictví s výjimkou složení pro zahraniční záležitosti. Evropská rada přijme evropské rozhodnutí stanovící pravidla této rotace s přihlédnutím k evropské politické a zeměpisné vyváženosti a rozmanitosti členských států.

Článek 24: Kvalifikovaná většina

1. Rozhoduje-li Evropská rada nebo Rada ministrů kvalifikovanou většinou, je tato vymezena jako většina členských států zastupujících nejméně tři pětiny obyvatel Unie.
2. Nevyžaduje-li Ústava, že Evropská rada nebo Rada ministrů rozhoduje na základě návrhu Komise nebo nerozhoduje-li Evropská rada či Rada ministrů z podnětu ministra zahraničních věcí Unie, tvoří požadovanou kvalifikovanou většinu dvě třetiny členských států zastupujících nejméně tři pětiny obyvatel Unie.
3. Ustanovení odstavců 1 a 2 vstoupí v platnost dnem 1. listopadu roku 2009, po konání voleb do Evropského parlamentu v souladu s ustanoveními článku 19.
4. Uvádí-li se v části III Ústavy, že některé zákony a rámcové zákony přijímá Rada ministrů v souladu se zvláštním normotvorným postupem, může Evropská rada z vlastního podnětu a jednomyslně po nejméně šestiměsíčním posuzovacím období přijmout rozhodnutí, opravňující k přijetí těchto evropských zákonů nebo evropských rámcových zákonů v souladu s obvyklým normotvorným postupem. Evropská rada rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem a poté, cy byly informovány vnitrostátní parlamenty.

Uvádí-li se v části III Ústavy, že Rada ministrů rozhoduje v určité oblasti jednomyslně, může Evropská rada z vlastního podnětu a jednomyslně přijmout evropské rozhodnutí, kterým oprávní Radu ministrů rozhodnout v této oblasti kvalifikovanou většinou. Veškeré podněty přijaté Evropskou radou na základě tohoto pododstavce jsou předány vnitrostátním parlamentům nejméně čtyři měsíce před přijetím rozhodnutí.

5. V Evropské radě se její předseda a předseda Komise neúčastní hlasování.

Článek 25: Evropská komise

1. Evropská komise podporuje obecný evropský zájem a k tomuto účelu činí vhodné podněty. Dbá na používání ustanovení Ústavy a také opatření přijatých jednotlivými orgány podle ní. Pod kontrolou Soudního dvora dohlíží na uplatňování právního řádu Unie. Komise spravuje rozpočet a řídí programy. V souladu s Ústavou vykonává rovněž úlohu v oblasti koordinace, provádění a řízení. S výjimkou společné zahraniční a bezpečnostní politiky a dalších případů uvedených v Ústavě zastupuje Unii navenek. Činí podněty k přijímání jednoletých a víceletých programů Unie s cílem dosáhnout meziinstitucionálních dohod.
2. Nestanoví-li Ústava jinak, může být normotvorný akt Unie přijat pouze na návrh Komise. Jiné akty se přijímají na návrh Komise, stanoví-li tak Ústava.

3. Komise tvoří sbor, který se skládá z jejího předsedy, z ministra zahraničních věcí Unie/místopředsedy, ze třinácti evropských komisařů vybíraných podle systému rovné rotace mezi členskými státy. Tento systém je stanoven v evropském rozhodnutí přijatém Evropskou radou na základě těchto zásad:
- a) pokud jde o určení pořadí a doby působnosti jejich státních příslušníků ve sboru, zachází se s členskými státy na bázi přísně dodržované rovnosti, a proto rozdíl mezi celkovým počtem funkčních období, která vykonávají státní příslušníci dvou daných členských států, nemůže být nikdy větší než jedna,
 - b) s výhradou toho, co je uvedeno pod písmenem a), je každý následující sbor složen tak, aby uspokojivě vyjadřoval demografickou a zeměpisnou různorodost všech členských států Unie.

Předseda Komise jmenuje komisaře bez hlasovacího práva, kteří jsou vybráni s přihlédnutím ke stejným kritériím jako členové sboru a kteří pocházejí ze všech členských států.

Tato ustanovení vstoupí v platnost dnem 1. listopadu 2009.

4. Komise vykonává své funkce zcela nezávisle. Při plnění svých úkolů si evropští komisaři a komisaři nevyžádají ani nepřijmou pokyny od žádné vlády ani od žádné organizace.
5. Komise je jako sbor odpovědná Evropskému parlamentu. Za činnost komisařů je Evropskému parlamentu odpovědný předseda Komise. Podle článku III-243 Ústavy může Evropský parlament přijmout návrh na vyslovení nedůvěry Komisi. Je-li tento návrh přijat, musí evropští komisaři a komisaři kolektivně odstoupit ze svých funkcí. Komise nadále vyřizuje běžné záležitosti až do jmenování nového sboru.

Článek 26: Předseda Evropské komise

1. S přihlédnutím k volbám do Evropského parlamentu a po náležitých konzultacích, navrhne Evropská rada kvalifikovanou většinou Evropskému parlamentu kandidáta na funkci předsedy Komise. Tohoto kandidáta volí Evropský parlament většinou poslanců, kteří ho tvoří. Pokud nezíská tento kandidát většinu, Evropská rada navrhne ve lhůtě jednoho měsíce Evropskému parlamentu nového kandidáta podle stejného postupu, jaký byl uveden výše.
2. Každý členský stát určený podle systému rotace sestaví listinu tří osob, mezi nimiž budou zastoupena obě pohlaví a jež pokládá za kvalifikované pro výkon funkce evropského komisaře. Zvolený předseda vybere z každého navrhovaného seznamu jednu osobu, a tak designuje třináct evropských komisařů vybraných pro jejich evropanství a záruku nezávislosti. Předseda, osoby designované za členy sboru včetně budoucího ministra zahraničních věcí Unie, jakož i osoby designované za komisaře bez hlasovacího práva podléhají kolektivně schvalovacímu hlasování Evropského parlamentu. Funkční období Komise je pětileté.
3. Předseda Komise:
 - stanoví směry, v jejichž rámci plní Komise své poslání,
 - rozhoduje o jejím vnitřním uspořádání ve snaze zajistit celistvost, účinnost a kolektivní povahu její činnosti,
 - z řad členů sboru jmenuje místopředsedy.

Pokud jej o to požádá předseda, vzdá se evropský komisař nebo komisař úřadu.

Článek 27: Ministr zahraničních věcí Unie

1. Evropská rada rozhoduje se souhlasem předsedy Komise kvalifikovanou většinou o jmenování ministra zahraničních věcí Unie. Ten vede společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Unie. Evropská rada může jeho funkční období ukončit podle téhož postupu.
2. Ministr zahraničních věcí Unie přispívá svými návrhy k vypracování společné zahraniční politiky a provádí ji jako zplnomocněnec Rady ministrů. Stejně postupuje i v oblasti společné bezpečnostní a obranné politiky.
3. Ministr zahraničních věcí Unie je jedním z místopředsedů Evropské komise. Je pověřen vnějšími vztahy a koordinací dalších hledisek zahraniční činnosti Unie. Při výkonu svých funkcí v Komisi, a pouze při výkonu těchto funkcí, podléhá ministr zahraničních věcí Unie postupům, které upravují fungování Komise.

Článek 28: Soudní dvůr

1. Soudní dvůr se skládá z Evropského soudního dvora, Soudu vyšší instance a specializovaných soudů. Zajišťuje dodržování práva při výkladu a provádění Ústavy.

Členské státy stanoví opravné prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblasti právního řádu Unie.

2. Evropský soudní dvůr se skládá z jednoho soudce z každého členského státu a je mu nápomocno osm generálních advokátů.

Soud vyšší instance se skládá nejméně z jednoho soudce z každého členského státu; počet soudců je stanoven ve statutu Soudního dvora.

Soudci a generální advokáti Evropského soudního dvora a soudci Soudu vyšší instance jsou vybíráni z osob, které skýtají záruky naprosté nezávislosti a které splňují všechny požadavky podle článků III-260 až III-261, a jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let; mohou být jmenováni opakovaně .

3. Soudní dvůr rozhoduje:
 - o žalobách podaných členským státem, orgánem nebo fyzickými či právnickými osobami v souladu s ustanoveními části III,
 - na žádost vnitrostátních soudů o předběžných otázkách týkajících se výkladu práva Unie a platnosti aktů přijatých orgány Unie,
 - o ostatních případech uvedených v Ústavě.

Kapitola II – Další orgány a instituce

Článek 29: Evropská centrální banka

1. Evropská centrální banka a vnitrostátní centrální banky tvoří Evropský systém centrálních bank. Evropská centrální banka a vnitrostátní centrální banky členských států, které přijaly měnu Unie, euro, vedou měnovou politiku Unie.
2. Rozhodovací orgány Evropské centrální banky řídí Evropský systém centrálních bank. Hlavním cílem Evropského systému centrálních bank je zachování cenové stability. Aniž by byl dotčen cíl, kterým je cenová stabilita, poskytuje systém podporu obecným hospodářským politikám v Unii s cílem přispět k uskutečňování cílů Unie. Plní všechny ostatní úkoly centrální banky v souladu s ustanoveními části III a se statutem Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.
3. Evropská centrální banka má právní subjektivitu. Pouze ona je zmocněna k emisi eura. Při výkonu svých pravomocí a ve finančních otázkách je nezávislá. Orgány a instituce Unie se stejně jako vlády členských států zavazují dodržovat tuto zásadu
4. Evropská centrální banka přijímá opatření nezbytná k plnění svých úkolů v souladu s ustanoveními článků III-77 až III-83 a III-90 a za podmínek stanovených ve statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky. V souladu s těmiž ustanoveními si členské státy, které nepřijaly euro, a jejich centrální banky ponechávají svou působnost v měnové oblasti
5. Evropská centrální banka je v oblastech spadajících do její působnosti konzultována při každém návrhu aktu Unie, jakož i při každém návrhu správní úpravy na vnitrostátní úrovni a může vydávat stanoviska.

6. Rozhodovací orgány Evropské centrální banky, jejich složení a způsob fungování jsou vymezeny v článcích III-84 až III-87, jakož i ve statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

Článek 30: Účetní dvůr

1. Účetní dvůr je orgán, který provádí kontrolu účetnictví.
2. Zkoumá účty obsahující veškeré příjmy a výdaje Unie a přesvědčuje se o řádnosti finančního řízení.
3. Skládá se z jednoho státního příslušníka každého členského státu. Jeho členové vykonávají své funkce naprosto nezávisle.

Článek 31: Poradní instituce Unie

1. Evropskému parlamentu, Radě ministrů a Komisi je nápomocen Výbor regionů a Hospodářský a sociální výbor, které plní poradní úlohu.
2. Výbor regionů se skládá ze zástupců regionálních a místních samosprávných celků, kteří buď mají volební mandát v některém regionálním nebo místním samosprávném celku, nebo jsou politicky odpovědní volenému shromáždění.
3. Hospodářský a sociální výbor se skládá ze zástupců organizací zaměstnavatelů, zaměstnanců a dalších subjektů zastupujících občanskou společnost zejména v hospodářské a sociální, občanské, profesní a kulturní oblasti.
4. Členové výboru nesmějí být vázáni žádnými příkazy. Vykonávají svou funkci zcela nezávisle v obecném zájmu Unie.

5. Pravidla týkající se složení těchto Výborů, jmenování jejich členů, jejich pravomoci a jejich fungování jsou vymezeny v článcích III-292 až III-298. Rada na návrh Komise pravidelně reviduje pravidla týkající se jejich složení, aby tak napomáhala hospodářskému, sociálnímu a demografickému rozvoji Unie.

HLAVA V: VÝKON PŮSOBNOSTI UNIE

Kapitola I: Společná ustanovení

Článek 32: Právní akty Unie

1. Při výkonu působnosti, která je jí svěřena v Ústavě, používá Unie jako právní nástroje v souladu s ustanoveními části III evropské zákony, evropské rámcové zákony, evropská nařízení, evropská rozhodnutí, doporučení a stanoviska.

Evropský zákon je legislativní akt s obecnou působností. Je závazný v celém rozsahu a přímo použitelný ve všech členských státech.

Evropský rámcový zákon je legislativní akt, který je závazný pro každý členský stát, kterému je určen, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků pro dosažení výsledku se ponechává vnitrostátním orgánům.

Evropské nařízení je nelegislativní akt s obecnou působností určený k provádění legislativních aktů a některých zvláštních ustanovení Ústavy. Může být buď závazný celém rozsahu a přímo použitelný ve všech členských státech, nebo zavazovat každý členský stát, kterému je určen, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků pro dosažení výsledku se ponechává vnitrostátním orgánům.

Evropské rozhodnutí je nelegislativní akt, který je závazný v celém rozsahu. Pokud jsou v něm uvedeni ti, jimž je určeno, je závazné pouze pro ně.

Doporučení a stanoviska přijatá orgány nejsou závazná.

2. Je-li Evropskému parlamentu a Radě ministrů předán návrh legislativního aktu, zdrží se oba v dané oblasti přijetí aktů v tomto článku neuvedených.

Článek I-33: Legislativní akty

1. Evropské zákony a rámcové zákony na návrh Komise společně přijímá Evropský parlament a Rada ministrů v souladu s obvyklým normotvorným postupem podle článku III-302. Nedospějí-li oba orgány k dohodě, není dotyčný akt přijat.

V případech zvlášť uvedených v článku III-165, mohou být evropské zákony a rámcové zákony postupem podle článku III-302 přijímány z podnětu skupiny členských států.

2. Ve zvláštních případech uvedených v Ústavě přijímá evropské zákony a rámcové zákony Evropský parlament za účasti Rady ministrů nebo tato Rada za účasti Evropského parlamentu podle zvláštních normotvorných postupů.

Článek 34: Nelegislativní akty

1. Evropská nařízení a evropská rozhodnutí přijímají Rada ministrů a Komise v případech uvedených v člancích I-35 a I-36 a v případech zvláště uvedených v Ústavě. Evropská centrální banka přijímá evropská nařízení a evropská rozhodnutí, opravňuje-li ji k tomu Ústava.
2. Opravňuje-li je k tomu Ústava, Rada ministrů a Komise, jakož i Evropská centrální banka přijímají doporučení.

Článek 35: Nařízení přenesené působnosti

1. Evropské zákony a rámcové zákony mohou na Komisi přenést působnost vydávat nařízení přenesené působnosti, která doplňují nebo pozměňují některé méně podstatné součásti zákona či rámcového zákona.

Zákony a rámcové zákony výslovně vymezují cíle, obsah, rozsah a dobu trvání přenesené působnosti. Předmětem pověření nemohou být součásti, které mají pro danou oblast zásadní význam. Ty jsou vyhrazeny zákonům nebo rámcovým zákonům.

2. Evropské zákony a rámcové zákony výslovně vymezují prováděcí podmínky, jimž podléhá přenos působnosti. Tyto podmínky mohou spočívat v následujících možnostech:
 - Evropský parlament nebo Rada ministrů se mohou rozhodnout, že přenos působnosti odvolají,
 - nařízení přenesené působnosti může vstoupit v platnost pouze tehdy, nevysloví-li ve lhůtě stanovené zákonem nebo rámcovým zákonem Evropský parlament nebo Rada ministrů žádné námitky.

Pro účely předcházejícího pododstavce se Evropský parlament usnáší většinou hlasů svých členů a Rada ministrů rozhoduje kvalifikovanou většinou.

Článek 36: Prováděcí akty

1. Členské státy přijmou ve svém vnitrostátním právním řádu všechna opatření nezbytná pro provedení právně závazných aktů Unie.
2. Jsou-li pro provedení závazných aktů Unie nezbytné shodné podmínky, mohou tyto akty svěřit prováděcí pravomoci Komisi nebo ve zvláštních náležitě odůvodněných případech a v případech uvedených v článku 39 Radě ministrů.
3. Pravidla a obecné zásady vztahující se na způsoby kontroly prováděcích aktů Unie členskými státy stanoví předem evropský zákon.
4. Prováděcí akty Unie mají formu evropských prováděcích nařízení nebo evropských prováděcích rozhodnutí.

Článek 37: Společné zásady pro právní akty Unie

1. Neuvádí-li Ústava zvláštní ustanovení, rozhodují orgány při dodržení platných postupů a v souladu se zásadou proporcionality podle článku 9 o druhu aktu, který bude v daném případě přijat.
2. Evropské zákony a rámcové zákony, evropská nařízení a evropská rozhodnutí musejí být odůvodněna a odvolávat se na návrhy nebo stanoviska požadovaná touto Ústavou.

Článek 38 : Zveřejnění a vstup v platnost

1. Evropské zákony a rámcové zákony přijaté v souladu s obvyklým normotvorným postupem podepisuje předseda Evropského parlamentu a předseda Rady ministrů. V ostatních případech je podepisuje předseda Evropského parlamentu nebo předseda Rady ministrů. Evropské zákony a rámcové zákony jsou vyhlášeny v Úředním věstníku Evropské unie a vstupují v platnost dnem, který je v nich stanoven, jinak dvacátým dnem po vyhlášení.
2. Evropská nařízení a evropská rozhodnutí, není-li v nich uvedeno, komu jsou určena nebo obrací-li se ke všem členským státům, podepisuje předseda orgánu, který je přijímá, jsou vyhlášeny v Úředním věstníku Evropské unie a vstupují v platnost dnem, který je v nich stanoven, jinak dvacátým dnem po vyhlášení.
3. Ostatní rozhodnutí jsou oznámena těm, komu jsou určena, a nabývají účinku tímto oznámením.

Kapitola II : Zvláštní ustanovení

Článek 39: Zvláštní ustanovení pro provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky

1. Evropská unie vede společnou zahraniční a bezpečnostní politiku založenou na rozvoji vzájemné politické solidarity mezi členskými státy, na určení otázek obecného zájmu a na stále se zvyšující konvergenci činností členských států.

2. Evropská rada určí strategické zájmy Unie a stanoví cíle své společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Rada ministrů tuto politiku vypracuje v rámci strategických směrů stanovených Evropskou radou a způsobem uvedeným v části III.
3. Evropská rada a Rada ministrů přijmou nezbytná evropská rozhodnutí.
4. Tuto společnou zahraniční a bezpečnostní politiku vykonává ministr zahraničních věcí Unie a členské státy, které k tomu využívají prostředků na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie.
5. S cílem vymezit společný přístup vedou členské státy v Evropské radě a v Radě ministrů vzájemné konzultace o všech otázkách obecného zájmu týkajících se společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Dříve než každý členský stát podnikne jakékoli kroky na mezinárodní scéně nebo přijme jakýkoli závazek, který by mohl mít dopad na zájmy Unie, poradí se s ostatními v Evropské radě nebo v Radě ministrů. Konvergentní činností zajišťují členské státy to, že Unie bude moci prosazovat své zájmy a hodnoty na mezinárodní scéně. Členské státy jsou mezi sebou solidární.
6. Evropský parlament je pravidelně konzultován, pokud jde o hlavní hlediska a základní možnosti společné zahraniční a bezpečnostní politiky, a je informován o jejím vývoji.
7. Evropská rada a Rada ministrů přijímají v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky evropská rozhodnutí jednomyslně kromě případů uvedených v části III. Evropská rada a Rada ministrů jednanají na návrh členského státu, ministra zahraničních věcí Unie nebo tohoto ministra s podporou Komise. Evropské zákony a evropské rámcové zákony jsou vyloučeny.
8. Evropská rada může jednomyslně rozhodnout, že Rada ministrů rozhoduje kvalifikovanou většinou i v jiných případech než uvedených v části III.

Článek 40: Zvláštní ustanovení pro provádění společné bezpečnostní a obranné politiky

1. Společná bezpečnostní a obranná politika je nedílnou součástí společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Zajišťuje Unii operativní schopnost, která se opírá o civilní a vojenské prostředky. Unie je může použít pro mise mimo území Unie, aby tak zajistila zachování míru, předcházení střetům a posílení mezinárodní bezpečnosti v souladu se zásadami Charty Organizace spojených národů. Plnění těchto úkolů je založeno na využití kapacit poskytnutých členskými státy.
2. Společná bezpečnostní a obranná politika zahrnuje postupné vymezení společné obranné politiky Unie. Ta povede ke společné obraně, jakmile tak Evropská rada jednomyslně rozhodne. V tomto případě doporučí Evropská rada členským státům přijetí takového rozhodnutí v souladu s jejich ústavními předpisy.

Politika Unie podle tohoto článku se nedotýká zvláštní povahy bezpečnostní a obranné politiky některých členských států a uznává závazky některých členských států uskutečňujících svou společnou obranu v rámci Organizace Severoatlantické smlouvy, které vyplývají z Severoatlantické smlouvy a které jsou v souladu se společnou bezpečnostní a obrannou politikou vytvořenou v tomto rámci.

3. Při provádění společné bezpečnostní a obranné politiky dávají členské státy Unii k dispozici civilní a vojenské kapacity, aby přispěly k plnění cílů vymezených Radou ministrů. Členské státy, které mezi sebou ustavily mnohohodnárodní síly, je mohou rovněž dát k dispozici společné bezpečnostní a obranné politice.

Členské státy se zavazují, že budou své vojenské kapacity postupně zdokonalovat. Zřizuje se Evropská agentura pro vyzbrojování, výzkum a vojenské kapacity, aby bylo možno určit operativní potřeby, vytvořit opatření k jejich uspokojení a přispět k určení a případně k provedení všech účelných opatření pro posílení výrobní a technologické základny v oblasti obrany, podílet se na vymezení evropské politiky kapacit a vyzbrojování a napomáhat Radě ministrů při hodnocení zlepšování vojenských kapacit.

4. Evropská rozhodnutí týkající se provádění společné bezpečnostní a obranné politiky včetně těch, která se týkají zahájení mise uvedené v tomto článku, přijímá Rada ministrů, která rozhoduje jednomyslně na návrh ministra zahraničních věcí Unie nebo na návrh některého členského státu. Ministr zahraničních věcí Unie může případně společně s Komisí navrhnout, aby byly použity vnitrostátní prostředky anebo nástroje Unie.
5. Za účelem zachovat hodnoty Unie a posloužit jejím zájmům může Rada ministrů v rámci Unie pověřit uskutečněním mise skupinu členských států. Uskutečnění této mise upravují ustanovení článku III-211.
6. Členské státy, jejichž vojenské kapacity splňují vyšší kritéria a které mezi sebou přijaly v této oblasti přísnější závazky za účelem vedení těch nejnáročnějších misí, naváží mezi sebou v rámci Unie strukturovanou spolupráci. Tuto spolupráci upravují ustanovení článku III-213.

7. Dokud Evropská rada nerozhodla v souladu s odstavcem 2 tohoto článku, zavádí se v rámci Unie úzká spolupráce v oblasti vzájemné obrany. Na základě této spolupráce by státu, který se účastní této spolupráce a jenž by se stal předmětem ozbrojeného napadení na svém území, ostatní účastnické státy poskytly v souladu s článkem 51 Charty Organizace spojených národů pomoc a podporu všemi vojenskými či jinými prostředky, které jsou v jejich moci. Zúčastněné státy budou při provádění úzké spolupráce v oblasti vzájemné obrany úzce spolupracovat s Organizací Severoatlantické smlouvy. Pravidla účasti a fungování a také rozhodovací postupy pro tuto spolupráci jsou uvedeny v článku III-214.
8. Pokud jde o hlavní hlediska a základní možnosti společné bezpečnostní a obranné politiky, Evropský parlament je pravidelně konzultován a je informován o jejím vývoji.

Článek 41: Zvláštní ustanovení pro uskutečňování prostoru svobody, bezpečnosti a práva

1. Unie představuje prostor svobody, bezpečnosti a práva:
 - přijímáním evropských zákonů a rámcových zákonů, které, je-li to nutné, usilují o sbližování vnitrostátních předpisů v oblastech vyjmenovaných v části III,
 - podporou vzájemné důvěry mezi příslušnými úřady členských států, především na základě vzájemného uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí,
 - operativní spoluprací příslušných orgánů členských států včetně útvarů policie, celní správy a dalších útvarů specializovaných na oblast předcházení a zjišťování trestné činnosti.

2. V rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva se vnitrostátní parlamenty mohou podílet na mechanismech vyhodnocování uvedených v článku III-161 a jsou zapojeny do politické kontroly činnosti Europolu a do hodnocení činnosti Eurojustu, v souladu s články III-177 a III-174.
3. V oblasti policejní a soudní spolupráce v trestních věcech mají členské státy právo iniciativy podle článku III-165.

Článek 42: Doložka o solidaritě

1. Je-li některý členský stát předmětem teroristického útoku, přírodní nebo člověkem způsobené pohromy, Unie a její členské státy jednají společně v duchu solidarity. Unie uvede do pohotovosti všechny nástroje, které má k dispozici, včetně vojenských prostředků, které jí daly k dispozici členské státy, aby:
 - a) - předešla teroristické hrozbě na území členských států,
 - chránila proti případnému teroristickému útoku demokratické instituce a civilní obyvatelstvo,
 - poskytla pomoc členskému státu na jeho území, pokud o to požádají jeho orgány v případě teroristického útoku,
 - b) - poskytla pomoc členskému státu na jeho území, pokud o to požádají jeho orgány v případě pohromy.
2. Provádění tohoto ustanovení je podrobně uvedeno v článku III-231.

Kapitola III: Posílená spolupráce

Článek 43 Posílená spolupráce

1. Členské státy, které si v rámci nevýlučné působnosti Unie přejí mezi sebou navázat posílenou spoluprací, se mohou v mezích a za podmínek uvedených v tomto článku a dále pak v článcích III-322 až III-328 obracet na její orgány a vykonávat svou působnost při použití příslušných ustanovení Ústavy.

Posílená spolupráce má za cíl napomoci uskutečnění cílů Unie, ochránit její zájmy a posílit její integrační proces. Po jejím navázání k ní mají přístup všechny členské státy podle článku III-324.

2. Povolení zahájit posílenou spoluprací vydává v poslední instanci Rada ministrů, shledala-li, že cíle, které tato spolupráce sleduje, nemůže v rozumné lhůtě dosáhnout Unie jako celek, a za podmínky, že se k ní připojí nejméně jedna třetina členských států. Rada ministrů rozhoduje v souladu s postupem uvedeným v článku III-325.
3. Na přijímání aktů se podílejí pouze členové Rady ministrů zastupující členské státy účastníci se posílené spolupráce. Jednání Rady ministrů se však mohou zúčastnit všechny členské státy.

Jednomyslnost tvoří pouze hlasy zástupců zúčastněných států. Jako kvalifikovaná většina se označuje většina zástupců zúčastněných států zastupujících nejméně tři pětiny obyvatel těchto států. Nevyžaduje-li Ústava, aby Rada ministrů rozhodovala na základě návrhu Komise, nebo nerozhoduje-li Rada ministrů z podnětu ministra zahraničních věcí Unie, požadovanou kvalifikovanou většinu tvoří dvě třetiny zúčastněných států zastupujících nejméně tři pětiny jejich obyvatel.

4. Akty přijaté v rámci posílené spolupráce zavazují pouze zúčastněné státy. Nepokládají se za *acquis*, které musí být přijato kandidáty na přistoupení k Unii.

HLAVA VI: DEMOKRATICKÝ ŽIVOT UNIE

Článek 44: Zásada demokratické rovnosti

Ve všech svých činnostech dodržuje Unie zásadu rovnosti svých občanů. Ze strany orgánů Unie se jim všem dostává stejné pozornosti.

Článek 45: Zásada zastupitelské demokracie

1. Fungování Unie je založeno na zásadě zastupitelské demokracie.
2. Občané jsou na úrovni Unie přímo zastoupeni v Evropském parlamentu. Členské státy jsou zastoupeny v Evropské radě a v Radě ministrů svými vládami, které jsou odpovědné vnitrostátním parlamentům voleným jejich občany.
3. Každý občan má právo podílet se na demokratickém životě Unie. Rozhodnutí se přijímají co nejotevřeněji a co nejbliže občanům.
4. Politické strany na evropské úrovni přispívají k utváření evropského politického vědomí a k vyjádření vůle občanů Unie.

Článek 46: Zásada participativní demokracie

1. Orgány Unie dávají vhodnými způsoby občanům a reprezentativním sdružením možnost projevit a veřejně si vyměňovat své názory na všechny oblasti činnosti Unie.
2. Orgány Unie udržují otevřený, průhledný a pravidelný dialog s reprezentativními sdruženími a s občanskou společností.
3. Za účelem zajištění soudržnosti a průhlednosti jednání Unie vede Komise s dotýcnými stranami rozsáhlé konzultace.
4. Nejméně jeden milion občanů Unie pocházejících z podstatného počtu členských států může Komisi vyzvat, aby předložila vhodný návrh k otázkám, u kterých se tito občané domnívají, že je k nim nezbytné přijetí právního aktu Unie k účelu provedení této Ústavy. Evropský zákon stanoví zvláštní postup a podmínky požadované pro tuto občanskou iniciativu.

Článek 47: Sociální partneři a samostatný sociální dialog

S přihlédnutím k různorodosti vnitrostátních systémů Evropská unie uznává a podporuje úlohu sociálních partnerů na úrovni Unie; uznává jejich samostatnost a zároveň mezi nimi usnadňuje dialog.

Článek 48: Evropský ochránce práv

Evropský ochránce práv jmenovaný Evropským parlamentem přijímá stížnosti týkající se nesprávného úředního postupu orgánů, institucí a agentur Unie, provádí o nich šetření a vydává o nich zprávu. Evropský ochránce práv vykonává svou funkci zcela nezávisle.

Článek 49: Průhlednost jednání orgánů Unie

1. S cílem podpořit dobrou správu a zajistit účast občanské společnosti jednají orgány, instituce a agentury Unie co nejotevřeněji.
2. Při projednávání a přijímání normotvorného návrhu jsou schůze Evropského parlamentu, jakož i schůze Rady ministrů, veřejné.
3. Každý občan Unie nebo každá fyzická osoba pobývajících nebo právnická osoba mající své statutární sídlo v jednom členském státě má za podmínek uvedených v části III právo na přístup k dokumentům orgánů, agentur a institucí Unie bez ohledu na to, v jaké podobě jsou tyto dokumenty vypracovány.
4. Evropský zákon stanoví obecné zásady a meze, které z důvodu veřejného nebo soukromého zájmu upravují výkon práva na přístup k těmto dokumentům.
5. V souladu s evropským zákonem podle předcházejícího odstavce stanoví každý orgán, instituce nebo agentura uvedená v odstavci 3 ve svém jednacím řádu zvláštní ustanovení týkající se přístupu k dokumentům v souladu s evropským zákonem uvedeným v odstavci 4.

Článek 50: Ochrana osobních údajů

1. Každý člověk má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.
2. Evropský zákon stanoví pravidla, jež souvisejí s ochranou fyzických osob ve vztahu ke zpracování osobních údajů institucemi, orgány a agenturami Unie a také členskými státy při výkonu činností, které spadají do oblasti použití právního řádu Unie, a pravidla, jež souvisejí s volným pohybem těchto údajů. Dodržování těchto pravidel podléhá kontrole nezávislého orgánu.

Článek 51: Postavení církví a nekonfesních organizací

1. Unie uznává a nepředjímá postavení, jaké budou mít na základě vnitrostátního právního řádu církve a sdružení či náboženská společenství v členských státech.
2. Unie rovněž uznává status filozofických a nekonfesních organizací.
3. Unie udržuje otevřený, průhledný a pravidelný dialog s těmito církvemi a organizacemi a uznává jejich identitu a jejich osobitý příspěvek.

HLAVA VII: FINANCE UNIE

Článek 52: Rozpočtové a finanční zásady

1. Veškeré příjmy a výdaje Unie musí být pro každé rozpočtové období plánovány a zapsány do rozpočtu v souladu s ustanoveními části III.
2. Rozpočet musí být vyrovnaný z hlediska příjmů a výdajů.
3. Výdaje zapsané v rozpočtu jsou oprávněné po dobu trvání rozpočtového období v souladu s evropským zákonem podle článku III-318.
4. Provedení výdajů zapsaných v rozpočtu vyžaduje předběžné přijetí právně závazného aktu, který dává právní základ činnosti Unie a provádění výdajů v souladu s evropským zákonem podle článku III-318. Tento akt musí mít podobu evropského zákona, evropského rámcového zákona, evropského nařízení nebo evropského rozhodnutí.

5. S cílem zajistit rozpočtovou kázeň nepřijímá Unie akty, které by mohly mít výrazný dopad na rozpočet bez toho, aniž by poskytly záruku, že daný návrh nebo opatření může být financováno v mezích vlastních zdrojů Unie a víceletého finančního rámce podle článku 54.
6. Rozpočet Unie je plněn v souladu se zásadou řádného finančního řízení. Členské státy a Unie spolupracují tak, aby rozpočtové prostředky byly použity v souladu se zásadami řádného finančního řízení.
7. V souladu s ustanoveními článku III-321 potírá Unie a členské státy podvody a všechny nezákonné činnosti poškozující finanční zájmy Unie.

Článek 53: Zdroje Unie

1. Unie si zajistí prostředky nezbytné pro dosažení svých cílů a pro úspěšné vedení svých politik.
2. Aniž by tím byly dotčeny další příjmy, je rozpočet Unie v plné výši financován z vlastních zdrojů.
3. Evropský zákon přijatý Radou ministrů stanoví meze zdrojů Unie a může ustavit nové kategorie zdrojů či zrušit některou stávající kategorii. Tento zákon vstoupí v platnost teprve po schválení členskými státy, v souladu s jejich příslušnými ústavními pravidly. Po konzultaci s Evropským parlamentem se Rada ministrů usnáší jednomyslně.
4. Konkrétní otázky ke zdrojům Unie stanoví evropský zákon přijatý Radou ministrů. Rada ministrů se usnáší po obdržení souhlasu Parlamentu.

Článek 54: Víceletý finanční rámec

1. Víceletý finanční rámec má za cíl zajistit uspořádaný vývoj výdajů Unie v mezích vlastních zdrojů. Podle kategorie výdajů stanoví v souladu s ustanoveními článku III-308 výši roční horní hranice závazných rozpočtových prostředků.
2. Víceletý finanční rámec stanoví evropský zákon přijatý Radou ministrů. Ta se usnáší po obdržení souhlasu Evropského parlamentu, který se usnáší většinou svých členů.
3. Roční rozpočet Unie dodržuje víceletý finanční rámec.
4. Poté, kdy Ústava vstoupí v platnost, rozhoduje Rada ministrů při přijímání prvního víceletého finančního rámce jednomyslně.

Článek 55: Rozpočet Unie

Na návrh Komise přijímá Evropský parlament a Rada ministrů evropský zákon, který stanoví roční rozpočet Unie podle pravidel uvedených v článku III-310.

HLAVA VIII: UNIE A JEJÍ BLÍZKÉ OKOLÍ

Článek 56: Unie a její blízké okolí

1. Unie rozvíjí se státy ve svém sousedství velmi dobré vztahy s cílem vytvořit prostor prosperity a dobrých sousedských vztahů založený na hodnotách Unie a vyznačující se těsnými a mírovými vztahy spočívajícími na spolupráci.

2. Unie proto může se zainteresovanými zeměmi uzavírat a provádět zvláštní dohody v souladu s ustanoveními článku III-227. Tyto dohody mohou obsahovat vzájemná práva a povinnosti a také možnost vyvíjet společnou činnost. Jejich provádění je předmětem pravidelných konzultací.

HLAVA IX: PŘÍSLUŠNOST K UNII

Článek 57: Kritéria pro přijetí a postup pro přistoupení k Unii

1. Unie je otevřená vůči všem evropským státům, které zachovávají její hodnoty uvedené v článku 2 a zavazují se k jejich společné podpoře.
2. Každý evropský stát, který si přeje stát se členem Unie, může podat svou žádost Radě ministrů. O této žádosti je informován Evropský parlament a vnitrostátní parlamenty členských států. Rada ministrů se usnáší jednomyslně po konzultaci s Komisí a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu. Podmínky a pravidla pro přijetí jsou předmětem dohody mezi členskými státy a kandidátským státem. Tato dohoda podléhá ratifikaci všemi signatářskými státy v souladu s jejich příslušnými ústavními pravidly.

Článek 58: Pozastavení práva příslušnosti k Unii

1. Na odůvodněný návrh členských států, Evropského parlamentu nebo Komise a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu, může Rada ministrů, která se usnáší čtyřpětinovou většinou svých členů, přijmout evropské rozhodnutí, v němž se konstatuje existence zřetelného nebezpečí, že jeden z členských států závažně porušil hodnoty uvedené v článku 2. Rada před vyslovením tohoto zjištění vyslechne dotyčný členský stát a podle stejného postupu mu může předat doporučení.

Rada ministrů pravidelně ověřuje, zda důvody, které vedly k tomuto zjištění, zůstávají nadále v platnosti.

2. Na návrh jedné třetiny členských států nebo Komise a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu může Evropská rada usnášející se jednomyslně přijmout evropské rozhodnutí, v němž se konstatuje, že došlo k závažnému a trvajícimu porušení hodnot uvedených v článku 2 jedním z členských států, poté, co členský stát vyzve, aby se k této věci vyjádřil.
3. Bylo-li učiněno zjištění podle odstavce 2, může Rada ministrů kvalifikovanou většinou přijmout evropské rozhodnutí, kterým se pozastavují některá práva vyplývající pro dotyčný členský stát z použití Ústavy včetně hlasovacích práv členského státu v Radě ministrů. Rada ministrů přitom přihlédne k možným důsledkům tohoto pozastavení pro práva a povinnosti fyzických a právnických osob.

Tento členský stát zůstává v každém případě vázán povinnostmi, které pro něj vyplývají z Ústavy.

4. Rada ministrů se může později kvalifikovanou většinou usnést, že přijme evropské rozhodnutí, které změní nebo zruší opatření přijatá podle odstavce 3, jestliže se změnila situace, která vedla k přijetí těchto opatření.
5. Pro účely tohoto článku se Rada ministrů usnáší bez přihlédnutí k hlasování dotyčného členského státu. To, že se osobně přítomní nebo zastoupení členové zdrží hlasování, nebrání přijetí rozhodnutí uvedených v odstavci 2.

Tohoto odstavce se použije i tehdy, jsou-li hlasovací práva pozastavena podle odstavce 3.

6. Pro účely odstavců 1 a 2 se Evropský parlament usnází dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů, které představují většinu jeho členů.

Článek 59: Dobrovolné vystoupení z Unie

1. Každý členský stát se v souladu se svými ústavními pravidly může rozhodnout vystoupit z Evropské unie.
2. Členský stát, který se rozhodne, že vystoupí, oznámí svůj úmysl Evropské radě, která toto oznámení přijme. S ohledem na směry Evropské rady Unie dojedná a uzavře s tímto státem dohodu stanovící způsob jeho vystoupení s přihlédnutím k rámci jeho budoucích vztahů s Uní. Tuto dohodu uzavírá jménem Unie Rada ministrů, která se usnází kvalifikovanou většinou po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

Představitel členského státu, který vystupuje, se v Evropské radě nebo v Radě ministrů neúčastní ani jednání ani rozhodnutí, která se ho týkají.

3. Tato Ústava přestává pro dotyčný členský stát platit od data, kdy vstoupí v platnost dohody o vystoupení, nebo, nedojde-li k tomu, dva roky od oznámení uvedeného v odstavci 2, kromě případu, kdy Evropská rada po dohodě s dotyčným členským státem rozhodne o prodloužení této lhůty.
4. Požádá-li stát, který z Unie vystoupil, o nové přistoupení, podléhá tato žádost postupu podle článku 57.

ČÁST II

CHARTA ZÁKLADNÍCH PRÁV UNIE

PREAMBULE

Vytvářejíce mezi sebou stále těsnější unii, jsou národy Evropy odhodlány sdílet mírovou budoucnost založenou na společných hodnotách.

Unie, vědoma si svého duchovního a morálního dědictví, se zakládá na nedělitelných a všeobecných hodnotách lidské důstojnosti, svobody, rovnosti a solidarity; spočívá na zásadách demokracie a vlády práva. Do středu své činnosti staví jednotlivce, a to tím, že zavádí občanství Unie a vytváří prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti. Unie přispívá k zachování a rozvíjení těchto společných hodnot za současného respektování rozmanitosti kultur a tradic národů Evropy, národní identity členských států a uspořádání jejich veřejné moci na státní, regionální a místní úrovni; usiluje o podporu vyváženého a udržitelného rozvoje a zajišťuje volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu, jakož i svobodu usazování.

Za tímto účelem je nezbytné posílit s ohledem na společenský vývoj, sociální pokrok a vědeckotechnologický rozvoj ochranu základních práv, a to jejich výraznějším vyjádřením v Chartě.

Při náležitém respektování pravomocí a úkolů Unie, jakož i zásady subsidiarity, potvrzuje tato Charta práva, která vyplývají především z ústavních tradic a mezinárodních závazků společných členským státům, z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ze Sociálních chart přijatých Unií a Radou Evropy, jakož i z rozsudků Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva. Charta bude z tohoto hlediska vykládána soudy Unie a členských států s tím, že bude náležitě brán zřetel na vysvětlení vyjádřená pod vedením předsednictvem Konventu pověřeného vypracováním Charty.

Uplatňování těchto práv s sebou nese odpovědnost a povinnosti, jak ve vztahu k druhému, tak ve vztahu k lidskému společenství a budoucím generacím.

Proto také Unie uznává práva, svobody a zásady, které jsou zakotveny níže.

HLAVA I: DŮSTOJNOST

Článek II-1: Lidská důstojnost

Lidská důstojnost je nedotknutelná. Musí být zachována a chráněna.

Článek II-2: Právo na život

1. Každý má právo na život.
2. Nikdo nesmí být odsouzen k trestu smrti nebo popraven.

Článek II-3: Právo na integritu lidské osobnosti

1. Každý má právo na to, aby byla zachována jeho fyzická a duševní integrita.
2. V lékařství a biologii se musí dodržovat zejména:
 - a) svobodný a poučený souhlas dotčené osoby daný zákonem stanoveným způsobem,
 - b) zákaz eugenických praktik, zejména těch, jejichž cílem je výběr lidských jedinců,
 - c) zákaz používat lidské tělo a jeho části jakožto zdroje finančních výdělků,
 - d) zákaz reprodukčního klonování lidských bytostí.

Článek II – 4: Zákaz mučení a nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestu

Nikdo nesmí být mučen ani podroben nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

Článek II-5: Zákaz otroctví a nucené práce

1. Nikdo nemůže být držen v otroctví nebo nesvobodném postavení.
2. Nikomu nemůže být uloženo vykonávat nucenou nebo nedobrovolnou práci.
3. Obchodování s lidmi je zakázáno.

HLAVA II: SVOBODY

Článek II-6: Právo na svobodu a bezpečnost

Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost.

Článek II-7: Úcta k soukromému a rodinnému životu

Každý má právo na to, aby byl ctěn jeho soukromý a rodinný život, jeho obydlí a jeho sdělení.

Článek II-8: Ochrana osobních údajů

1. Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.
2. Tyto údaje musí být zpracovány poctivě, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného zákonem stanoveného legitimního důvodu. Každý má právo na přístup k údajům, které o něm byly shromážděny, a má právo na jejich opravu.
3. Na dodržování těchto pravidel dohlíží nezávislý orgán.

Článek II-9: Právo uzavřít manželství a právo založit rodinu

Právo uzavřít manželství a na založit rodinu je zaručeno podle vnitrostátních zákonů, které upravují uplatňování těchto práv.

Článek II-10: Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání

1. Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání. Toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo víru, jakož i svobodu projevat své náboženské vyznání nebo víru sám nebo společně s jinými, veřejně či soukromě, bohoslužbou, učením, jednáním a obřady.
2. Právo odmítnout vojenskou službu z důvodu svědomí se uznává v souladu s vnitrostátními zákony upravujícími uplatňování tohoto práva.

Článek II-11: Svoboda projevu a informací

1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu názoru a svobodu přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zásahů veřejné moci a bez ohledu na hranice.
2. Svoboda a pluralita sdělovacích prostředků musí být zachována.

Článek II-12: Svoboda shromažďování a sdružování

1. Každý má právo na svobodu pokojně se shromažďovat a sdružovat na všech úrovních, zejména pokud jde o záležitosti politické, odborové či občanské, což zahrnuje právo každého zakládat odbory a vstupovat do nich za účelem ochrany svých zájmů.
2. Politické strany na úrovni Unie přispívají k vyjádřování politické vůle občanů Unie.

Článek II-13: Svoboda umění a věd

Umění a vědecký výzkum nesmí být omezovány. Akademická svoboda musí být zachována.

Článek II-14: Právo na vzdělání

1. Každý má právo na vzdělání a přístup k odbornému a dalšímu vzdělávání.
2. Toto právo zahrnuje možnost bezplatné povinné školní docházky.
3. Svoboda zakládat vzdělávací zařízení při náležitém respektování demokratických zásad a práva rodičů zajistit vzdělání a vyučování svých dětí v souladu s jejich náboženským, filozofickým a pedagogickým přesvědčením musí být zachováno podle vnitrostátních zákonů upravujících uplatňování této svobody a tohoto práva.

Článek 15: Právo svobodné volby povolání a právo pracovat

1. Každý má právo pracovat a vykonávat svobodně zvolené nebo přijaté povolání.
2. Každý občan Unie může svobodně hledat zaměstnání, pracovat a vykonávat právo usazování a poskytování služeb v kterémkoli členském státě.
3. Občané třetích zemí, kteří mají povolení pracovat na území členských států, mají právo na pracovní podmínky rovné pracovním podmínkám občanů Unie.

Článek 16: Svoboda podnikání

Svoboda podnikání se uznává podle právního řádu Unie a podle vnitrostátních zákonů a zvyklostí.

Článek II-17: Právo na vlastnictví

1. Každý má právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat ho, nakládat s ním a odkazovat jej. Nikdo nesmí být zbaven svého majetku kromě situace, kdy je to ve veřejném zájmu, a to v případech a za podmínek stanovených zákonem a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě. Způsob užívání majetku může rovněž být upraven zákonem do té míry, do jaké je to z hlediska veřejného zájmu nezbytné.
2. Duševní vlastnictví je chráněno.

Článek II-18: Právo na azyl

Právo na azyl je zaručeno při dodržování Ženevské úmluvy ze dne 28. července 1951 a Protokolu ze dne 31. ledna 1967 o postavení uprchlíků a v souladu s Ústavou.

Článek II-19: Ochrana v případě vystěhování, vyhoštění nebo vydání

1. Hromadné vyhoštění je zakázáno.
2. Nikdo nesmí být vystěhován, vyhoštěn nebo vydán do státu, v němž mu hrozí vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení nebo jinému nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

HLAVA III: ROVNOST

Článek II-20: Rovnost před zákonem

Před zákonem jsou si všichni rovni.

Článek II-21: Zákaz diskriminace

1. Nepřipouští se žádná diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo víře, politických názorech či jakémkoli jiném světovém přesvědčení, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci.
2. V oblasti použití Ústavy a aniž jsou dotčena jakákoli její zvláštní ustanovení, se zakazuje jakákoli diskriminace z důvodu státní příslušnosti.

Článek II-22: Kulturní, náboženská a jazyková rozmanitost

Unie zachovává kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitost.

Článek II-23: Rovnost mužů a žen

Rovnost mužů a žen ve všech oblastech včetně zaměstnání, práce a odměny za práci musí být zajištěna.

Zásada rovnosti nebrání zachování nebo přijetí opatření poskytujících zvláštní výhody ve prospěch nedostatečně zastoupeného pohlaví.

Článek II-24: Práva dítěte

1. Děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich dobré životní podmínky. Mohou svobodně vyjadřovat své názory. V záležitostech, které se týkají dětí, se podle jejich věku a zralosti musí k těmto názorům přihlížet.
2. Při všech úkonech týkajících se dětí, ať už je provádějí veřejné orgány nebo soukromé instituce, se musí přihlížet především k nejvlastnějším zájmům dítěte.
3. Každé dítě má právo udržovat pravidelně osobní vztahy a přímé styky s oběma rodiči, pokud to není v rozporu s jeho zájmy.

Článek II-25: Práva starších osob

Unie uznává a zachovává práva starších osob na to, aby vedly důstojný a nezávislý život a podílely se na společenském a kulturním životě.

Článek II-26: Začleňování zdravotně postižených osob

Unie uznává a zachovává právo postižených osob na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost, zapojení do společnosti a do pracovní činnosti a jejich účast na životě společnosti.

HLAVA IV: SOLIDARITA

Článek II-27: Právo pracovníka na informace a na konzultace v podniku

Pracovníci nebo jejich zástupci musí mít na příslušných úrovních zaručeno právo na včasné informace a konzultace za podmínek, které stanoví právo Unie a vnitrostátní právní předpisy a zvyklosti.

Článek II-28: Právo na kolektivní vyjednávání a vystupování

Pracovníci a zaměstnavatelé či jejich příslušné organizace mají v souladu s právem Unie a vnitrostátními předpisy a zvyklostmi právo sjednávat a uzavírat na příslušných úrovních kolektivní smlouvy a v případě střetu zájmů vést kolektivní akce na obranu svých zájmů, včetně stávků.

Článek II-29: Právo na zprostředkování práce

Každý má právo na bezplatné zprostředkování práce.

Článek II-30: Ochrana v případě neoprávněného propuštění

Každý pracovník má v souladu s právem Unie a s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi právo na ochranu před neoprávněným propuštěním.

Článek II-31: Slušné a spravedlivé pracovní podmínky

1. Každý pracovník má právo na pracovní podmínky, které zachovává jeho zdraví, jeho bezpečnost a důstojnost.
2. Každý pracovník má právo na stanovení maximální přípustné pracovní doby, na denní a týdenní odpočinek a na každoroční placenou dovolenou.

Článek II-32: Zákaz dětské práce a ochrana mladých lidí při práci

Zaměstnávat děti se zakazuje. Aniž by tím byla dotčena příznivější pravidla a omezené výjimky, minimální věk pro přijetí do zaměstnání nesmí být nižší než minimální věk pro ukončení povinné školní docházky.

Mladí lidé přijatí do práce musí práci vykonávat za podmínek odpovídajících jejich věku a být chráněni před hospodářským vykořisťováním a před každou prací, která by mohla ohrozit jejich bezpečnost, zdraví nebo tělesný, duševní, mravní nebo společenský vývoj nebo narušit jejich vzdělávání.

Článek II-33: Rodinný a pracovní život

1. Rodina požívá právní, hospodářské a sociální ochrany.
2. V zájmu zachování souladu mezi rodinným a pracovním životem má každý právo na ochranu před propuštěním z důvodu spojeného s mateřstvím a právo na placenou mateřskou dovolenou a na rodičovskou dovolenou po narození nebo osvojení dítěte.

Článek II-34: Sociální zabezpečení a sociální pomoc

1. Unie uznává a zachovává nárok na dávky sociálního zabezpečení a na sociální služby zajišťující ochranu v takových případech, jako je mateřství, nemoc, pracovní úrazy, závislost nebo stáří, stejně jako v případě ztráty zaměstnání, a to v souladu s postupy stanovenými právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.
2. Každý, kdo oprávněně pobývá a pohybuje se uvnitř Evropské unie, má nárok na dávky sociálního zabezpečení a na sociální výhody v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.
3. Za účelem boje proti vyloučení ze společnosti a chudobě Unie uznává a zachovává právo na sociální výpomoc a bytovou pomoc, jejichž cílem je zajistit důstojnou existenci pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky, v souladu s pravidly ustavenými právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

Článek II-35: Ochrana zdraví

Každý má právo na přístup k preventivní zdravotní péči a na poskytnutí lékařské péče podle podmínek stanovených ve vnitrostátních právních předpisech a zvyklostech. Při vymezení a provádění všech politik a činností Unie je zajištěn vysoký stupeň ochrany lidského zdraví.

Článek II-36: Přístup ke službám obecného hospodářského zájmu

Unie v souladu s Ústavou a s cílem podpořit sociální a územní soudržnost Unie uznává a zachovává přístup ke službám obecného hospodářského zájmu tak, jak jsou uvedeny ve vnitrostátních právních předpisech a zvyklostech.

Článek II-37: Ochrana životního prostředí

Vysoká úroveň ochrany životního prostředí a zvyšování jeho kvality musí být začleněny do politik Unie a zajištěny v souladu se zásadou udržitelného rozvoje.

Článek II-38: Ochrana spotřebitele

Jednotlivé politiky Unie musejí zajišťovat vysokou úroveň ochrany spotřebitele.

HLAVA V: OBČANSKÁ PRÁVA

Článek II-39: Právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu

1. Každý občan Unie má právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.
2. Členové Evropského parlamentu jsou voleni v přímých a všeobecných volbách svobodným a tajným hlasováním.

Článek II-40: Právo volit a být volen v obecních volbách

Každý občan Unie má právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.

Článek II-41: Právo na dobrou správu

1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a agenturami Unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě.
2. Toto právo zahrnuje především:
 - a) právo každého být vyslechnut před přijetím individuálního opatření, které by se ho mohlo nepříznivě dotknout,
 - b) právo každého na přístup k dokumentům, které se ho týkají, při zachování oprávněných zájmů důvěrnosti a profesního a obchodního tajemství,
 - c) povinnost správních orgánů odůvodňovat svá rozhodnutí.
3. Každý má právo na to, aby v souladu s obecnými zásadami společnými právu členských států, mu Unie nahradila každou škodu, kterou mu při plnění svých povinností způsobí její orgány nebo její pracovníci.
4. Každý se může písemně obrátit na orgány Unie v jednom z úředních jazyků Ústavy a musí obdržet odpověď ve stejném jazyce.

Článek II-42: Právo na přístup k dokumentům

Každý občan Unie a každá fyzická osoba pobývající nebo právnická osoba mající své statutární sídlo v některém členském státě má právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a agentur Unie bez ohledu na to, v jaké podobě jsou tyto dokumenty vypracovány.

Článek II-43: Evropský ochránce práv

Každý občan Unie a každá fyzická osoba pobývající nebo právnická osoba mající své statutární sídlo v jednom členském státě má právo obracet se na evropského ochránce práv v případě nesprávností v činnosti orgánů, institucí nebo agentur Unie, s výjimkou Soudního dvora a Soudu vyšší instance při jejich soudní činnosti.

Článek II-44: Petiční právo

Každý občan Unie a každá fyzická osoba pobývající nebo právnická osoba mající své statutární sídlo v jednom členském státě má petiční právo k Evropskému parlamentu.

Článek II-45: Volný pohyb a pobyt

1. Každý občan Unie má právo volně se pohybovat a bydlet na území členských států.
2. Volný pohyb a pobyt může být v souladu s Ústavou přiznán státním příslušníkům třetích zemí legálně pobývajícím na území členského státu.

Článek II-46: Diplomatická a konzulární ochrana

Každý občan Unie má na území třetí země, ve které členský stát, jehož je státním příslušníkem, nemá své zastoupení, právo na ochranu diplomatickými nebo konzulárními orgány kteréhokoli členského státu za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.

HLAVA VI: SOUDNICTVÍ

Článek II-47: Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces

Každý, jehož práva a svobody zaručené právním řádem Unie jsou porušovány, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinnou soudní ochranu.

Každý má právo, aby jeho věc v přiměřené lhůtě spravedlivě a veřejně projednal nezávislý a nestranný soud, předem ustavený zákonem. Každému musí být umožněno poradit se, dát se hájit a zastupovat.

Bezplatná právní pomoc je poskytnuta všem, kdo nemají dostatečné prostředky, pokud je to nezbytné k tomu, aby jim byl zajištěn skutečný přístup ke spravedlnosti .

Článek II-48: Presumpce nevinny a právo na obhajobu

1. Na každého obviněného se vztahuje presumpce nevinny, dokud není jeho vina prokázána podle zákona.
2. Každému obviněnému je zaručeno zachování práva na obhajobu.

Článek II-49: Zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů

1. Nikdo nesmí být odsouzen za trestný čin pro jednání nebo opomenutí, které nepředstavovalo trestný čin podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva v době, kdy k němu došlo. Stejně tak nesmí být uložen přísnější trest než ten, jaký bylo možno uložit v době, kdy k trestnému činu došlo. Pokud poté, co již byl trestný čin spáchán, stanoví zákon mírnější trest, uloží se tento mírnější trest.
2. Tento článek nebrání, aby byl někdo trestně stíhán nebo trestán za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy k němu došlo, bylo trestné podle obecných zásad uznávaných mezinárodním společenstvím.
3. Výše trestu nesmí být nepřiměřená trestnému činu.

Článek II-50: Právo nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin

Nikdo nesmí být v trestním řízení stíhán nebo trestán za čin, za který už byl v Unii v souladu se *zákonem pravomocně zproštěn obžaloby nebo odsouzen.*

HLAVA VII: VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ UPRAVUJÍCÍ VÝKLAD A POUŽITÍ CHARTY

Článek II-51: Oblast použití

1. Ustanovení této charty jsou při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům, institucím a agenturám Unie, jakož i členským státům, pokud uplatňují právo Unie. Musejí proto respektovat práva, dodržovat zásady a prosazovat jejich použití v souladu s příslušnými svými pravomocemi, při zachování mezí pravomoci, které jsou Unii svěřeny v dalších částech Ústavy.
2. Tato Charta nerozšiřuje oblast použití právního řádu Unie nad rámec pravomocí Unie ani nevytváří žádnou novou pravomoc či úkol pro Unii, ani nepozměňuje pravomoc a úkoly stanovené v dalších částech Ústavy.

Článek II-52: Rozsah a výklad práv a zásad

1. Každé omezení výkonu práv a svobod uznaných touto Chartou musí být stanoveno zákonem a zachovávat podstatu těchto práv a svobod. Při dodržení zásady proporcionality mohou být omezení zavedena pouze tehdy, pokud jsou nezbytná a pokud skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.
2. Práva uznaná touto Chartou a jsou podrobněji upravena v dalších částech Ústavy, mají být vykonávána za podmínek a v mezích stanovených v těchto zmiňovaných částech.
3. Pokud tato Charta obsahuje práva odpovídající právům zaručeným v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, smysl a rozsah těchto práv jsou stejné jako ty, které jim přikládá tato úmluva. Toto ustanovení nebrání tomu, aby právní řád Unie poskytoval širší ochranu.
4. Vzhledem k tomu, že tato Charta uznává základní práva, která vyplývají z ústavních tradic společných členským státům, tato práva se vykládají v souladu s těmito tradicemi.
5. Ustanovení této Charty, která obsahují zásady, mohou být prováděna normotvornými a výkonnými akty přijímanými orgány a institucemi Unie, a akty členských států, pokud při výkonu své příslušné pravomoci provádějí právo Unie. Před soudem mohou být použita pouze pro výklad a kontrolu zákonnosti těchto aktů.
6. Jak je uvedeno v této Chartě, má se plně přihlížet k vnitrostátnímu zákonodárství a zvyklostem.

Článek II-53: Rozsah ochrany

Žádné ustanovení této Charty nesmí být vykládáno jako omezení nebo narušení lidských práv a základních svobod, které jsou v příslušné oblasti uznány právem Unie, mezinárodním právem a mezinárodními úmluvami, jejichž stranou je Unie nebo všechny členské státy včetně Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a ústav členských států.

Článek II-54: Zákaz zneužití práv

Žádné ustanovení této Charty nesmí být vykládáno tak, že znamená jakékoli právo zapojit se do činnosti nebo vykonat čin zaměřený k poškození jakýchkoli práv a svobod uznaných v této Chartě, nebo k jejich většímu omezení, než je uvedeno v této Chartě.

ČÁST III

POLITIKY A FUNGOVÁNÍ UNIE

HLAVA I

DOLOŽKY O OBECNÉM POUŽITÍ

Článek III-1

Unie zajišťuje soudržnost mezi jednotlivými politikami a činnostmi podle této části Ústavy s přihlédnutím ke všem svým cílům a v souladu se zásadou svěřené pravomoci.

Článek III-2

Ve všech činnostech uvedených v této části usiluje Unie o odstranění nerovnosti a o podporu rovného zacházení pro muže a ženy.

Článek III-3

Při vymezování a provádění politik a činností podle této části se Unie snaží potírat jakoukoli diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace.

Článek III-4

Do vymezování a provádění politik a činností Unie uvedených v této části musí být zahrnuty požadavky na ochranu životního prostředí zvláště ve snaze o podporu udržitelného rozvoje.

Článek III-5

Při vymezování a provádění ostatních politik a činností Unie se přihlíží k požadavkům na ochranu spotřebitele.

Článek III-6

Aniž jsou dotčeny články III-55, III-56 a III-136 a s ohledem na místo, které zaujímají služby obecného hospodářského zájmu jako služby, jimž všichni v Unii přičítají určitou hodnotu, což se týká i úlohy, kterou hrají při podpoře sociální a územní soudržnosti, pečují Unie a členské státy v rámci svých pravomocí a v oblasti působnosti Ústavy o to, aby zejména hospodářské a finanční zásady a podmínky pro fungování těchto služeb umožňovaly naplnění jejich úkolů. Tyto zásady a tyto podmínky vymezí evropský zákon.

HLAVA II

NEPŘÍPUSTNOST DISKRIMINACE A OBČANSTVÍ

Článek III-7

Zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti může upravit evropský zákon nebo rámcový zákon podle článku I-4.

Článek III-8

1. Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Ústavy a v mezích pravomocí, které Ústava svěřuje Unii, může evropský zákon nebo rámcový zákon přijatý Radou ministrů stanovit nezbytná opatření pro potírání veškeré diskriminace na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.
2. Evropský zákon nebo rámcový zákon může stanovit základní zásady stimulačních opatření Unie a vymezit tato opatření na podporu činností členských států, s vyloučením jakékoli harmonizace jejich právních a správních předpisů.

Článek III-9

1. Pokud se činnost Unie ukáže jako nezbytná pro usnadnění výkonu práva na volný pohyb a pobyt občanů Unie podle článku I-8 a pokud Ústava za tímto účelem nestanoví nezbytné pravomoci, může za tímto účelem stanovit opatření evropský zákon nebo rámcový zákon.
2. Za stejným účelem a pokud Ústava v této oblasti nestanoví pravomoci, může opatření týkající se cestovních pasů, průkazů totožnosti, povolení k pobytu a dalších podobných dokladů a opatření týkající se sociálního zabezpečení nebo sociální ochrany stanovit evropský zákon nebo rámcový zákon. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-10

Způsob výkonu práva každého občana Unie volit a být volen v obecních volbách a ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, ač není jeho státním příslušníkem, stanoví podle článku I-8 evropský zákon nebo rámcový zákon Rady ministrů. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem. Tato úprava může stanovit výjimky tam, kde je to odůvodněno zvláštními obtížemi některého členského státu.

Právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu se vykonává, aniž je dotčen článek III-232 odstavec 2 a opatření přijatá pro jeho použití.

Článek III-11

Členské státy přijmou předpisy nezbytné k tomu, aby byla zajištěna diplomatická a konzulární ochrana občanů Unie ve třetích zemích, jak je uvedeno v článku I-8.

Opatření nezbytná pro usnadnění této ochrany může stanovit evropský zákon Rady ministrů. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-12

Jazyky, ve kterých se může každý občan Unie podle článku I-8 obracet na její orgány nebo poradní subjekty a obdržet v nich odpověď, jsou ty, které jsou uvedeny v článku IV-10. Orgány a poradní subjekty podle tohoto článku jsou ty, které jsou vyjmenovány v článku I-18 odstavci 2, v článku I-30 a článku I-31 a rovněž evropský ochránce práv.

Článek III-13

Každé tři roky podává Komise Evropskému parlamentu, Radě ministrů a Hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o použití ustanovení článku I-8 a této hlavy. Tato zpráva přihlíží k rozvoji Unie.

Na tomto základě, a aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Ústavy, může evropský zákon nebo rámcový zákon Rady ministrů doplnit práva podle článku I-8. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu. Tento zákon nebo rámcový zákon vstoupí v platnost teprve poté, kdy byl schválen členskými státy podle jejich příslušných ústavních pravidel.

HLAVA III
VNITŘNÍ POLITIKY A ČINNOSTI

KAPITOLA I
VNITŘNÍ TRH

ODDÍL 1
VYTVÁŘENÍ VNITŘNÍHO TRHU

Článek III-14

1. Opatření určená k vytváření vnitřního trhu přijímá Unie v souladu s tímto článkem, s článkem III-15 a článkem III-26 odstavcem 1, články III-29, III-39, III-62, III-65 a III-138 a aniž jsou dotčena další ustanovení Ústavy.
2. Vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanoveními Ústavy.
3. Rada ministrů na návrh Komise přijímá evropská nařízení nebo rozhodnutí, která stanoví obecné zásady a podmínky nezbytné k zajištění vyváženého pokroku ve všech dotyčných odvětvích.

Článek III-15

Při přípravě návrhů směřujících k dosažení cílů stanovených v článku III-14 vezme Komise v úvahu úsilí, jež budou muset vynaložit některá hospodářství, která se liší stupněm vývoje, při vytváření vnitřního trhu, a může navrhnout vhodná opatření.

Pokud budou mít tato opatření podobu výjimek, musí být dočasná a mohou narušovat fungování společného trhu co nejméně.

Článek III-16

Členské státy se navzájem konzultují, aby mohly společně přijmout nezbytná opatření předcházející tomu, že by fungování vnitřního trhu bylo postiženo v důsledku opatření, které by některý členský stát byl nucen přijmout v případě závažných vnitřních nepokojů postihujících veřejný pořádek, v případě války nebo závažného mezinárodního napětí, představujícího válečnou hrozbu, či proto, aby dostal závazkům, které sjednal s cílem zachovat mír a mezinárodní bezpečnost.

Článek III-17

Pokud opatření přijatá podle článků III-6 a III-34 mají za následek narušení podmínek hospodářské soutěže na vnitřním trhu, prozkoumá Komise s dotyčným státem, za jakých podmínek mohou být tato opatření přizpůsobena pravidlům, jež stanoví Ústava.

Odchylně od postupu podle článků III-265 a III-266 se může Komise nebo kterýkoli členský stát obrátit přímo na Soudní dvůr, pokud usoudí, že jiný členský stát zneužívá pravomocí podle článků III-6 a III-34 . Soudní dvůr se usnáší za zavřenými dveřmi.

ODDÍL 2

VOLNÝ POHYB OSOB A SLUŽEB

Pododdíl 1

Pracovníci

Článek III-18

1. Pracovníci mají právo volně se pohybovat uvnitř Unie.
2. Mezi pracovníky členských států je zakázána jakákoli diskriminace na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky.
3. Pracovníci mají právo s výhradou omezení odůvodněných veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností a ochranou zdraví:
 - a) ucházet se o skutečně nabízená pracovní místa;
 - b) pohybovat se za tím účelem volně na území členských států;

- c) pobývat v některém z členských států za účelem výkonu zaměstnání v souladu s právními a správními předpisy, jež upravují zaměstnávání státních příslušníků;
 - d) zůstat na území členského státu po ukončení zaměstnání za podmínek, které budou předmětem evropských nařízení přijatých Komisí.
4. Tento článek se nepoužije pro zaměstnání ve veřejné správě.

Článek III-19

Opatření nezbytná pro uskutečnění volného pohybu pracovníků, jak je vymezen v článku III-18, stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon. Tento zákon nebo rámcový zákon se přijímá po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.

Evropský zákon nebo rámcový zákon je zejména zaměřen na:

- a) zajištění úzké spolupráce mezi vnitrostátními úřady práce,
- b) odstranění těch administrativních postupů a praxe, jakož i lhůty pro přístup pracovníků k volným pracovním místům, vyplývajících buď z vnitrostátních právních předpisů, nebo z dohod dříve uzavřených mezi členskými státy, jejichž zachování by bylo překážkou liberalizace pohybu pracovníků,
- c) odstranění všech lhůt a jiných omezení stanovených vnitrostátními právními předpisy nebo dohodami dříve uzavřenými mezi členskými státy, které kladou pracovníkům jiných členských států jiné podmínky svobodné volby pracovního místa než pracovníkům vlastním,
- d) vytvoření vhodného mechanismu, jenž by umožňoval propojení mezi nabídkou a poptávkou na trhu pracovních sil a usnadňoval jejich vyrovnávání způsobem, který by vylučoval vážné ohrožení životní úrovně a zaměstnanosti v různých regionech a odvětvích průmyslu.

Článek III-20

Členské státy budou v rámci společného programu podporovat výměnu mladých pracovníků.

Článek III-21

V oblasti sociálního zabezpečení stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon opatření nezbytná pro uskutečnění volného pohybu pracovníků zavedením systému, který migrujícím pracovníkům a pracovníkům vykonávajícím samostatnou činnost a oprávněným příslušníkům jejich rodin zajistí:

- a) započtení všech dob získaných podle právních předpisů pro účely vzniku a zachování nároků na dávky, jakož i výpočet jejich výše,
- b) vyplácení dávek osobám s bydlištěm na území členských států.

Pododdíl 2

Svoboda usazování

Článek III-22

V rámci tohoto pododdílu jsou zakázána omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu na území státu druhého. Stejně tak jsou zakázána omezení při zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností státními příslušníky jednoho členského státu na území druhého státu.

Státní příslušníci jednoho členského státu mají právo na přístup k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkon na území jiného členského státu, jakož i zřizování a řízení podniků, zejména společností ve smyslu článku III-27 odstavce 2, za podmínek stanovených pro vlastní státní příslušníky právem země usazení, s výhradou ustanovení oddílu týkajícího se kapitálu.

Článek III-23

1. Opatření pro uskutečnění svobody usazování v určitém oboru činnosti stanoví evropské rámcové zákony. Přijímají se po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.
2. Evropský parlament, Rada ministrů a Komise plní úlohy, které pro ně vyplývají z odstavce 1, přičemž zejména:
 - a) zpravidla se přednostně zabývají takovými obory činnosti, v nichž svoboda usazování zvláště významně přispívá k rozvoji výroby a obchodu,
 - b) zajišťují úzkou spolupráci mezi příslušnými orgány státní správy členských států, aby se informovaly o konkrétní situaci v různých oborech činnosti uvnitř Unie,

- c) odstraňují administrativní postupy a praxi, které vyplývají z vnitrostátních právních předpisů nebo z dohod uzavřených dříve mezi členskými státy a jejichž další zachování by bylo překážkou svobody usazování;
- d) zajišťují, aby pracovníci jednoho členského státu, kteří jsou zaměstnáni na území jiného členského státu, mohli na tomto území zůstat za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti, splňují-li podmínky, které by museli splňovat, kdyby do tohoto státu vstupovali s úmyslem takovou činnost zahájit,
- e) umožňují státním příslušníkům jednoho členského státu nabývat a užívat nemovitosti na území jiného členského státu, pokud to není v rozporu se zásadami stanovenými v článku III-123 odstavci 2,
- f) postupně odstraňují omezení svobody usazování v každém oboru činnosti, který přichází v úvahu, a to jak pokud jde o podmínky zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností na území členského státu, tak i pokud jde o podmínky vstupu zaměstnanců mateřského podniku na řídicí nebo dozorčí místa těchto zastoupení, poboček nebo dceřiných společností,
- g) v míře nezbytné k dosažení jejich rovnocennosti koordinují záruky, které jsou pro ochranu zájmů společníků i třetích osob vyžadovány v členských státech od společností ve smyslu článku III-27 druhého pododstavce,
- h) kontrolují, zda podmínky usazování nejsou narušovány podporami poskytovanými členskými státy.

Článek III-24

Tento pododdíl se v členských státech nevztahuje na činnosti, které jsou v příslušném členském státě spjaty, i když jen příležitostně, s výkonem veřejné moci.

Evropský zákon nebo rámcový zákon může některé činnosti vyjmout z používání ustanovení tohoto pododdílu.

Článek III-25

1. Tento pododdíl a opatření přijatá na jeho základě nevylučují užití těch ustanovení právních a správních předpisů, které stanoví zvláštní režim pro cizí státní příslušníky z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a ochrany zdraví.
2. Vnitrostátní předpisy podle odstavce 1 koordinuje evropský rámcový zákon.

Článek III-26

1. Přístup osob k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkonu usnadňuje evropský rámcový zákon. Je zaměřen na:
 - a) vzájemné uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o kvalifikaci,
 - b) koordinaci právních a správních předpisů členských států týkajících se přístupu k samostatně výdělečným činnostem a k jejich výkonu.
2. Pokud jde o povolání lékařská, ostatní zdravotnická a farmaceutická, bude postupné odstraňování omezení záviset na koordinaci podmínek pro výkon těchto povolání v jednotlivých členských státech.

Článek III-27

Se společnostmi, podle práva některého členského státu, jež mají své sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní provozovnu uvnitř Unie, se pro účely tohoto pododdílu zachází stejně jako s fyzickými osobami, které jsou státními příslušníky členských států.

Společnostmi se rozumějí společnosti založené podle občanského nebo obchodního práva včetně družstev a jiné právnické osoby veřejného nebo soukromého práva s výjimkou neziskových organizací.

Článek III-28

Členské státy poskytnou vnitrostátní zacházení příslušníkům ostatních členských států, pokud jde o jejich kapitálovou účast ve společnostech ve smyslu článku III-27, aniž je dotčeno použití ostatních ustanovení Ústavy.

Pododdíl 3

Volné poskytování služeb

Článek III-29

V rámci tohoto pododdílu jsou zakázána omezení volného pohybu služeb uvnitř Unie pro státní příslušníky členských států, kteří podnikají v jiném státě Unie, než se nachází příjemce služby.

Použitelnost tohoto pododdílu na poskytovatele služeb, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí a kteří jsou usazeni uvnitř Unie, mohou rozšířit evropské zákony nebo rámcové zákony.

Článek III-30

Za služby se podle této ústavy pokládají výkony poskytované zpravidla za úplatu, pokud nejsou upraveny ustanoveními o volném pohybu zboží, kapitálu a osob.

Služby zahrnují zejména:

- a) činnosti průmyslové povahy,
- b) činnosti obchodní povahy,
- c) řemeslné činnosti,
- d) činnosti v oblasti svobodných povolání.

Aniž je dotčen pododdíl týkající se práva usazování, může poskytovatel služby za účelem jejího poskytnutí dočasně provozovat svou činnost v členském státě, kde je služba poskytována, za stejných podmínek, jaké tento stát ukládá svým vlastním státním příslušníkům.

Článek III-31

1. Volný pohyb služeb v oblasti dopravy je upraven oddílem o dopravě.
2. Liberalizace bankovních a pojišťovacích služeb, které jsou spojeny s pohybem kapitálu, se uskuteční v souladu s liberalizací pohybu kapitálu.

Článek III-32

1. Opatření pro liberalizaci určitého typu služeb stanoví evropský rámcový zákon. Přijímá se po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.
2. Evropský rámcový zákon uvedený v odstavci 1 se zpravidla přednostně týká těch služeb, které mají přímý vliv na výrobní náklady nebo jejichž liberalizace přispívá ke směně zboží.

Článek III-33

Členské státy jsou připraveny přistoupit k liberalizaci služeb ve větší míře, než jsou povinny na základě evropského rámcového zákona přijatého podle článku III-29 odstavce 1, pokud jim to dovolí jejich celková hospodářská situace, jakož i situace v příslušném hospodářském odvětví.

Za tím účelem podá Komise příslušným členským státům vhodná doporučení.

Článek III-34

Dokud nebudou odstraněna omezení volného pohybu služeb, uplatňuje je každý členský stát na všechny poskytovatele služeb podle článku III-29 prvního pododstavce bez rozdílu státní příslušnosti nebo místa pobytu.

Článek III-35

Na otázky upravené tímto pododdílem se použijí články III-24 až III-27.

ODDÍL 3
VOLNÝ POHYB ZBOŽÍ

Pododdíl 1

Celní unie

Článek III-36

1. Unie zahrnuje celní unii, která pokrývá veškerý obchod se zbožím a která zahrnuje jak zákaz vývozních a dovozních cel a všech poplatků s rovnocenným účinkem mezi členskými státy, tak i přijetí společného celního sazebníku ve vztahu ke třetím zemím.
2. Článek III-38 a pododdíl 3 tohoto oddílu se týkají výrobků, které pocházejí z členských států, jakož i těch výrobků pocházejících ze třetích zemí, které jsou v členských státech ve volném oběhu.

Článek III-37

Za výrobky ve volném oběhu se v členských státech pokládají ty výrobky, které pocházejí ze třetích zemí, u kterých byly v tomto členském státě splněny dovozní náležitosti a zaplacená cla a poplatky s rovnocenným účinkem a u kterých nedošlo k plnému ani částečnému navrácení těchto cel a poplatků.

Článek III-38

Dovozní a vývozní cla a poplatky s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázány. Tento zákaz se vztahuje také na cla fiskální povahy.

Článek III-39

Rada ministrů na návrh Komise přijme evropská nařízení nebo rozhodnutí, jež stanoví sazby společného celního sazebníku.

Článek III-40

Při plnění úkolů, které jí byly svěřeny v tomto pododdíle, Komise vychází:

- a) z nutnosti podporovat obchod mezi členskými státy a třetími zeměmi,
- b) z vývoje podmínek hospodářské soutěže uvnitř Unie, pokud vývoj povede ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků,
- c) z požadavků zásobování Unie surovinami a polotovary, přičemž Komise dbá, aby mezi členskými státy nedošlo k narušení podmínek hospodářské soutěže u konečných výrobků;
- d) z nutnosti vyvarovat se vážných poruch v hospodářství členských států a zajistit racionální rozvoj výroby a rozšíření spotřeby v Unii.

Pododdíl 2

Celní spolupráce

Článek III-41

Opatření k posílení celní spolupráce mezi členskými státy a mezi členskými státy a Komisí stanoví v mezích oblasti působnosti Ústavy evropské zákony nebo rámcové zákony.

Pododdíl 3

Zákaz množstevních omezení

Článek III-42

Množstevní omezení dovozu i vývozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem, jsou mezi členskými státy zakázána.

Článek III-43

Článek III-42 nevylučuje zákazy nebo omezení dovozu, vývozu nebo tranzitu odůvodněné veřejnou mravností, veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností, ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin, ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví. Tyto zákazy nebo omezení však nesmějí sloužit jako prostředky svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy.

Článek III-44

1. Členské státy upraví státní monopoly obchodní povahy tak, aby byla vyloučena jakákoli diskriminace mezi státními příslušníky členských států, pokud jde o podmínky nákupu a odbytu zboží.

Tento článek se vztahuje na každý subjekt, jehož prostřednictvím členský stát právně nebo fakticky, přímo nebo nepřímo kontroluje, řídí nebo významně ovlivňuje dovoz nebo vývoz mezi členskými státy. Tato ustanovení platí i pro monopoly, jež stát svěřuje jiným subjektům.

2. Členské státy se zdrží zavádění jakéhokoli nového opatření, které by bylo v rozporu se zásadami stanovenými v odstavci 1 nebo které by omezovalo dosah článků týkajících se zákazu cel a množstevních omezení mezi členskými státy.

3. V případě státního monopolu obchodní povahy, s nímž jsou spjata nařízení, jež mají usnadňovat odbyt nebo zhodnocení zemědělských produktů, musí být pravidla stanovená tímto článkem používána tak, aby byly zajištěny rovnocenné záruky zaměstnanosti a životní úrovně příslušných producentů.

ODDÍL 4

KAPITÁL A PLATBY

Článek III-45

V rámci tohoto oddílu jsou zakázána omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi.

Článek III-46

1. Článkem III-45 není dotčeno používání žádných omezení vůči třetím zemím, která existují ke dni 31. prosince 1993 podle vnitrostátního práva nebo práva Společenství ve vztahu k pohybu kapitálu do nebo ze třetích zemí, zahrnujícího přímé investice včetně investic do nemovitostí, usazování, poskytování finančních služeb či přijetí cenných papírů na kapitálové trhy.

2. Opatření týkající se pohybu kapitálu do a ze třetích zemí, zahrnujícího přímé investice, včetně investic do nemovitostí, usazování, poskytování finančních služeb či přijetí cenných papírů na kapitálové trhy, stanoví evropské zákony nebo rámcové zákony.

Evropský parlament a Rada ministrů usilují o uskutečnění cíle volného pohybu kapitálu mezi členskými státy a třetími zeměmi v co největším měřítku, aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Ústavy.

3. Odchylně od odstavce 2 může opatření, která v právním řádu Unie představují krok zpět, pokud jde o liberalizaci pohybu kapitálu do a ze třetích zemí, stanovit pouze evropský zákon nebo rámcový zákon Rady ministrů. Rada ministrů se rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-47

1. Článkem III-45 není dotčeno právo členských států:

- a) uplatňovat příslušná ustanovení svých daňových předpisů, která rozlišují mezi daňovými poplatníky, kteří nejsou ve stejné situaci, podle místa bydliště nebo podle místa, kde je jejich kapitál investován,
- b) učinit všechna nezbytná opatření, jež by zabránila porušování vnitrostátních právních a správních předpisů, zejména v oblasti daňového práva a dohledu nad finančními institucemi, nebo stanovit postupy pro ohlašování pohybu kapitálu pro účely správní či statistické, nebo učinit opatření odůvodněná veřejným pořádkem či veřejnou bezpečností.

2. Tímto oddílem není dotčena použitelnost omezení práva usazování, pokud jsou slučitelná s Ústavou.
3. Opatření a postupy uvedené v odstavcích 1 a 2 nesmějí představovat ani prostředek svévolné diskriminace, ani zastřené omezování volného pohybu kapitálu a plateb ve smyslu článku III-45.

Článek III-48

Pokud pohyb kapitálu do či ze třetích zemí za výjimečných okolností způsobuje nebo hrozí-li, že způsobí vážné poruchy fungování hospodářské a měnové unie, může Rada ministrů na návrh Komise přijmout evropská nařízení nebo rozhodnutí, která zavedou ochranná opatření vůči třetím zemím na dobu, která nepřekročí šest měsíců, jsou-li taková opatření naprosto nezbytná. Přijmou se po konzultaci s Evropskou centrální bankou.

Článek III-49

Vyžádá-li si to uskutečnění cílů uvedených v článku III-158, zejména pokud jde o předcházení organizované trestné činnosti, terorismu a obchodování s lidmi, jakož i o boj proti těmto jevům, může evropský zákon vymezit rámec opatření týkajících se pohybu kapitálu a plateb, jako je zmražení fondů, finančního jmění nebo výtěžků z hospodářské činnosti, které náležejí fyzickým nebo právnickým osobám, seskupením nebo nestátním útvarům, jsou jejich majetkem nebo jež mají v držbě.

K provedení zákona uvedeného v prvním pododstavci přijme Rada ministrů na návrh Komise evropská nařízení nebo rozhodnutí.

ODDÍL 5

PRAVIDLA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Pododdíl 1

Pravidla vztahující se na podniky

Článek III-50

1. S vnitřním trhem jsou neslučitelné, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu, zejména ty, které:

- a) přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny a jiné obchodní podmínky;
- b) omezují nebo kontrolují výrobu, odbyt, technický rozvoj nebo investice;
- c) rozdělují trhy nebo zdroje zásobování;
- d) uplatňují vůči obchodním partnerům rozdílné podmínky při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodněni v hospodářské soutěži;
- e) podmiňují uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.

2. Dohody nebo rozhodnutí zakázané podle tohoto článku jsou neplatné od počátku.

3. Odstavec 1 však může být prohlášen za neúčinný pro:

- dohody nebo kategorie dohod mezi podniky,
- rozhodnutí nebo kategorie rozhodnutí sdružení podniků,
- jednání ve vzájemné shodě nebo jejich kategorie,

které přispívají ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku, přičemž vyhrazuji spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících, a které

- a) neukládají příslušným podnikům omezení, jež nejsou k dosažení těchto cílů nezbytná;

b) neumožňují těmto podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených.

Článek III-51

S vnitřním trhem je neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo na jeho podstatné části.

Takové zneužívání může zejména spočívat:

- a) v přímém nebo nepřímém vynucování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen anebo nerovných obchodních podmínek;
- b) v omezování výroby, odbytu nebo technického rozvoje na úkor spotřebitelů;
- c) v uplatňování rozdílných podmínek vůči obchodním partnerům při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodňováni v hospodářské soutěži;
- d) v podmiňování uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.

Článek III-52

1. Pro použití zásad uvedených v člancích III-50 a III-51 přijme Rada ministrů na návrh Komise evropská nařízení. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.
2. Cílem evropských nařízení podle odstavce 1 je zejména:
 - a) zajistit dodržování zákazů uvedených v článku III-50 odstavci 1 a článku III-51 stanovením pokut a penále;
 - b) určit prováděcí pravidla k článku III-50 odstavci 3 s přihlédnutím k nutnosti zajistit účinný dozor při co největším zjednodušení správní kontroly;
 - c) podrobněji vymezit v případě potřeby rozsah uplatňování článků III-50 a III-51 v jednotlivých hospodářských odvětvích;
 - d) vymezit úlohy Komise a Soudního dvora při provádění ustanovení uvedených v tomto odstavci;
 - e) vymezit poměr mezi vnitrostátními právními předpisy na jedné straně a ustanoveními tohoto oddílu nebo evropskými nařízeními přijatými na základě tohoto článku na straně druhé.

Článek III-53

Dokud nenabudou platnosti evropská nařízení přijatá podle článku III-52, rozhodují o přípustnosti dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě a o zneužívání dominantního postavení na vnitřním trhu orgány členských států v souladu s vnitrostátními právními předpisy a ustanoveními článku III-50, zejména odstavce 3, a článku III-51.

Článek III-54

1. Aniž je dotčen článek III-53, dbá Komise na provádění zásad vytyčených v člancích III-50 a III-51. Na žádost členského státu nebo z úřední povinnosti a v součinnosti s příslušnými orgány členských států, které jí budou nápomocny, vyšetřuje Komise případy domnělého porušení uvedených zásad. Zjistí-li, že k porušení došlo, navrhne prostředky vhodné k jeho odstranění.
2. Trvá-li porušení i nadále, Komise konstatuje porušení zásad zdůvodněným rozhodnutím. Komise může své rozhodnutí zveřejnit a zmocnit členské státy, aby přijaly potřebná opatření k nápravě, jejichž podmínky a podrobnosti Komise určí.
3. Komise může přijmout evropská nařízení týkající se kategorií dohod, o nichž se Rada ministrů rozhodla v souladu s článkem III-52 odstavcem 2 písmenem b).

Článek III-55

1. Pokud jde o podniky veřejného práva a podniky, kterým členské státy přiznávají zvláštní nebo výlučná práva, tyto státy nepřijmou ani neponechají v platnosti opatření odporující pravidlům této smlouvy, zejména pravidlům stanoveným v článku I-4 odstavci 2 a v člancích III-55 až III-58.
2. Podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu nebo ty, které mají povahu fiskálního monopolu, podléhají ustanovením této ústavy, zejména pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny. Rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Unie.
3. Komise dohlíží na provádění tohoto článku a vydává podle potřeby členským státům potřebná evropská nařízení nebo rozhodnutí.

Pododdíl 2

Státní podpory

Článek III-56

1. Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Ústava jinak.

2. S vnitřním trhem jsou slučitelné:

- a) podpory sociální povahy poskytované individuálním spotřebitelům za podmínky, že se poskytují bez diskriminace na základě původu výrobků;
- b) podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi;
- c) podpory poskytované hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky Německo postižených rozdělením Německa, pokud jsou potřebné k vyrovnání hospodářských znevýhodnění způsobených tímto rozdělením.

3. Za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány:

- a) podpory, které mají napomáhat hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností;
- b) podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu;
- c) podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem;
- d) podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a hospodářské soutěže v v míře odporující společnému zájmu;
- e) jiné kategorie podpor, které určí evropská nařízení nebo rozhodnutí přijatá Radou ministrů na návrh Komise.

Článek III-57

1. Komise ve spolupráci s členskými státy neustále zkoumá režimy podpor existující v těchto státech. Navrhuje jim vhodná opatření, která vyžaduje postupný rozvoj nebo fungování vnitřního trhu.
2. Zjistí-li Komise poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, že podpora poskytovaná některým státem nebo ze státních prostředků není slučitelná s vnitřním trhem podle článku III-56 nebo že je zneužívána, rozhodne, že dotyčný stát ve lhůtě stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.

Nepodrobí-li se dotyčný stát tomuto evropskému rozhodnutí ve stanovené lhůtě, může Komise nebo jiný zainteresovaný stát, odchylně od článků III-265 a III-266, předložit věc přímo Soudnímu dvoru.

Rada ministrů může na žádost členského státu jednomyslně rozhodnout, že podpora, kterou tento stát poskytuje nebo hodlá poskytnout, má být odchylně od článku III-56 nebo od evropských nařízení podle článku III-58 považována za slučitelnou s vnitřním trhem, odůvodňují-li takové rozhodnutí mimořádné okolnosti. Zahájila-li již Komise ve věci této podpory řízení podle tohoto odstavce prvního poddstavce, bude podáním žádosti příslušného státu Radě ministrů uvedené řízení pozastaveno až do vyjádření Rady ministrů.

Nevyjádří-li se však Rada ministrů do tří měsíců po podání této žádosti, rozhodne věc Komise.

3. Komise musí být členskými státy včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjádření. Má-li za to, že takový záměr není s ohledem na článek III-56 slučitelný s vnitřním trhem, zahájí neprodleně řízení podle odstavce 2. Dotyčný členský stát neprovede zamýšlená opatření, dokud Komise v tomto řízení nepřijme konečné rozhodnutí.
4. Komise může přijmout evropská nařízení týkající se kategorií státních podpor, u kterých Rada ministrů v souladu s článkem III-55 dala možnost vyjmout je z postupu uvedeného v odstavci 3.

Článek III-58

Rada ministrů může na návrh Komise přijmout evropská nařízení pro použití článků III-56 a III-57, zejména stanovit podmínky, za nichž se použije článek III-57 odstavec 3, jakož i druhy podpor, které nepodléhají tomuto postupu. Rada ministrů se rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

ODDÍL 6
FISKÁLNÍ USTANOVENÍ

Článek III-59

Členské státy nepodrobí přímo ani nepřímo výrobky jiných členských států jakémukoli vyššímu vnitrostátnímu zdanění než je to, jemuž jsou přímo nebo nepřímo podrobeny podobné výrobky domácí.

Členské státy nepodrobí dále výrobky jiných členských států vnitrostátnímu zdanění, které by poskytovalo nepřímou ochranu jiným výrobkům.

Článek III-60

Pokud jsou výrobky vyvezeny na území některého členského státu, nesmí být navracení vnitrostátních daní vyšší než vnitrostátní daně, kterým byly výrobky přímo nebo nepřímo podrobeny.

Článek III-61

Osvobození od daně a navracení daní při vývozu do jiných členských států s výjimkou daně z obratu, spotřebních a ostatních nepřímých daní, jakož i vyrovnávací poplatky při dovozu z členských států jsou přípustné pouze tehdy, pokud by zamýšlené ustanovení na omezenou dobu předem schválilo evropské rozhodnutí přijaté Radou ministrů na návrh Komise.

Článek III-62

1. Evropský zákon nebo rámcový zákon Rady ministrů stanoví opatření k harmonizaci právních předpisů týkajících se daní z obratu, spotřebních daní a jiných nepřímých daní za předpokladu, že tato harmonizace je nezbytná pro zajištění fungování vnitřního trhu a zabránění narušení hospodářské soutěže. Rada ministrů se rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem a s Hospodářským a sociálním výborem.
2. Zjistí-li Rada ministrů, která rozhoduje jednomyslně na návrh Komise, že se opatření uvedená v odstavci 1 týkají administrativní spolupráce, boje proti daňovým podvodům nebo protiprávním daňovým únikům, rozhoduje se při přijímání evropského zákona nebo rámcového zákona, který stanoví tato opatření, kvalifikovanou většinou, odchýlně od odstavce 1.

Článek III-63

Zjistí-li Rada ministrů, která rozhoduje jednomyslně na návrh Komise, že se opatření ohledně daně ze společností týkají správní spolupráce, boje proti daňovým podvodům nebo protiprávním daňovým únikům, přijme kvalifikovanou většinou evropský zákon nebo rámcový zákon stanovící tato opatření za předpokladu, že jsou nezbytná pro zajištění fungování vnitřního trhu, a zabrání narušení hospodářské soutěže.

Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Evropským parlamentem a s Hospodářským a sociálním výborem.

ODDÍL 7

SBLIŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Článek III-64

Aniž je dotčen článek III-62, evropský rámcový zákon Rady ministrů stanoví opatření pro sblížení právních a správních předpisů členských států, které mají přímý dopad na vytváření nebo fungování vnitřního trhu. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem a s Hospodářským a sociálním výborem.

Článek III-65

1. Není-li v Ústavě stanoveno jinak, použije se tento článek pro uskutečnění cílů uvedených v článku III-14. Evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví opatření ke sblížení právních a správních předpisů členských států, jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.

2. Odstavec 1 se nepoužije na ustanovení o daních, ustanovení týkající se volného pohybu osob, ani na ustanovení týkající se práv a zájmů zaměstnanců.

3. Komise bude ve svých návrzích podle odstavce 1 týkajících se zdraví, bezpečnosti, ochrany životního prostředí a ochrany spotřebitele vycházet z vysoké úrovně ochrany a přihlédne přitom zejména k novému vývoji založenému na vědeckých poznacích. V rámci svých pravomocí usilují o dosažení tohoto cíle též Evropský parlament a Rada ministrů.

4. Pokládá-li členský stát po přijetí harmonizačního opatření prostřednictvím evropského zákona, rámcového zákona nebo nařízení Komise za nezbytné ponechat si ze závažných důvodů uvedených v článku III-43 vlastní vnitrostátní předpisy nebo předpisy týkající se ochrany životního nebo pracovního prostředí, oznámí je Komisi spolu s důvody pro jejich ponechání.

5. Aniž je dotčen odstavec 4, pokládá-li členský stát poté, co Rada ministrů nebo Komise přijaly harmonizační opatření prostřednictvím evropského zákona, rámcového zákona nebo nařízení Komise za nezbytné zavést vnitrostátní předpisy opírající se o nové vědecké důkazy vztahující se k ochraně životního nebo pracovního prostředí z důvodu zvláštního problému, který se objeví v tomto členském státě po přijetí harmonizačních opatření, oznámí zamýšlené předpisy Komisi spolu s důvody pro jejich zavedení.

6. Komise do šesti měsíců po oznámení podle odstavců 4 a 5 přijme evropské rozhodnutí, kterým schválí nebo zamítne dotyčné vnitrostátní právní předpisy poté, co prověří, zda neslouží jako prostředek svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy a nenarušují fungování vnitřního trhu.

Nerozhodne-li Komise v této lhůtě, považují se vnitrostátní předpisy uvedené v odstavcích 4 a 5 za schválené.

Je-li to opodstatněné složitostí věci a není-li to nebezpečné pro lidské zdraví, může Komise oznámit dotyčnému členskému státu, že lhůta uvedená v tomto odstavci může být prodloužena o další dobu až šesti měsíců.

7. Je-li členský stát oprávněn podle odstavce 6 zachovat nebo zavést vnitrostátní předpisy, které se odchyľují od harmonizačního opatření, přezkoumá Komise neprodleně, zda má navrhnout přizpůsobení tohoto opatření.

8. Upozorní-li členský stát v některé oblasti, která byla předmětem harmonizačních opatření, na určitý problém veřejného zdraví, uvědomí o něm Komisi, která neprodleně přezkoumá, zda nenavrhne Radě ministrů vhodná opatření.

9. Odchylně od postupu podle článků III-265 a III-266 může Komise nebo kterýkoli členský stát předložit věc přímo Soudnímu dvoru, domnívá-li se, že jiný členský stát zneužívá pravomoci stanovené v tomto článku.

10. V tomto článku uvedená harmonizační opatření zahrnují ve vhodných případech ochrannou doložku, která zmocňuje členské státy přijmout z jednoho nebo více důvodů neekonomické povahy uvedených v článku III-43 prozatímní opatření, která podléhají kontrolnímu postupu Unie.

Článek III-66

Zjistí-li Komise, že existující rozdíly mezi právními a správními předpisy členských států narušují podmínky hospodářské soutěže na společném trhu a vyvolávají narušení, které je nutno odstranit, poradí se s dotyčnými členskými státy.

Nevedou-li tyto porady k dohodě, odstraní dotyčné narušení evropský rámcový zákon. Mohou být přijata jakákoli jiná účelná opatření uvedená v Ústavě.

Článek III-67

1. Jsou-li důvody k obavám, že přijetí nebo změna právního a správního předpisu může vyvolat narušení ve smyslu článku III-66, zahájí členský stát, který přijetí nebo změnu zamýšlí, konzultaci s Komisí. Komise po konzultaci s členskými státy doporučí příslušným státům vhodná opatření, aby k nerovnováze nedošlo.

2. Jestliže stát, který hodlá přijmout nebo změnit vnitrostátní předpisy, nevyhoví doporučení Komise, které je mu určeno, nelze od jiných členských států požadovat, aby podle článku III-66 změnilly své vnitrostátní předpisy za účelem odstranění tohoto narušení. Jestliže členský stát, který nedbal doporučení Komise, vyvolá narušení pouze ke své vlastní újmě, článek III-63 se nepoužije.

Článek III-68

V rámci uskutečňování vnitřního trhu stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon opatření týkající se vzniku evropských listin pro zajištění jednotné ochrany práv intelektuálního vlastnictví v Unii a zavedení centralizovaného režimu pro vydávání povolení, pro koordinaci a kontrolu na úrovni Unie.

Pravidla pro používání jazyků ve vztahu k evropským listinám stanoví evropský zákon Rady ministrů. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

KAPITOLA II

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ POLITIKA

Článek III-69

1. Pro účely stanovené v článku I-3 zahrnují činnosti členských států a Unie ve smyslu článku 2 za podmínek podle této ústavy přijetí hospodářské politiky, která je založena na těsné koordinaci hospodářských politik členských států, na vnitřním trhu a na vymezení společných cílů a která je vedena v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou hospodářskou soutěží.
2. Souběžně s tím zahrnují tyto činnosti za podmínek a v souladu s postupy stanovenými v Ústavě jednotnou měnu, euro, jakož i vymezení a provádění jednotné měnové a devizové politiky, jejímž prvořadým cílem je udržet cenovou stabilitu a, aniž je dotčen tento cíl, podporovat obecnou hospodářskou politiku v Unii v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží.
3. Tyto činnosti členských států a Unie zahrnují dodržování následujících hlavních zásad: stabilní ceny, zdravé veřejné finance a měnové podmínky a ustálená platební bilance.

ODDÍL 1

HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA

Článek III-70

Členské státy směřují své hospodářské politiky tak, aby v rámci hlavních směrů uvedených v článku III-71 odstavci 2 přispívaly k dosahování cílů Unie ve smyslu článku I-3. Členské státy a Unie postupují v souladu se zásadami stanovenými v článku III-69 a v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží, čímž je podporováno účinné rozdělení zdrojů.

Článek III-71

1. Členské státy považují své hospodářské politiky za věc společného zájmu a koordinují je v Radě ministrů v souladu s článkem III-70.
2. Rada ministrů na doporučení Komise vypracuje návrh hlavních směrů hospodářské politiky členských států a Unie a podá o tom zprávu Evropské radě.

Evropská rada na základě zprávy Rady ministrů projedná závěry o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie. Na základě těchto závěrů přijme Rada ministrů doporučení, ve kterém budou tyto hlavní směry stanoveny. Rada ministrů informuje o doporučení Evropský parlament

3. K zajištění užší koordinace hospodářských politik a trvalé konvergence hospodářské výkonnosti členských států sleduje Rada ministrů na základě zpráv předkládaných Komisí hospodářský vývoj v každém členském státě a v Unii, jakož i soulad hospodářských politik s hlavními směry uvedenými v odstavci 2, a pravidelně provádí celkové hodnocení.

Pro účely tohoto mnohostranného dohledu poskytují členské státy Komisi informace o důležitých opatřeních v oblasti své hospodářské politiky, jakož i další informace, které považují za nezbytné.

4. Zjistí-li se na základě postupu uvedeného v odstavci 3, že hospodářské politiky členského státu nejsou v souladu s hlavními směry uvedenými v odstavci 2 nebo že by mohly ohrozit fungování hospodářské a měnové unie, může Komise předat danému členskému státu výstrahu. Rada ministrů může na návrh Komise předat danému členskému státu nezbytná doporučení. Rada ministrů může na návrh Komise rozhodnout o zveřejnění svých doporučení.

V rámci tohoto odstavce Rada ministrů rozhoduje bez ohledu na hlasování zástupce dotyčného členského státu a kvalifikovaná většina je vymezena jako většina hlasů ostatních členských států zastupujících nejméně tři pětiny jejich obyvatelstva.

5. Předseda Rady ministrů a Komise podají Evropskému parlamentu zprávu o výsledcích mnohostranného dohledu. Jestliže Rada ministrů svá doporučení zveřejnila, může být předseda Rady ministrů vyzván, aby vystoupil před příslušným výborem Evropského parlamentu.

6. Evropský zákon může stanovit podrobná pravidla pro postup při mnohostranném dohledu podle odstavců 3 a 4.

Článek III-72

1. Aniž jsou dotčeny jiné postupy stanovené v Ústavě, může Rada ministrů na návrh Komise přijmout evropské rozhodnutí, které stanoví opatření přiměřená hospodářské situaci, zejména když vzniknou závažné obtíže v zásobování určitými výrobky.

2. Nastanou-li členskému státu z důvodu přírodních pohrom nebo mimořádných událostí, které nemůže ovlivnit, obtíže nebo je-li z téhož důvodu vážně ohrožen závažnými obtížemi, může Rada ministrů na návrh Komise přijmout evropské rozhodnutí, jímž danému členskému státu za určitých podmínek poskytne finanční pomoc Unie. Předseda Rady ministrů o rozhodnutí informuje Evropský parlament.

Článek III-73

1. Evropské centrální bance a centrálním bankám členských států (dále jen „národním centrálním bankám“) se zakazuje poskytovat možnost přečerpání zůstatku bankovních účtů nebo jakýkoli jiný typ úvěru orgánům, institucím nebo agenturám Unie, ústředním vládám, regionálním nebo místním orgánům nebo jiným veřejnoprávním orgánům, jiným veřejnoprávním subjektům nebo podnikům veřejného práva členských států; Evropské centrální bance a národním centrálním bankám je rovněž zakázán přímý nákup jejich dluhových nástrojů.
2. Odstavec 1 se nepoužije na úvěrové instituce ve veřejném vlastnictví, kterým národní centrální banky a Evropská centrální banka v souvislosti s poskytováním peněžních prostředků centrálními bankami poskytují stejné zacházení jako soukromým úvěrovým institucím.

Článek III-74

1. Zakazují se jakákoli opatření, která nejsou odůvodněna veřejným dohledem a která umožňují orgánům, institucím či agenturám Unie, ústředním vládám, regionálním nebo místním orgánům nebo jiným veřejným orgánům, jiným veřejnoprávním subjektům nebo podnikům veřejného práva členských států zvýhodněný přístup k finančním institucím.
2. Rada ministrů může na návrh Komise přijmout evropská nařízení nebo rozhodnutí, která přesněji vymezí použití zákazu uvedeného v odstavci 1. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-75

1. Unie neodpovídá za závazky ani nepřebírá závazky ústředních vlád, regionálních nebo místních orgánů nebo jiných veřejných orgánů, jiných veřejnoprávních subjektů nebo podniků veřejného práva kteréhokoli členského státu, pokud se nejedná o vzájemné finanční záruky pro společné uskutečňování určitého záměru. Členský stát neodpovídá za závazky ani nepřebírá závazky ústředních vlád, regionálních nebo místních orgánů nebo jiných veřejných orgánů, jiných veřejnoprávních subjektů nebo podniků veřejného práva jiného členského státu, aniž jsou dotčeny vzájemné finanční záruky pro společné uskutečňování určitého záměru.
2. Rada ministrů může na návrh Komise přijmout evropská nařízení nebo rozhodnutí, která přesněji vymezí zákazy uvedené v článku III-73 a v tomto článku. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-76

1. Členské státy se vyvarují nadměrných schodků veřejných financí.
2. Komise sleduje vývoj rozpočtové situace a výši veřejného zadlužení v členských státech, aby bylo možno zjistit závažné chyby. Zkoumá zejména dodržování rozpočtové kázně na základě těchto dvou kritérií:
 - a) zda poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu nepřekračuje doporučenou hodnotu, ledaže by:
 - i) buď poměr podstatně a nepřetržitě klesal a dosáhl úrovně, která se blíží doporučené hodnotě,
 - ii) nebo by překročení doporučené hodnoty bylo pouze výjimečné a dočasné a poměr zůstával blízko k doporučené hodnotě;
 - b) zda poměr veřejného zadlužení k hrubému domácímu produktu nepřekračuje doporučenou hodnotu, ledaže se poměr dostatečně snižuje a blíží se uspokojivým tempem k doporučené hodnotě.

Doporučené hodnoty jsou stanoveny v Protokolu o postupu při nadměrném schodku.

3. Nesplňuje-li členský stát požadavky podle jednoho nebo žádného z těchto kritérií, Komise vypracuje zprávu. Zpráva Komise přihledne k tomu, zda schodek veřejných financí překračuje veřejné investiční výdaje, jakož i ke všem dalším rozhodujícím faktorům včetně střednědobé hospodářské a rozpočtové pozice členského státu.

Komise může také vypracovat zprávu, je-li i přes plnění kritérií toho názoru, že v některém členském státě existuje riziko nadměrného schodku.

4. Hospodářský a finanční výbor vydá stanovisko ke zprávě Komise..

5. Usoudí-li Komise, že v členském státě existuje nebo může vzniknout nadměrný schodek, předloží stanovisko danému členskému státu.

6. Rada ministrů na doporučení Komise a po zvážení všech případných připomínek, které dotýčný členský stát učiní, rozhodne po celkovém zhodnocení, zda existuje nadměrný schodek. V takovém případě Rada ministrů stejným postupem přijme doporučení, která předá příslušnému členskému státu, aby tento členský stát mohl do dané lhůty tuto situaci ukončit. S výhradou odstavce 8 nejsou tato doporučení zveřejňována.

V rámci tohoto odstavce se Rada ministrů rozhoduje bez ohledu na hlasování zástupce dotýčného členského státu a kvalifikovaná většina je vymezena jako většina hlasů ostatních členských států, zastupujících nejméně tři pětiny jejich obyvatelstva.

7. Evropská rozhodnutí a doporučení uvedená v odstavcích 8 až 11 přijme Rada ministrů na doporučení Komise. Rada ministrů se rozhoduje bez ohledu na hlasování zástupce dotyčného členského státu a kvalifikovaná většina je vymezena jako většina hlasů ostatních členských států zastupujících nejméně tři pětiny jejich obyvatelstva.

8. Zjistí-li Rada ministrů, že ve stanovené lhůtě nebyla na její doporučení přijata žádná účinná opatření, může svá doporučení zveřejnit.

9. Nepostupuje-li členský stát ani poté podle doporučení Rady ministrů, může Rada ministrů přijmout evropské rozhodnutí o výzvě členskému státu, aby v určité lhůtě vyvinul činnost ke snížení schodku v míře, kterou Rada ministrů považuje za nezbytnou pro nápravu situace.

V takovém případě může Rada ministrů požádat dotyčný členský stát, aby podle zvláštního harmonogramu předkládal zprávy za účelem posouzení jeho úsilí o nápravu.

10. Pokud se členský stát nepodřídí evropskému rozhodnutí přijatému podle odstavce 9, může Rada ministrů rozhodnout, že použije nebo případně zostří jedno nebo více z následujících opatření:

- a) požádá dotyčný členský stát, aby před vydáním obligací a jiných cenných papírů zveřejnil dodatečné informace, které Rada ministrů určí,
- b) vyzve Evropskou investiční banku, aby přehodnotila svou úvěrovou politiku vůči dotyčnému členskému státu,
- c) požádá dotyčný členský stát, aby u Unie uložil neúročný vklad v přiměřené výši, dokud nebude podle názoru Rady ministrů nadměrný schodek napraven,
- d) uloží pokuty v přiměřené výši.

Předseda Rady ministrů informuje Evropský parlament o přijatých rozhodnutích.

11. Rada ministrů zrušuje některá nebo všechna opatření uvedená v odstavcích 6 a 8 až 10, pokud usoudí, že nadměrný schodek v dotyčném členském státě je napraven. Zveřejnila-li Rada ministrů předtím svá doporučení, učiní, jakmile bude zrušeno rozhodnutí podle odstavce 8, veřejné prohlášení, že nadměrný schodek v dotyčném členském státě již neexistuje.

12. Právo podat žalobu podle článků III-265 a III-266 nemůže být uplatněno v rámci odstavců 1 až 6, 8 a 9.

13. Další ustanovení týkající se provádění postupu popsaného v tomto článku jsou uvedena v Protokolu o postupu při nadměrném schodku.

Vhodná opatření nahrazující tento protokol stanoví evropský zákon přijatý Radou. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem a s Evropskou centrální bankou.

S výhradou ostatních ustanovení tohoto odstavce přijímá Rada ministrů na návrh Komise evropská nařízení nebo rozhodnutí, která stanoví způsoby a vymezení používání tohoto protokolu. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

ODDÍL 2

MĚNOVÁ POLITIKA

Článek III-77

1. Hlavním cílem Evropského systému centrálních bank je udržovat cenovou stabilitu. Aniž je dotčen cíl cenové stability, podporuje Evropský systém centrálních bank obecné hospodářské politiky v Unii se záměrem přispět k dosažení cílů Unie, jak jsou vymezeny v článku I-3. Evropský systém centrálních bank jedná ve shodě se zásadami stanovenými v článku III-69 a v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou hospodářskou soutěží, čímž podporuje efektivní umístování zdrojů.

2. Evropský systém centrálních bank plní tyto základní úkoly:

- a) vymezuje a provádí měnovou politiku Unie,
- b) provádí devizové operace v souladu s článkem III-228,
- c) drží a spravuje oficiální devizové rezervy členských států,
- d) podporuje plynulé fungování platebních systémů.

3. Odstavec 2 bod c) se nevztahuje na držení a správu devizových provozních zůstatků vládami členských států.

4. Evropská centrální banka je konzultována:

- a) ke všem návrhům aktů Unie v oblasti její působnosti,
- b) vnitrostátními orgány ke všem návrhům správních předpisů z oblasti její působnosti, avšak v mezích a za podmínek stanovených Radou ministrů postupem podle článku III-79 odstavce 6.

Evropská centrální banka může předkládat stanoviska orgánům, institucím nebo agenturám Unie nebo vnitrostátním orgánům v záležitostech spadajících do oblasti její působnosti.

5. Evropský systém centrálních bank přispívá k k řádnému provádění opatření, která přijímají příslušné orgány v oblasti obezřetnostního dohledu nad úvěrovými institucemi a stability finančního systému.

6. Evropský zákon může svěřit Evropské centrální bance zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k dohledu nad úvěrovými a dalšími finančními institucemi, s výjimkou pojišťovacích podniků. Tento zákon je přijímán po konzultaci s Evropskou centrální bankou.

Článek III-78

1. Evropská centrální banka má výlučné právo povolovat vydávání bankovek v měně euro v Unii. Tyto bankovky mohou vydávat Evropská centrální banka a národní centrální banky. Bankovky vydávané Evropskou centrální bankou a národními centrálními bankami jsou jedinými bankovkami, které mají v Unii status zákonného platidla.

2. Členské státy mohou vydávat mince v měně euro, objem jejich emise však vyžaduje schválení Evropské centrální banky. Rada ministrů může na návrh Komise přijmout evropská nařízení, která stanoví opatření k sladění nominálních hodnot a technických specifikací všech mincí určených pro oběh v rozsahu nezbytném k umožnění jejich plynulého oběhu v Unii. Rada ministrů se rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem a s Evropskou centrální bankou.

Článek III-79

1. Evropský systém centrálních bank se skládá z Evropské centrální banky a národních centrálních bank.

2. Evropská centrální banka má právní subjektivitu.

3. Evropský systém centrálních bank je řízen rozhodovacími orgány Evropské centrální banky, kterými jsou Rada guvernérů a Výkonná rada.

4. Statut Evropského systému centrálních bank je stanoven v Protokolu o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

5. Evropský zákon může pozměnit články 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1a) a 36 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky:

- a) buď na návrh Komise po konzultaci s Evropskou centrální bankou,
- b) nebo na doporučení Evropské centrální banky po konzultaci s Komisí.

6. Rada ministrů přijme evropská nařízení a rozhodnutí stanovící opatření podle článků 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem:

- a) buď na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou,
- b) nebo na doporučení Evropské centrální banky a po konzultaci s Komisí.

Článek III-80

Při výkonu pravomocí a plnění úkolů a povinností svěřených jim Ústavou a statutem Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky nesmí Evropská centrální banka, žádná národní centrální banka ani žádný člen jejich rozhodovacích orgánů vyžadovat ani přijímat pokyny od orgánů, institucí či agentur Unie, od žádné vlády členského státu ani od jakéhokoli jiného subjektu. Orgány, instituce nebo agentury Unie a vlády členských států se zavazují zachovávat tuto zásadu a nesnažit se ovlivňovat členy rozhodovacích orgánů Evropské centrální banky či vnitrostátních centrálních bank při plnění jejich úkolů.

Článek III-81

Každý členský stát zajistí, aby jeho vnitrostátní právní předpisy, včetně statutu jeho národní centrální banky, byly slučitelné s Ústavou a se statutem Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

Článek III-82

1. K plnění úkolů svěřených Evropskému systému centrálních bank, v souladu s Ústavou a za podmínek stanovených statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, Evropská centrální banka přijímá:

- a) evropská nařízení a rozhodnutí v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů vymezených v článku 3.1 první odrážce, v článcích 19.1, 22 nebo 25.2 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky a dále v případech stanovených akty Rady ministrů, jež jsou uvedeny v článku III-79 odstavci 6,
- b) evropská rozhodnutí nezbytná pro plnění úkolů svěřených Evropskému systému centrálních bank Ústavou a statutem Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky,
- c) doporučení a stanoviska.

2. Evropská centrální banka může rozhodnout o zveřejnění svých evropských rozhodnutí, doporučení a stanovisek.

3. Rada ministrů přijme v souladu s postupem podle článku III-79 odstavce 6 evropská nařízení stanovící meze a podmínky, v jakých je Evropská centrální banka zmocněna ukládat podnikům pokuty či penále za neplnění povinností vyplývajících z jejích nařízení a evropských rozhodnutí.

Článek III-83

Aniž je dotčena pravomoc Evropské centrální banky, evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví opatření nezbytná pro používání eura jako jednotné měny členských států. Tento zákon nebo rámcový zákon se přijímá po konzultaci s Evropskou centrální bankou.

ODDÍL 3
INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ

Článek III-84

1. Rada guvernérů Evropské centrální banky se skládá z členů Výkonné rady Evropské centrální banky a z guvernérů vnitrostátních centrálních bank členských států bez udělené výjimky ve smyslu článku III-91.
2. a) Výkonná rada se skládá z prezidenta, viceprezidenta a čtyř dalších členů.
b) Prezident, viceprezident a další členové Výkonné rady jsou jmenováni z řad osobností s uznávanou profesionální zkušeností a autoritou v měnových a bankovních záležitostech vzájemnou dohodou vlád členských států na úrovni hlav států nebo předsedů vlád na doporučení Rady ministrů, po konzultaci s Evropským parlamentem a Radou guvernérů Evropské centrální banky.

Jejich funkční období je osmileté; nemohou být jmenováni opakovaně.

Členy Výkonné rady mohou být pouze státní příslušníci členských států.

Článek III-85

1. Předseda Rady ministrů a člen Komise se mohou bez hlasovacího práva účastnit zasedání Rady guvernérů Evropské centrální banky.

Předseda Rady ministrů může předkládat Radě guvernérů Evropské centrální banky návrhy k projednání.

2. Prezident Evropské centrální banky je zván k účasti na zasedáních Rady ministrů, když Rada ministrů projednává záležitosti mající vztah k cílům a k úkolům Evropského systému centrálních bank.

3. Evropská centrální banka předkládá výroční zprávu o činnosti Evropského systému centrálních bank a o měnové politice za uplynulý a běžný rok Evropskému parlamentu, Radě ministrů, Komisi a také Evropské radě. Prezident Evropské centrální banky tuto zprávu předkládá Radě ministrů a Evropskému parlamentu, který na jejím základě může zahájit obecnou rozpravu.

Prezident Evropské centrální banky a další členové Výkonné rady mohou být na žádost Evropského parlamentu nebo z vlastního podnětu vyzváni, aby vystoupili před příslušnými výbory Evropského parlamentu.

Článek III-86

1. Na podporu koordinace politik členských států v rozsahu potřebném pro fungování vnitřního trhu se zřizuje Hospodářský a finanční výbor.
2. Tento výbor má tyto úkoly:
 - a) vydávat stanoviska na žádost Rady ministrů nebo Komise nebo z vlastního podnětu a předkládat je těmto orgánům,
 - b) sledovat měnovou a finanční situaci členských států a Unie a pravidelně o tom podávat zprávu Radě ministrů a Komisi, zejména pokud jde všeobecný platební styk s třetími zeměmi a mezinárodními institucemi,
 - c) aniž je dotčen článek III-247, přispívat k přípravě jednání Rady podle článku III-48, článku III-71 odstavce 2, 3, 4 a 6, článků III-72, III-74, III-75, III-76, článku III-77 odstavce 6, článku III-78 odstavce 2, článku III-79 odstavce 5 a 6, článků III-83, III-90 a článku III-92 odstavce 2 a 3, článku III-95, článku III-96 odstavce 2 a 3, článků III-224 a III-228, a plnit všechny další poradní a přípravné úkoly, které jsou mu svěřeny Radou ministrů,
 - d) posuzovat alespoň jednou ročně situaci v oblasti pohybu kapitálu a volnosti plateb, jak vyplývá z použití Ústavy a z aktů Unie; posuzování se týká všech opatření vztahujících se na pohyb kapitálu a plateb; výbor podává zprávu Komisi a Radě ministrů o výsledku tohoto posouzení.

Každý členský stát, Komise a Evropská centrální banka jmenují nanejvýš po dvou členech do výboru.

3. Rada ministrů přijme na návrh Komise evropské rozhodnutí, které stanoví podrobná ustanovení týkající se složení Hospodářského a finančního výboru. Rozhoduje po konzultaci s Evropskou centrální bankou a tímto výborem. Předseda Rady ministrů informuje o takovém rozhodnutí Evropský parlament.
4. Pokud a dokud existují členské státy, na které se vztahují výjimky uváděné v článku III-91, sleduje výbor nad rámec úkolů podle odstavce 2 měnovou a finanční situaci a všeobecný platební styk těchto členských států a pravidelně o tom podává zprávu Radě ministrů a Komisi.

Článek III-87

V záležitostech upravených v článku III-71 odstavci 4, článku III-76 s výjimkou odstavce 13, článků III-83, III-90, III-91, článku III-92 odstavce 3 a článku III-228, může Rada ministrů nebo členský stát požádat Komisi, aby podle potřeby podala doporučení nebo návrh. Komise posoudí žádost a neprodleně předloží své závěry Radě ministrů.

ODDÍL 3a

USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE ČLENSKÝCH STÁTŮ, KTERÉ VSTOUPILY DO EUROZÓNY

Článek III-88

1. K zajištění řádného fungování hospodářské a měnové unie a v souladu s příslušnými ustanoveními Ústavy přijme Rada ministrů opatření týkající se členských států, které vstoupily do eurozóny, aby se:
 - a) posílila koordinace jejich rozpočtové kázně a dohled nad ní,
 - b) pro ně vypracovaly směry hospodářské politiky, přičemž se dbá na to, aby byly slučitelné s těmi, které přijímá Unie jako celek, a byl nad nimi zajištěn dohled.

2. O opatřeních podle odstavce 1 hlasují pouze členové Rady ministrů zastupující členské státy, které vstoupily do eurozóny. Kvalifikovaná většina je vymezena jako většina hlasů zástupců členských států, jež vstoupily do eurozóny, představujících nejméně tři pětiny jejich obyvatelstva. Jednomyslnost těchto členů Rady ministrů se požaduje pro jakýkoli akt vyžadující jednomyslné přijetí.

Článek 89

Způsob, jakým se budou scházet ministři členských států, které vstoupily do eurozóny, jsou stanoveny v protokolu o Euroskupině.

Článek III 90

1. K tomu, aby euro mělo své místo v mezinárodním měnovém systému, přijme Rada ministrů na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou evropské rozhodnutí stanovící společná postoje týkající se otázek, které mají zvláštní význam pro hospodářskou a měnovou unii v orgánech a na příslušných mezinárodních finančních konferencích.

2. O opatřeních podle odstavce 1 hlasují pouze členové Rady ministrů zastupující členské státy, které vstoupily do eurozóny. Kvalifikovaná většina je vymezena jako většina hlasů představitelů členských států, které vstoupily do eurozóny, představujících nejméně tři pětiny jejich obyvatelstva. Jednomyslnost těchto členů Rady ministrů se požaduje pro jakýkoli akt vyžadující jednomyslné přijetí.

3. Rada ministrů může na návrh Komise přijmout vhodná opatření, aby se zajistilo jednotné zastoupení v orgánech a na mezinárodních finančních konferencích. Použijí se ustanovení pro postup podle odstavců 1 a 2.

ODDÍL 4

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

Článek III-91

1. Členské státy, u kterých Rada ministrů nerozhodla, že splňují nezbytné podmínky pro přijetí eura, jsou dále označovány jako „členské státy, na které se vztahuje výjimka“.
2. Následující ustanovení Ústavy se nevztahují na členské státy, na které se vztahuje výjimka:
 - a) přijetí těch částí hlavních směrů hospodářských politik, které se obecně týkají eurozóny (článek III-71 odstavec 2)
 - b) nátlaková opatření k nápravě nadměrného schodku (článek III-76 odstavce 9 a 10)
 - c) cíle a úkoly Evropského systému centrálních bank (článek III-77 odstavce 1, 2, 3 a 5)
 - d) vydávání eura (článek III-78)
 - e) akty Evropské centrální banky (článek III-82)
 - f) opatření týkající se užívání eura (článek III-83)
 - g) měnové dohody a další opatření vztahující se ke kurzové politice (článek III-228)
 - h) jmenování členů Výkonné rady Evropské centrální banky (článek III-84 odstavec 2 bod b).

Ve výše uvedených člancích se tudíž „členskými státy“ rozumějí členské státy bez udělené výjimky.

3. Podle kapitoly IX statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky jsou členské státy, kterým byla udělena výjimka, jakož i jejich vnitrostátní centrální banky, vyloučeny z práv a povinností v rámci Evropského systému centrálních bank.
4. Hlasovací práva členů Rady ministrů zastupujících členské státy, na které se vztahuje výjimka, se pozastavují tehdy, jestliže Rada ministrů přijímá opatření podle článků vyjmenovaných v odstavci 2. Kvalifikovaná většina je vymezena jako většina hlasů zástupců členských států bez udělené výjimky, zastupujících nejméně tři pětiny jejich obyvatelstva. Jednomyslnost těchto členských států je vyžadována pro všechny akty vyžadující jednomyslné přijetí.

Článek III-92

1. Alespoň jednou za dva roky, nebo na žádost členského státu, na který se vztahuje výjimka, Komise a Evropská centrální banka podávají Radě ministrů zprávu o pokroku dosaženém členskými státy, na které se vztahuje výjimka, při plnění jejich závazků týkajících se uskutečňování hospodářské a měnové unie. Tyto zprávy posuzují také slučitelnost právních předpisů jednotlivých členských států včetně statutů jejich národních centrálních bank s články III-80 a III-81 a se statuty Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky. Zprávy dále posoudí, zda bylo dosaženo vysokého stupně udržitelné konvergence, na základě toho, jak jednotlivé členské státy splnily následující kritéria:

- a) dosažení vysokého stupně cenové stability patrného z míry inflace, která se blíží míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků,
- b) dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí patrný ze stavu veřejných rozpočtů nevykazujících nadměrný schodek ve smyslu článku III-76 odstavec 6,
- c) dodržování normálního flukтуаčního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči euru,
- d) stálost konvergence dosažené členským státem a jeho účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému, která se odráží v úrovních dlouhodobých úrokových sazeb.

Čtyři kritéria uvedená v tomto odstavci a rozhodující období, v němž mají být respektována, jsou blíže stanovena v Protokolu o kritériích konvergence. Zprávy Komise a Evropské centrální banky také přihlednou k výsledkům integrace trhů, situaci a vývoji běžného účtu platební bilance a posouzení vývoje nákladů na jednotku pracovní síly a jiných cenových indexů.

2. Po konzultaci s Evropským parlamentem a rozpravě v Radě ministrů přijme Rada ministrů na návrh Komise evropské rozhodnutí, jež stanoví, které státy, na které se vztahuje výjimka, splňují nezbytné podmínky na základě kritérií stanovených v odstavci 1 a pro dané členské státy výjimku ukončí.

3. Bude-li rozhodnuto postupem podle odstavce 2 o zrušení výjimky, Rada ministrů na návrh Komise jednomyslným rozhodnutím členů zastupujících členské státy, na které se nevztahuje výjimka, a dotyčného členského státu přijme evropská nařízení nebo rozhodnutí, která neodvolatelně stanoví kurz, podle něhož euro nahradí měnu dotyčného členského státu, a další opatření nezbytná pro zavedení eura jako jednotné měny v dotyčném členském státě. Rada ministrů se rozhoduje po konzultaci s Evropskou centrální bankou.

Článek III-93

1. Pokud a dokud existují členské státy, na které se vztahuje výjimka, a aniž je dotčen článek III-79 odstavec 3, zřizuje se generální rada Evropské centrální banky uvedená v článku 45 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky jako třetí rozhodovací orgán Evropské centrální banky.
2. Pokud a dokud existují členské státy, na které se vztahuje výjimka, Evropská centrální banka ve vztahu k členským státům:
 - a) posiluje spolupráci mezi vnitrostátními centrálními bankami,
 - b) posiluje koordinaci měnových politik členských států s cílem zajistit cenovou stabilitu,
 - c) dohlíží na fungování mechanismu směnného kurzu,
 - d) pořádá konzultace o otázkách, které spadají do působnosti vnitrostátních centrálních bank a postihují stabilitu finančních ústavů a trhů,
 - e) vykonává všechny bývalé úlohy Evropského fondu měnové spolupráce, které předtím převzal Evropský měnový institut.

Článek III-94

Každý členský stát, na který se vztahuje výjimka, pokládá svou kurzovou politiku za věc společného zájmu. Přitom zohledňuje zkušenosti získané ze spolupráce v rámci mechanismu směnného kurzu.

Článek III-95

1. Pokud členskému státu, na který se vztahuje výjimka, nastanou nebo hrozí, že mohou nastat vážné obtíže s jeho platební bilancí vyplývající z celkové nerovnováhy jeho platební bilance nebo z typu měny, kterou má k dispozici, a mohou-li tyto obtíže zejména ohrozit fungování společného trhu nebo postupné uskutečňování společné obchodní politiky, prozkoumá Komise okamžitě situaci dotyčného státu a opatření, která tento stát s využitím všech prostředků, jež má k dispozici, v souladu s ustanoveními Ústavy přijal nebo může přijmout. Komise uvede opatření, jejichž přijetí dotyčnému státu doporučuje.

Ukáží-li se opatření přijatá členským státem, na který se vztahuje výjimka, a opatření navržená Komisí jako nedostatečná k překonání obtíží, které nastaly, nebo které mohou nastat, Komise po konzultaci s hospodářským a finančním výborem doporučí Radě ministrů poskytnutí vzájemné pomoci a vhodné metody jejího poskytnutí.

Komise pravidelně informuje Radu o situaci a jejím vývoji.

2. Rada ministrů poskytuje vzájemnou pomoc; přijímá evropská nařízení nebo rozhodnutí stanovící její podmínky a způsoby. Vzájemná pomoc může mít zejména formu:

- a) dohodnutého postupu ve vztahu k jiným mezinárodním organizacím nebo v jejich rámci, na něž se mohou obrátit členské státy, na které se vztahuje výjimka,
- b) opatření potřebná k zamezení odklonu obchodu, pokud stát, na který se vztahuje výjimka, udržuje nebo znovu zavádí množstevní omezení vůči třetím zemím,
- c) poskytnutí omezených úvěrů ostatními členskými státy; k tomu je třeba jejich souhlasu.

3. Neposkytne-li Rada ministrů vzájemnou pomoc doporučenou Komisí nebo jsou-li poskytnutá vzájemná pomoc a učiněná opatření nedostatečná, zmocní Komise stát, který má obtíže, aby přijal ochranná opatření, jejichž podmínky a podrobnosti stanoví Komise.

Rada může takové zmocnění odvolat a měnit podmínky a podrobnosti těchto opatření.

Článek III-96

1. Dojde-li k náhlé krizi v platební bilanci členského státu a není-li okamžitě přijat akt ve smyslu článku III-90 odstavce 2, může členský stát, na který se vztahuje výjimka, přijmout preventivně nezbytná ochranná opatření. Taková opatření smějí fungování společného trhu narušit pouze v co nejmenší míře a nesmějí překročit rozsah nezbytně nutný pro odstranění náhle vzniklých obtíží.

2. Komise a ostatní členské státy budou o takových ochranných opatřeních informovány nejpozději při jejich vstupu v platnost. Komise může Radě ministrů doporučit poskytnutí vzájemné pomoci podle článku III-95.

3. Poté, co Komise zaujme stanovisko, a po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem může Rada ministrů přijmout rozhodnutí, které nařídí, aby dotyčný stát změnil, pozastavil nebo zrušil výše uvedená ochranná opatření.

KAPITOLA III

POLITIKY V DALŠÍCH SPECIFICKÝCH OBLASTECH

ODDÍL 1

ZAMĚSTNANOST

Článek III-97

Unie a členské státy pracují v souladu s tímto oddílem na rozvoji koordinované strategie zaměstnanosti, a zejména na podpoře kvalifikace, vzdělání a přizpůsobivosti pracovníků a schopnosti trhů práce reagovat na hospodářské změny, aby dosáhly cílů uvedených v článku I-3.

Článek III-98

1. Členské státy přispívají svou politikou zaměstnanosti slučitelnou s hlavními směry hospodářských politik členských států a Unie přijatými podle článku III-71 odstavce 2 k dosažení cílů uvedených v článku III-97.
2. Členské státy považují podporu zaměstnanosti za záležitost společného zájmu a sladují v Radě ministrů své odpovídající činnosti podle článku III-100, přičemž přihlížejí k vnitrostátním zvyklostem, které se týkají odpovědnosti sociálních partnerů.

Článek III-99

1. Unie přispívá k dosažení vysoké úrovně zaměstnanosti tím, že podněcuje spolupráci mezi členskými státy a podporuje a případně doplňuje jejich opatření. Uznává přitom působnost členských států.
2. Cíl dosažení vysoké úrovně zaměstnanosti je brán v úvahu při vymezení a provádění politik a činností Společenství.

Článek III-100

1. Na základě společné výroční zprávy Rady ministrů a Komise přezkoumává Evropská rada každým rokem stav zaměstnanosti v Unii a přijímá k tomu závěry.

2. Na základě závěrů Evropské rady stanoví každoročně Rada ministrů na návrh Komise hlavní zásady, které berou členské státy v úvahu při své politice zaměstnanosti. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem, Výborem regionů, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem pro zaměstnanost.

Tyto hlavní zásady jsou slučitelné s hlavními směry přijatými podle článku III-71 odstavce 2.

3. Každý členský stát předkládá Radě ministrů a Komisi výroční zprávu o hlavních opatřeních, která přijal k provádění své politiky zaměstnanosti s ohledem na hlavní zásady politiky zaměstnanosti uvedené v odstavci 2.

4. Na základě zpráv uvedených v odstavci 3 a stanovisek výboru pro zaměstnanost prověřuje Rada ministrů každoročně provádění politiky zaměstnanosti členských států s ohledem na hlavní zásady zaměstnanosti. Rada ministrů přitom může na doporučení Komise přijmout doporučení, která předá členským státům.

5. Na základě výsledků této prověrky podají Rada ministrů a Komise Evropské radě společnou výroční zprávu o situaci zaměstnanosti v Unii a o provádění hlavních zásad zaměstnanosti.

Článek III-101

Evropský zákon nebo rámcový zákon může stanovit stimulační opatření ke spolupráci mezi členskými státy a k podpoře jejich činnosti v oblasti zaměstnanosti prostřednictvím podniků, které mají za cíl rozvíjet výměnu informací a osvědčených zkušeností, poskytovat srovnávací analýzy a poradenství, jakož i podporovat inovační přístupy a vyhodnocovat zkušenosti, zejména využitím pilotních projektů. Tento zákon nebo rámcový zákon se přijímá po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

Evropský zákon nebo rámcový zákon nezahrnuje harmonizaci právních a správních předpisů členských států.

Článek III-102

Rada ministrů prostou většinou hlasů přijme evropské rozhodnutí o zřízení poradního výboru pro zaměstnanost, čímž se má podpořit koordinace politik zaměstnanosti a trhu práce mezi členskými státy. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Výbor plní tyto úkoly:

a) sleduje vývoj stavu zaměstnanosti a politiky zaměstnanosti členských států a Unie,

- b) aniž je dotčen článek III-247, podává na žádost Rady ministrů nebo Komise nebo z vlastního podnětu stanoviska a přispívá k přípravě jednání Rady ministrů podle článku III-100.

Výbor při plnění svých úkolů konzultuje sociální partnery.

Členské státy a Komise jmenují každý po dvou členech výboru.

ODDÍL 2

SOCIÁLNÍ POLITIKA

Článek III-103

Unie a členské státy, vědomy si základních sociálních práv, jak jsou stanovena v Evropské sociální chartě podepsané v Turínu dne 18. října 1961 a v Chartě Unie základních sociálních práv pracovníků z roku 1989, mají za cíl podporu zaměstnanosti, zlepšování životních a pracovních podmínek tak, aby bylo možno tyto podmínky vyrovnat a přitom udržet jejich zvýšenou úroveň, přiměřenou sociální ochranu, sociální dialog, rozvoj lidských zdrojů za účelem trvale vysoké zaměstnanosti a boj proti vyloučení.

Za tím účelem Unie a členské státy postupují s přihlédnutím k rozmanitosti vnitrostátních zvyklostí, zejména v oblasti smluvních vztahů, a k potřebě udržovat konkurenceschopnost hospodářství Unie.

Soudí, že takový vývoj bude výsledkem nejen fungování vnitřního trhu, který napomůže harmonizaci sociálních systémů, ale také výsledkem postupů stanovených Ústavou a sblížení právních a správních předpisů.

Článek III-104

1. Za účelem dosažení cílů stanovených v článku III-103 Unie podporuje a doplňuje činnost členských států v těchto oblastech:

- a) zlepšování především pracovního prostředí tak, aby byly chráněny zdraví a bezpečnost pracovníků,
- b) pracovní podmínky,
- c) sociální zabezpečení a sociální ochrana pracovníků,
- d) ochrana pracovníků v případě ukončení pracovního poměru,
- e) informování pracovníků a konzultace s nimi,
- f) zastoupení a kolektivní obrana zájmů pracovníků a zaměstnavatelů, včetně společného řízení, s výhradou odstavce 6,
- g) podmínky zaměstnanosti pro státní příslušníky třetích zemí s řádným pobytem na území Unie,

- h) zapojení osob vyloučených z trhu práce, aniž je dotčen článek III-183,
- i) rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu práce a rovné zacházení na pracovišti,
- j) boj proti sociálnímu vyloučení,
- k) modernizace systémů sociální ochrany, aniž je dotčen bod c).

2. Za tímto účelem:

- a) může evropský zákon nebo rámcový zákon stanovit opatření pro stimulaci spolupráce mezi členskými státy prostřednictvím podnětů, jež mají vést ke zlepšení znalostí, výměně informací a osvědčených zkušeností, podporovat inovační přístupy a vyhodnocovat zkušenosti při vyloučení jakékoli harmonizace právních a správních předpisů členských států,
- b) v oblastech uvedených v odstavci 1 bodech a) až i) může evropský rámcový zákon stanovit minimální požadavky, které použije postupně s přihlédnutím ke stávajícím podmínkám a technickým předpisům jednotlivých členských států. Tento evropský rámcový zákon neukládá žádná správní, finanční ani právní omezení bránící zakládání a rozvoji malých a středních podniků.

V každém případě je evropský zákon nebo rámcový zákon přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

3. Odchylně od odstavce 2 je evropský zákon nebo rámcový zákon v oblastech podle odstavce 1 bodů c), d) f) a g) přijímán Radou ministrů jednomyslně, po konzultaci s Evropským parlamentem, Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

Rada ministrů může na návrh Komise přijmout evropské rozhodnutí, aby se tak obvyklý normotvorný postup dal použít na odstavce 1 body c), d), f) a g). Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem

4. Členský stát může na jejich společnou žádost svěřit sociálním partnerům provádění evropských rámcových zákonů přijatých podle odstavce 2.

V takovém případě členský stát zajistí, že nejpozději ke dni, k němuž musí být evropský rámcový zákon proveden, přijmou sociální partneři formou dohody nezbytná opatření a dotýčný členský stát přitom přijme všechna nezbytná opatření, aby mohl kdykoli zaručit, že výsledků předepsaných rámcovým zákonem bude dosaženo.

5. Evropské zákony a rámcové zákony přijaté podle tohoto článku:

- a) se nedotýkají možnosti přiznané členským státům vymezit základní zásady jejich systému sociálního zabezpečení a nesmí se významně dotknout jejich finanční rovnováhy,

- b) nemohou zabránit členskému státu, aby zachoval nebo stanovil přísnější ochranná opatření slučitelná s Ústavou.
6. Tento článek se nevztahuje na odměnu za práci, na právo sdružovat se, na právo na stávkou ani na právo na výlukou.

Článek III-105

1. Úkolem Komise je podporovat konzultace mezi sociálními partnery na úrovni Unie a přijímat všechna účelná opatření pro usnadnění jejich dialogu, přičemž zajišťuje vyváženou podporu jednajících stran.
2. Za tím účelem Komise před předložením návrhů z oblasti sociální politiky konzultuje se sociálními partnery otázku možného zaměření akce Unie.
3. Považuje-li Komise po takové konzultaci akci Unie za účelnou, konzultuje se sociálními partnery obsah zamýšleného návrhu. Sociální partneři předají Komisi své stanovisko, případně doporučení.
4. Při takové konzultaci mohou sociální partneři informovat Komisi o svém úmyslu zahájit postup podle článku III-106. Doba trvání tohoto postupu nesmí překročit devět měsíců, nerozhodnou-li se společně zainteresovaní sociální partneři a Komise tuto dobu prodloužit.

Článek III-106

1. Pokud si to sociální partneři přejí, může dialog mezi nimi na úrovni Unie vést ke smluvním vztahům, včetně uzavírání dohod.
2. Dohody uzavřené na úrovni Unie se provádějí buď podle stávajících postupů a zvyklostí sociálních partnerů a členských států, nebo v záležitostech týkajících se článku III-101 na základě společné žádosti podepsaných stran podle evropských nařízení nebo rozhodnutí přijatých Radou ministrů na návrh Komise. Evropský parlament je o tom informován.

Obsahuje-li dotyčná dohoda jedno nebo více ustanovení týkajících se jedné z oblastí, pro něž je vyžadována jednomyslnost podle článku III-101 odstavec 3, rozhoduje Rada ministrů jednomyslně.

Článek III-107

Za účelem dosažení cílů stanovených v článku III-103 a aniž jsou dotčena jiná ustanovení Ústavy, podporuje Komise spolupráci mezi členskými státy a usnadňuje koordinaci jejich činnosti ve všech oblastech sociální politiky spadajících do tohoto oddílu, a zejména v oblastech:

- a) zaměstnanosti,
- b) pracovního práva a pracovních podmínek,
- c) odborného a dalšího vzdělávání,
- d) sociálního zabezpečení,
- e) ochrany před pracovními úrazy a nemocemi z povolání,
- f) ochrany zdraví při práci,
- g) práva sdružovat se v odborových organizacích a práva kolektivního vyjednávání mezi zaměstnavateli a zaměstnanci.

Za tím účelem Komise v úzké spolupráci s členskými státy vypracovává průzkumy, zaujímá stanoviska a organizuje konzultace o problémech, které vznikají na vnitrostátní úrovni, a o problémech, které se týkají mezinárodních organizací, a zejména vyvíjí podněty ve snaze stanovit směry a ukazatele, uspořádat výměnu osvědčených zkušeností a připravit nezbytné podklady pro pravidelný dohled a hodnocení. Evropský parlament je plně informován.

Před vydáním stanovisek podle tohoto článku konzultuje Komise Hospodářský a sociální výbor.

Článek III-108

1. Každý členský stát zajistí uplatnění zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci.
2. „Odměnou“ ve smyslu tohoto článku se rozumí obvyklá základní či minimální mzda nebo plat a veškeré ostatní odměny, jež zaměstnavatel přímo nebo nepřímo, v hotovosti nebo v naturáliích vyplácí zaměstnanci v souvislosti se zaměstnáním.

Rovnost odměňování mužů a žen bez diskriminace na základě pohlaví znamená, že:

- a) se odměna za stejnou práci vypočítává při úkolové mzdě podle stejné sazby;
 - b) časová odměna za práci je stejná na stejném pracovním místě.
3. Opatření mající zajistit použití zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v otázkách práce a zaměstnanosti včetně zásady stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.

4. Při praktickém zajištění úplného rovného zacházení pro muže a ženy v pracovním životě nebrání členskému státu zásada rovného zacházení zachovat nebo zavést opatření poskytující zvláštní výhody pro usnadnění pracovní činnosti méně zastoupeného pohlaví nebo pro předcházení či vyrovnávání nevýhod v pracovní kariéře.

Článek III-109

Členské státy se vynasnaží zachovat stávající rovnocennost systémů placené dovolené.

Článek III-110

Komise každoročně vypracuje zprávu o pokroku v dosahování cílů stanovených v článku III-98 a o demografické situaci v Unii. Zprávu předloží Evropskému parlamentu, Radě ministrů a Hospodářskému a sociálnímu výboru.

Článek III-111

Rada ministrů přijme prostou většinou evropské rozhodnutí, jímž se zřídí Výbor sociální ochrany, který má poradní funkci, aby tak podpořila spolupráci v oblasti sociální ochrany mezi členskými státy a Komisí. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Výbor plní tyto úkoly:

- a) sledovat sociální situaci a vývoj politik sociální ochrany v členských státech a v Unii,
- b) podporovat výměnu informací, zkušeností a osvědčených praktik mezi členskými státy a Komisí,
- c) aniž je dotčen článek III-247, připravovat zprávy, zaujímat stanoviska nebo podnikat další činnosti v oblastech, které spadají do jeho působnosti, buď na žádost Rady ministrů nebo Komise, nebo z jeho vlastního podnětu.

Při plnění tohoto poslání navazuje výbor vhodné kontakty se sociálními partnery.

Členské státy a Komise jmenují každý po dvou členech výboru.

Článek III-112

Ve výroční zprávě Komise pro Evropský parlament je zvláštní kapitola věnována vývoji sociální situace v Unii.

Evropský parlament může Komisi vyzvat, aby vypracovala zprávy o zvláštních problémech týkajících se sociální situace.

Pododdíl 1

Evropský sociální fond

Článek III-113

Pro zlepšení možností zaměstnávání pracovníků na vnitřním trhu, a tím pro zvyšování životní úrovně se zřizuje Evropský sociální fond, jehož záměrem bude rozšiřovat možnosti zaměstnávání pracovníků a zvyšovat jejich profesní a geografickou mobilitu uvnitř Unie a usnadňovat jejich přizpůsobování se změnám v průmyslu a ve výrobních systémech, zejména odborným vzděláváním a rekvalifikací.

Článek III-114

Fond spravuje Komise.

Komisi je při tom nápomocen výbor, složený ze zástupců vlád a odborových organizací a organizací zaměstnavatelů, kterému předsedá člen Komise.

Článek III-115

Prováděcí opatření týkající se Evropského sociálního fondu stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon. Ten je přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

ODDÍL 3

HOSPODÁŘSKÁ, SOCIÁLNÍ A ÚZEMNÍ SOUDRŽNOST

Článek III-116

Unie za účelem podpory harmonického vývoje rozvíjí a prosazuje činnost vedoucí k posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

Unie se především zaměří na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí.

Článek III-117

Členské státy provádějí své hospodářské politiky a koordinují je tak, aby dosahovaly cílů uvedených v článku III-116. Tvorba a provádění politik a činností Unie a vytváření vnitřního trhu přihlíží k těmto cílům a přispívá k jejich dosažení. Unie dále podporuje dosahování těchto cílů prostřednictvím strukturálních fondů (orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu, Evropský sociální fond, Evropský fond pro regionální rozvoj), Evropské investiční banky a jiných dostupných finančních nástrojů.

Komise předkládá každé tři roky Evropskému parlamentu, Radě ministrů, Výboru regionů a Hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o pokroku dosaženém při upevňování hospodářské, sociální a územní soudržnosti a o způsobu, jakým k tomu přispěly různé prostředky stanovené v tomto článku. Tato zpráva případně obsahuje vhodné návrhy.

Aniž jsou tím dotčena opatření přijatá v rámci dalších politik Unie může evropský zákon nebo rámcový zákon stanovit jakákoli zvláštní opatření nad rámec fondů. Tento zákon nebo rámcový zákon se přijímá po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

Článek III-118

Úkolem Evropského fondu pro regionální rozvoj je, aby svou účastí na rozvoji a strukturálních změnách zaostávajících regionů a přeměně upadajících průmyslových oblastí pomáhal odstraňovat zásadní regionální rozdíly v Unii.

Článek III-119

Aniž je dotčen článek III-120, evropský zákon vymezí úkoly, přednostní cíle a organizaci strukturálních fondů, které mohou zahrnovat sdružování fondů, obecná pravidla použitelná pro fondy a nezbytná ustanovení pro zajištění jejich účinnosti a pro zajištění koordinace fondů mezi sebou navzájem a s dalšími existujícími finančními nástroji.

Fond soudržnosti, založený evropským zákonem, poskytne finanční příspěvky na projekty ve sféře životního prostředí a transevropských sítí v oblasti dopravní infrastruktury.

V každém případě je evropský zákon přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně do 1. ledna 2007.

Článek III-120

Prováděcí opatření týkající se Evropského fondu regionálního rozvoje stanoví evropský zákon. Tento zákon se přijímá po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

Ve vztahu k orientační sekci Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu a k Evropskému sociálnímu fondu se nadále budou používat články III-127 a III-115.

ODDÍL 4

ZEMĚDĚLSTVÍ A RYBOLOV

Článek III-121

Unie vymezuje a provádí společnou zemědělskou politiku a společnou rybářskou politiku.

„Zemědělskými produkty“ se rozumějí produkty rostlinné a živočišné a produkty rybářství, jakož i produkty po prvotním zpracování, které mají s těmito produkty přímou souvislost. Odkazy na společnou zemědělskou politiku nebo na zemědělství a užívání termínu „zemědělský“ se rovněž vztahují na rybářství, s ohledem na zvláštní rysy tohoto oboru.

Článek III-122

1. Vnitřní trh se rozšíří na zemědělství a obchod se zemědělskými produkty.
2. Nestanoví-li články III-123 až III-128 jinak, pravidla stanovená pro vytváření vnitřního trhu se vztahují i na zemědělské produkty.
3. Produkty, na něž se vztahují články III-123 až III-128, jsou uvedené v seznamu v příloze I* .
4. Fungování a rozvoj vnitřního trhu se zemědělskými produkty musejí být doprovázeny zavedením společné zemědělské politiky.

Článek III-123

1. Cílem společné zemědělské politiky je:
 - a) zvýšit produktivitu zemědělství podporou technického pokroku a zajišťováním racionálního rozvoje zemědělské produkce a optimálního využití produkčních činitelů, zejména pracovní síly;
 - b) zajistit tak odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva, a to zejména zvýšením individuálních příjmů osob zaměstnaných v zemědělství;
 - c) stabilizovat trhy,
 - d) zajistit plynulé zásobování,
 - e) zajistit spotřebitelům dodávky za rozumné ceny.
2. Při vypracovávání společné zemědělské politiky a zvláštních metod, které může zahrnovat, se bude přihlížet:
 - a) ke zvláštní povaze zemědělské činnosti, vyplývající ze sociální struktury v zemědělství a ze strukturálních a přírodních rozdílů mezi různými zemědělskými oblastmi,

* Tato příloha, která odpovídá příloze I Smlouvy o Evropských společenstvích, bude teprve vypracována.

- b) k nutnosti provádět vhodné úpravy postupně,
- c) ke skutečnosti, že v členských státech zemědělství představuje odvětví, které je těsně spjato s celým hospodářstvím.

Článek III-124

1. K dosažení cílů stanovených v článku III-123 je zřízena společná organizace zemědělských trhů.

Tato organizace má v závislosti na produktech jednu z těchto forem:

- a) společná pravidla hospodářské soutěže;
- b) povinná koordinace různých vnitrostátních systémů organizace trhu;
- c) evropská organizace trhu.

2. Společná organizace trhů podle odstavce 1 může zahrnovat veškerá opatření potřebná k dosažení cílů stanovených v článku III-123, zejména regulaci cen, subvencování produkce i odbytu různých produktů, skladovací a překlenovací opatření a společné mechanismy pro stabilizaci dovozu nebo vývozu.

Společná organizace trhů se musí omezit na dosažení cílů uvedených v článku III-123 a musí vylučovat jakoukoli diskriminaci mezi producenty nebo spotřebiteli uvnitř Unie.

Společná cenová politika musí být založena na společných kritériích a jednotných metodách výpočtu.

3. Z toho důvodu, aby společná organizace trhů podle odstavce 1 mohla dosáhnout svých cílů, může být vytvořen jeden nebo více zemědělských orientačních a záručních fondů.

Článek III-125

K dosažení cílů stanovených v článku III-123 mohou být v rámci společné zemědělské politiky přijata opatření jako například:

- a) účinná koordinace úsilí v oblasti odborného vzdělávání, výzkumu a šíření odborných zemědělských poznatků; přitom mohou být společně financovány projekty nebo instituce;
- b) společné opatření postupu na podporu spotřeby určitých produktů.

Článek III-126

1. Oddíl týkající se pravidel hospodářské soutěže se vztahuje na zemědělskou produkci a obchod se zemědělskými produkty pouze v rozsahu, který určuje evropský zákon nebo rámcový zákon v souladu s článkem III-127 odstavcem 2, a se zřetelem k cílům uvedeným v článku III-123.
2. Rada ministrů může na návrh Komise přijmout evropské nařízení nebo rozhodnutí schvalující poskytování podpor:
 - a) k ochraně podniků, jež jsou znevýhodněny strukturálními nebo přírodními podmínkami,
 - b) v rámci programů hospodářského rozvoje.

Článek III-127

1. Při vypracování a provádění společné zemědělské politiky Komise předkládá návrhy, včetně nahrazení vnitrostátní organizace trhu jednou z forem společné organizace podle článku III-124 odstavce 1, jakož i provádění opatření uvedených v tomto oddíle.

Tyto návrhy musí brát v úvahu vzájemnou závislost zemědělských otázek, o nichž tento oddíl pojednává.

2. Evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví společnou organizaci zemědělského trhu podle článku III-124 odstavce 1, jakož i podle ostatních ustanovení nezbytných pro sledování cílů společné zemědělské politiky a společné rybářské politiky. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.
3. Rada ministrů přijme na návrh Komise evropská rozhodnutí nebo nařízení týkající se stanovení cen, dávek, podpor a množstevních omezení a stanovení a přidělení rybolovných práv.
4. V souladu s odstavcem 2 se mohou vnitrostátní systémy organizace trhu nahradit společnou organizací trhu, stanovenou v článku III-124 odstavci 1, pokud:
 - a) společná organizace poskytne členským státům, které se stavějí proti tomuto opatření a které mají vlastní systém organizace trhu pro příslušnou produkci, rovnocenné záruky zaměstnanosti a životní úrovně příslušných producentů, a to s přihlédnutím k úpravám, které jsou možné, a ke stupni vyžadované specializace;
 - b) společná organizace trhu zajistí obchodu uvnitř Unie podmínky obdobné podmínkám existujícím na vnitrostátním trhu.

5. Bude-li zavedena společná organizace trhu pro určité suroviny před zavedením společné organizace trhů pro odpovídající zpracované produkty, mohou být dané suroviny dovezeny ze zemí mimo Unii, pokud se používají pro zpracované produkty určené pro vývoz do třetích zemí.

Článek III-128

Jestliže v některém členském státě určitý produkt podléhá vnitrostátnímu systému organizace trhu nebo vnitřní regulaci s rovnocenným účinkem a je-li tím z hlediska soutěžního postavení nepříznivě ovlivněna produkce stejného druhu v jiném členském státě, zavedou členské státy vyrovnávací poplatek při dovozu tohoto produktu z členského státu, v němž taková organizace nebo regulace existuje, ledaže by tento stát zavedl vyrovnávací poplatek při vývozu.

Komise přijme evropská nařízení nebo rozhodnutí stanovící výši poplatků v míře nutné k obnovení rovnováhy; může schválit také použití jiných opatření, jejichž podmínky a podrobnosti sama určí.

ODDÍL 5
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Článek III-129

1. Politika Unie v oblasti životního prostředí přispívá k sledování následujících cílů:
 - a) udržování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí,
 - b) ochrana lidského zdraví,
 - c) obezřetné a racionální využívání přírodních zdrojů,
 - d) podpora opatření na mezinárodní úrovni, čelících regionálním a celosvětovým problémům životního prostředí.
2. Politika Unie v oblasti životního prostředí je zaměřena na vysokou úroveň ochrany, přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Unie. Je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje a na zásadě „znečišťovatel platí“.

V této souvislosti obsahují harmonizační opatření odpovídající požadavkům ochrany životního prostředí, popřípadě ochrannou doložku, na základě které jsou členské státy oprávněny přijmout z mimoekonomických důvodů ochrany životního prostředí dočasná opatření podléhající kontrolnímu procesu Unie.

3. Při přípravě politiky v oblasti životního prostředí přihlédně Unie k:
 - a) dostupným vědeckým a technickým údajům,
 - b) podmínkám životního prostředí v různých regionech Unie,
 - c) možnému prospěchu a nákladům plynoucím z činnosti nebo nečinnosti,
 - d) hospodářskému a sociálnímu rozvoji Unie jako celku a vyváženému rozvoji jejích regionů.
4. V rámci svých pravomocí spolupracují Unie a členské státy se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi. Způsoby spolupráce Unie mohou být předmětem dohod mezi Uníí a dotýčnými třetími stranami, které se sjednávají a uzavírají v souladu s článkem III-272.

Předchozím pododstavcem není dotčena pravomoc členských států jednat v mezinárodních orgánech a uzavírat mezinárodní smlouvy.

Článek III-130

1. Evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví, jakou činnost bude třeba vyvíjet, aby bylo dosaženo cílů uvedených v článku III-129. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.
2. Odchylně od odstavce 1 a aniž je dotčen článek III-65, přijme Rada ministrů jednomyslně evropské zákony nebo rámcové zákony, které stanoví:
 - a) opatření především fiskální povahy,
 - b) opatření týkající se:
 - i) územního plánování,
 - ii) kvantitativního hospodaření s vodními zdroji dotýkající se přímo či nepřímo možnosti jejich čerpání,
 - iii) využívání půdy, s výjimkou hospodaření s odpady,
 - c) opatření významně ovlivňující volbu členského státu mezi různými energetickými zdroji a základní skladbu jeho zásobování energií.

Rada ministrů může jednomyslně přijmout evropské rozhodnutí, na jehož základě se obvyklý normotvorný postup použije na otázky obsažené v prvním pododstavci tohoto odstavce.

V každém případě Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem, Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

3. Evropský zákon stanoví všeobecné programy činnosti, v nichž určí přednostní cíle, kterých má být dosaženo. Tento zákon se přijímá po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

Opatření nezbytná pro provádění těchto programů jsou přijímána za podmínek odstavce 1 nebo odstavce 2, podle povahy věci.

4. Aniž jsou dotčena určitá opatření přijatá Unií, členské státy financují a vykonávají politiku v oblasti životního prostředí.

5. Předpokládá-li opatření založené na ustanoveních odstavce 1 náklady považované orgány členského státu za neúměrné, a aniž je dotčena zásada „znečišťovatel platí“, stanoví toto opatření ve vhodné formě:

- a) dočasné výjimky a/nebo
- b) finanční podporu z Fondu soudržnosti.

Článek III-131

Ochranná opatření přijatá podle článku III-130 nejsou překážkou tomu, aby každý členský stát zachovával nebo zaváděl přísnější ochranná opatření. Tato opatření musí být slučitelná s Ústavou. Oznamují se Komisi.

ODDÍL 6
OCHRANA SPOTŘEBITELŮ

Článek III-132

1. Ve snaze podporovat zájmy spotřebitelů a zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele přispívá Unie k ochraně zdraví, bezpečnosti a hospodářských zájmů spotřebitelů, jakož i k podpoře jejich práva na informace, vzdělávání a práva sdružovat se k ochraně svých zájmů.
2. Unie přispívá k dosažení cílů uvedených v odstavci 1 prostřednictvím:
 - a) opatření přijatých podle článku III-65 v rámci uskutečňování vnitřního trhu,
 - b) opatření, která podporují, doplňují a sledují politiku členských států.
3. Opatření uvedená v odstavci 2 písmenu b) stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.
4. Akty přijaté podle odstavce 3 nebrání členskému státu zachovávat nebo zavádět přísnější ochranná opatření. Tato opatření musí být slučitelná s Ústavou. Jsou oznamována Komisi.

ODDÍL 7

DOPRAVA

Článek III-133

V oblastech upravovaných v této hlavě sledují členské státy cíle Ústavy v rámci společné dopravní politiky.

Článek III-134

1. Evropský zákon nebo rámcový zákon provádí článek III-133 s přihlédnutím ke zvláštnostem dopravy. Tento zákon nebo rámcový zákon se přijímá po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

Evropský zákon nebo rámcový zákon zahrnuje:

- a) společná pravidla pro mezinárodní dopravu do nebo z některého členského státu anebo procházející přes území jednoho nebo několika členských států,
- b) podmínky, za nichž mohou dopravci, kteří nejsou rezidenty tohoto státu, provozovat dopravu uvnitř některého členského státu
- c) opatření ke zlepšení bezpečnosti dopravy,
- d) veškerá jiná °potřebná opatření.

Článek III-135

Až do přijetí evropského zákona nebo rámcového zákona uvedeného v článku III-134 prvním pododstavci a kromě situace, kdy by Rada ministrů jednomyslně přijala evropské rozhodnutí poskytující výjimku, nesmí žádný členský stát měnit předpisy upravující tuto oblast k 1. lednu 1958 nebo pro přistupující státy ke dni přistoupení způsobem, který by přímo nebo nepřímo znevýhodňoval dopravce jiných členských států ve srovnání s domácími dopravci.

Článek III-136

S Ústavou jsou slučitelné podpory, které odpovídají potřebě koordinovat dopravu nebo které představují náhradu za určitá plnění související s pojmem veřejné služby.

Článek III-137

Veškerá opatření v oblasti cen a podmínek dopravy učiněná v rámci Ústavy musí přihlížet k hospodářské situaci dopravců.

Článek III-138

1. V dopravě uvnitř Unie je zakázána veškerá diskriminace spočívající v tom, že dopravce uplatňuje na dopravu téhož zboží dopravovaného za stejných okolností ceny a dopravní podmínky odlišné v závislosti na zemi původu nebo určení dopravovaného zboží.
2. Odstavec 1 nevylučuje, aby podle článku III-134 prvního pododstavce byly přijaty jiné evropské zákony nebo rámcové zákony.
3. K provedení odstavce 1 přijme Rada ministrů na návrh Komise evropská nařízení nebo rozhodnutí. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem a s Hospodářským a sociálním výborem.

Rada ministrů může zejména přijmout evropská nařízení nebo rozhodnutí potřebná k tomu, aby orgány Unie mohly dbát na dodržování pravidla zakotveného v odstavci 1 a aby mohly zajistit uživatelům dopravy výhody vyplývající z tohoto ustanovení.

4. Komise prozkoumá z vlastního podnětu nebo na žádost některého členského státu případy diskriminace uvedené v odstavci 1 a po konzultaci s každým příslušným členským státem vydá v rámci evropských nařízení a rozhodnutí podle odstavce 3 potřebná evropská rozhodnutí.

Článek III-139

1. V dopravě uvnitř Unie je zakázáno uplatňovat takové ceny a podmínky uložené členským státem, které jakýmkoli způsobem podporují nebo chrání jeden nebo několik určitých podniků nebo průmyslových odvětví, ledaže k tomu dalo oprávnění evropské rozhodnutí přijaté Komisí.
2. Komise prozkoumá z vlastního podnětu nebo na žádost některého členského státu ceny a podmínky uvedené v odstavci 1, přihlédne zejména k požadavkům vhodné regionální hospodářské politiky, k potřebám nerozvinutých oblastí a k obtížím oblastí vážně postižených politickými okolnostmi, jakož i k účinkům těchto cen a podmínek na hospodářskou soutěž mezi různými způsoby dopravy.

Komise po konzultaci s každým příslušným členským státem vydá nezbytná evropská rozhodnutí.

3. Zákaz uvedený v odstavci 1 se netýká sazeb zavedených k zajištění konkurenceschopnosti.

Článek III-140

Dávky nebo poplatky nezávislé na ceně dopravy účtované dopravcem v souvislosti s přechodem hranic nesmějí přesahovat rozumnou míru stanovenou s přihlédnutím ke skutečným výdajům vynaloženým v souvislosti s tímto přechodem.

Členské státy se vynasnaží tyto výdaje snižovat.

Komise může k provedení tohoto článku podávat členským státům doporučení.

Článek III-141

Ustanovení tohoto oddílu nebrání použití opatření přijatých ve Spolkové republice Německo, pokud jsou nutná k vyrovnání hospodářských nevýhod, jež byly hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky způsobeny rozdělením Německa.

Článek III-142

Při Komisi se zřizuje poradní výbor složený z odborníků jmenovaných vládami členských států. Komise s výborem podle potřeby konzultuje otázky dopravy.

Článek III-143

1. Tento oddíl se vztahuje na dopravu po železnicích, silnicích a vnitrozemských vodních cestách.
2. Evropský zákon nebo rámcový zákon může stanovit vhodná opatření pro dopravu námořní a leteckou. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

ODDÍL 8

TRANSEVROPSKÉ SÍŤE

Článek III-144

1. Za účelem dosažení cílů uvedených v člancích III-14 a III-116 a s úmyslem umožnit občanům Unie, hospodářským subjektům, jakož i regionálním a místním územním samosprávným celkům plné využití výhod vyplývajících z vytváření prostoru bez vnitřních hranic, přispívá Unie ke zřizování a rozvoji transevropských sítí v oblastech dopravních, telekomunikačních a energetických infrastruktur.

2. V rámci systému otevřených a konkurenčních trhů bude činnost Unie zaměřena na podporu propojení a interoperability vnitrostátních sítí, jakož i přístupu k nim. Zejména přihlédne k potřebě propojit ostrovní, špatně přístupné a okrajové regiony s ústředními regiony Unie.

Článek III-145

1. K dosažení cílů uvedených v článku III-144 Unie:

- a) vymezí soubor hlavních směrů zahrnující cíle, priority a hlavní rysy opatření předpokládaných v oblasti transevropských sítí; tyto hlavní směry určí projekty společného zájmu,
- b) provede akce, které se případně ukáží nezbytné pro zajištění interoperability sítí, zejména v oblasti harmonizace technických norem,
- c) může podporovat projekty společného zájmu, které jsou podporovány členskými státy a jsou uvedeny v rámci hlavních směrů podle písmene a), zejména formou výzkumu jejich proveditelnosti, úvěrových záruk nebo subvencí úrokových sazeb; Unie může také přispět k financování specifických projektů v členských státech v oblasti dopravní infrastruktury prostřednictvím Fondu soudržnosti.

Unie zohlední ve svých opatřeních potenciální ekonomickou životnost projektů.

2. Hlavní směry a další opatření uvedená v odstavci 1 stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon. Přijímá se po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

Hlavní směry a projekty společného zájmu, které se týkají území členského státu, musí být schváleny tímto členským státem.

3. Ve spojení s Komisí koordinují členské státy mezi sebou politiky prováděné na vnitrostátní úrovni, které mohou mít významný vliv na dosahování cílů uvedených v článku III-144. V úzké spolupráci s členskými státy může Komise vyvinout jakékoli užitečné podněty na podporu takové koordinace.

4. Unie se může rozhodnout spolupracovat se třetími zeměmi k podpoře projektů společného zájmu a k zajištění interoperability sítí.

ODDÍL 9

VÝZKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ A KOSMOS

Článek III-146

1. Unie se zaměřuje na posilování vědeckých a technologických základů průmyslu Unie a napomáhání rozvoji jeho mezinárodní konkurenceschopnosti, jakož i na podporu všech výzkumných činností, které jsou z hlediska ostatních kapitol Ústavy pokládány za nezbytné.
2. Za tímto účelem Unie podporuje podniky včetně malých a středních, výzkumná střediska a vysoké školy v jejich činnosti v oblasti výzkumu a technologického rozvoje vysoké úrovně, podporuje jejich snahy o vzájemnou spolupráci, zejména tím, že umožňuje vědcům svobodně mezi sebou spolupracovat bez ohledu na hranice, podnikům využívat potenciál vnitřního trhu Unie, a to zvláště zpřístupněním veřejných zakázek v jednotlivých státech, stanovením společných norem a odstraněním právních a daňových překážek této spolupráce.
3. O všech činnostech Unie v oblasti výzkumu a technologického rozvoje, včetně demonstračních projektů, se podle Ústavy rozhoduje v souladu s tímto oddílem.

Článek III-147

K dosažení těchto cílů provádí Unie následující činnosti, které doplňují činnosti členských států:

- a) provádí programy výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace za podpory spolupráce s podniky a mezi nimi, s výzkumnými středisky a s vysokými školami,
- b) podporuje spolupráci se třetími zeměmi a s mezinárodními organizacemi v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a demonstrací prováděných Unií,
- c) šíří a vyhodnocuje výsledky činností v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace prováděných Unií,
- d) podporuje vzdělávání a mobilitu výzkumných pracovníků v rámci Unie.

Článek III-148

1. Unie a členské státy koordinují své činnosti ve výzkumu a technologickém rozvoji tak, aby zajišťovaly vzájemnou ucelenost vnitrostátních politik a politiky Unie.
2. V úzkém spojení s členskými státy může Komise dát jakékoli užitečné podněty na podporu koordinace uvedené v odstavci 1, zvláště podněty ve snaze stanovit hlavní směry a ukazatele, uspořádat výměnu osvědčených zkušeností a připravit podklady pro pravidelný dohled a hodnocení. Evropský parlament je plně informován.

Článek III-149

1. Evropský zákon stanoví víceletý rámcový program, v němž jsou souhrnně uvedeny veškeré činnosti Unie. Tento zákon se přijímá po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.

Rámcový program:

- a) stanoví vědecké a technologické cíle, kterých má být dosaženo činnostmi stanovenými v článku 147, jakož i příslušné priority,
 - b) naznačí hlavní rysy těchto činností,
 - c) určí nejvyšší celkovou částku a podrobnosti finanční účasti Unie na rámcovém programu a odpovídající podíl na každé z vymezených činností.
2. Rámcový program je přizpůsobován nebo doplňován podle vývoje situace.
 3. Rámcový program je prováděn prostřednictvím zvláštních programů vypracovaných pro každou činnost. V každém zvláštním programu budou stanoveny podrobnosti jeho provádění, doba jeho trvání a prostředky považované za nezbytné. Úhrn částek, považovaných zvláštními programy za nezbytný, nesmí překročit nejvyšší celkovou částku určenou pro rámcový program a každou z činností.
 4. Evropská nařízení nebo rozhodnutí stanovící specifické programy přijme Rada ministrů na návrh Komise. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem a s Hospodářským a sociálním výborem.

Článek III-150

K provádění víceletého rámcového programu evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví:

- a) pravidla pro účast podniků, výzkumných středisek a vysokých škol,
- b) pravidla pro šíření výsledků výzkumu.

Evropský zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.

Článek III-151

Při provádění víceletého rámcového programu může evropský zákon stanovit doplňkové programy, jichž se účastní jen některé členské státy, které je s výhradou případné účasti Unie financují.

Tento zákon stanoví pravidla týkající se těchto doplňkových programů, zvláště pokud jde o šíření poznatků a přístupu jiných členských států k nim. Přijímá se po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a se souhlasem příslušných členských států.

Článek III-152

Při provádění víceletého rámcového programu může evropský zákon se souhlasem dotyčných členských států stanovit pravidla pro účast na výzkumných a rozvojových programech prováděných několika členskými státy, včetně účasti ve strukturách vytvořených k uskutečnění těchto programů.

Tento zákon je přijímán po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.

Článek III-153

Při provádění víceletého rámcového programu může Unie stanovit pravidla pro spolupráci se třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace, prováděných Uníí.

Podrobnosti této spolupráce mohou být předmětem mezinárodních smluv mezi Uníí a dotyčnými třetími stranami, tyto smlouvy se sjednávají a uzavírají v souladu s článkem III-227.

Článek III-154

Rada ministrů může na návrh Komise přijmout evropská nařízení nebo rozhodnutí o zakládání společných podniků nebo jiných struktur nutných k účinnému uskutečnění výzkumných programů, programů technologického rozvoje a demonstrace, prováděných Uníí. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem a s Hospodářským a sociálním výborem.

Článek III-155

1. K usnadnění vědeckého a technického pokroku, průmyslové konkurenceschopnosti a provádění svých politik vypracuje Unie evropskou politiku pro oblast kosmu. K tomu účelu může podporovat společné iniciativy, podporovat technologický výzkum a vývoj a koordinovat nezbytné úsilí pro průzkum a využití kosmického prostoru.

2. Jako příspěvek k uskutečnění cílů podle odstavce 1 stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon nezbytná opatření, která mohou mít podobu evropského kosmického programu.

Článek III-156

Na začátku každého roku předloží Komise zprávu Evropskému parlamentu a Radě ministrů. Tato zpráva pojedná zejména o činnostech z hlediska výzkumu a technologického rozvoje a o činnostech v oblasti šíření výsledků za uplynulý rok a o pracovním programu pro běžný rok.

ODDÍL 10

ENERGIE

Článek III-157

1. V rámci uskutečňování vnitřního trhu a s přihlédnutím k požadavku chránit a zlepšovat životní prostředí má politika Unie v oblasti energie za cíl:

- a) zajistit fungování energetického trhu,
- b) zajistit bezpečnost dodávek energie v Unii a
- c) podporovat energetickou účinnost a úspory energie, jakož i rozvoj nových a obnovitelných zdrojů energie.

2. Opatření nezbytná k dosažení cílů podle odstavce 1 stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským sociálním výborem.

Tento zákon nebo rámcový zákon se nedotýká možnosti, aby členský stát volil mezi různými zdroji energie a aby si vybral celkovou strukturu svého zásobování energetickými zdroji, aniž je dotčen článek III-130 odstavec 2 písmeno c).

KAPITOLA IV

PROSTOR SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA

ODDÍL 1

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek III-158

1. Unie tvoří prostor svobody, bezpečnosti a práva, kde jsou s přihlédnutím k různým tradicím a právním systémům členských států dodržována základní práva.
2. Zajišťuje, že na vnitřních hranicích nebude probíhat kontrola osob, že se bude rozvíjet společná politika v oblasti azylu a přistěhovalectví a že kontrola na vnějších hranicích bude založena na solidaritě mezi členskými státy a bude nestranná vůči státním příslušníkům třetích zemí. Pro potřeby této kapitoly je s osobami bez státní příslušnosti nakládáno stejně jako se státními příslušníky třetích zemí.
3. Unie usiluje o zajištění vysoké úrovně bezpečnosti na základě preventivních opatření a boje proti zločinnosti, proti rasismu a xenofobii, opatření pro koordinaci a spolupráci mezi příslušnými policejními a soudními orgány, jakož i na základě vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v trestních věcech a, pokud je to nutné, na sblížení trestního práva.
4. Unie usnadňuje přístup k soudním orgánům, především díky zásadě vzájemného uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí v občanských věcech.

Článek III-159

V prostoru svobody, bezpečnosti a práva vymezuje Evropská rada strategické směry pro program návrhů právních a operativních předpisů.

Článek III-160

1. Ve vztahu k návrhům a podnětům v oblasti právních předpisů předložených v rámci oddílů 4 a 5 této kapitoly dbají vnitrostátní parlamenty členských států na dodržování zásady subsidiarity, v souladu se zvláštními úpravami podle Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality.

Vnitrostátní parlamenty členských států se mohou podílet na hodnotících mechanismech podle článku III-161, jakož i na politické kontrole Europolu a vyhodnocování činnosti Eurojustu v souladu s články III-177 a III-174.

Článek III-161

Aniž jsou dotčeny články III-265 až III-267, může Rada ministrů na návrh Komise přijmout evropská nařízení nebo rozhodnutí, která stanoví způsob, jakým budou členské státy, ve spolupráci s Komisí, postupovat při objektivním a nestranném hodnocení toho, jak orgány členských států provádějí politiky Unie podle této kapitoly, především proto, aby podpořily plné používání zásady o vzájemném uznávání. O obsahu a výsledcích tohoto hodnocení je informován Evropský parlament, jakož i vnitrostátní parlamenty členských států.

Článek III-162

Ve snaze, aby uvnitř Unie byla zajištěna podpora a posílení operativní spolupráce v oblasti vnitřní bezpečnosti, zřizuje se v Radě ministrů stálý výbor. Aniž je dotčen článek III-247, podporuje tento výbor koordinaci činnosti příslušných orgánů členských států. Do jednání výboru mohou být zapojeni zástupci evropských institucí a agentur. O obsahu a výsledcích jeho jednání je informován Evropský parlament, jakož i vnitrostátní parlamenty členských států.

Článek III-163

Tato kapitola se nedotýká výkonu odpovědnosti členských států za udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti.

Článek III-164

Pro zajištění správné spolupráce mezi příslušnými útvary členských států v oblastech uvedených v této kapitole, jakož i mezi těmito útvary a Komisí, přijímá Rada ministrů evropská nařízení. Rada ministrů rozhoduje na návrh Komise, aniž je dotčen článek III-165, a po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-165

Akty uvedené v oddílech 4 a 5 této kapitoly jsou přijímány:

- a) na návrh Komise, nebo
- b) z podnětu čtvrtiny členských států.

ODDÍL 2

POLITIKY TÝKAJÍCÍ SE KONTROLY NA HRANICÍCH, AZYLU A PŘISTĚHOVALECTVÍ

Článek III-166

1. Unie rozvíjí politiku s cílem:
 - a) zajistit, aby osoby bez ohledu na svou státní příslušnost nebyly kontrolovány při překračování vnitřních hranic; státní příslušnost,
 - c) zajistit kontrolu osob a účinný dohled při překračování vnějších hranic,
 - c) postupně zavádět integrovaný systém řízení na vnějších hranicích.
2. K tomuto účelu evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví opatření týkající se:
 - a) společné vízové politiky a dalších krátkodobých povolení k pobytu,
 - b) kontrol, jimž podléhají osoby překračující vnější hranice,
 - c) podmínek, za kterých požívají státní příslušníci třetích zemí po krátkou dobu svobody cestování v Unii,
 - d) veškerých opatření nezbytných pro postupné ustavení integrovaného systému řízení na vnějších hranicích,
 - e) neexistence kontroly osob bez ohledu na jejich státní příslušnost při překračování vnitřních hranic.
3. V souladu s mezinárodním právem se tento článek nedotýká působnosti členských států týkající se zeměpisného vymezení jejich hranic.

Článek III-167

1. Unie vyvíjí společnou politiku týkající se azylu a dočasné ochrany s cílem poskytnout vhodný status každému státnímu příslušníkovi třetí země, který potřebuje mezinárodní ochranu, a zajistit dodržování zásady neodepření vstupu. Tato politika musí být v souladu s Ženevskou úmlouvou ze dne 28. července 1951 a s Protokolem ze dne 31. ledna 1967 o právním postavení uprchlíků a s ostatními příslušnými smlouvami.

2. K tomuto účelu evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví opatření týkající se společného evropského azylového systému, který obsahuje:

- a) jednotný azylový status pro státní příslušníky třetích zemí platný v celé Unii,
- b) jednotný status doplňkové ochrany pro státní příslušníky třetích zemí, kteří potřebují mezinárodní ochranu, aniž by získali evropský azyl,
- c) společný režim dočasné ochrany vysídlených osob v případě hromadného příchodu,
- d) společný postup pro udělování a odnímání jednotného azylového statusu nebo statusu doplňkové ochrany,
- e) kritéria a mechanismy pro určení členského státu odpovědného za projednání žádosti o azyl nebo doplňkovou ochranu,
- f) normy týkající se podmínek pro přijímání žadatelů o azyl nebo o doplňkovou ochranu,
- g) partnerství a spolupráci se třetími zeměmi pro řízení toků osob žádajících o azyl a nebo o doplňkovou či dočasnou ochranu.

3. V případě, kdy by se několik členských států dostalo do nouzové situace vyznačující se náhlým přívalem státních příslušníků ze třetích zemí, může Rada ministrů na návrh Komise přijmout evropská nařízení nebo rozhodnutí obsahující dočasná opatření ve prospěch jednoho nebo více zainteresovaných členských států. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-168

1. Unie vyvíjí společnou přistěhovaleckou politiku, jejímž cílem je ve všech etapách zajistit účinné řízení migračních vln, nestranné zacházení pro příslušníky třetích zemí, kteří mají v členských státech oprávněný pobyt, jakož i prevenci a zesílený boj proti nedovolenému přistěhovalectví a obchodování s lidmi.

2. Za tímto účelem stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon opatření v následujících oblastech:

- a) podmínky vstupu a pobytu a pravidla, podle nichž členské státy udělují dlouhodobá víza a vydávají povolení k pobytu, včetně těch, která jsou udělována za účelem slučování rodin;
- b) vymezení práv státních příslušníků třetích zemí, kteří oprávněně pobývají v některém členském státě, včetně podmínek upravujících svobodu pohybovat se a pobývat v ostatních členských státech;

- c) nedovolené přistěhovalectví a nedovolený pobyt včetně vykázaní a vracení osob s neoprávněným pobytem,
 - d) boj proti obchodování s lidmi, především s ženami a dětmi.
3. Unie může uzavřít readmisní dohody se třetími zeměmi pro navracení státních příslušníků třetích zemí s neoprávněným pobytem do země původu nebo do země, odkud přicházejí, v souladu s článkem III-227.
4. Evropský zákon nebo rámcový zákon může stanovit opatření pro povzbuzení a podporu činnosti členských států s cílem podpořit začleňování státních příslušníků třetích zemí, kteří mají na jejich území oprávněný pobyt; harmonizace právních a správních předpisů členských států je vyloučena.
5. Tento článek se nedotýká práva členských států stanovit objem vstupů státních příslušníků třetích zemí přicházejících z třetích zemí na jejich území s cílem hledat tam pracovní místa v činnosti závislé nebo nezávislé.

Článek III-169

Politiky Unie uvedené v tomto oddíle a jejich provádění upravuje zásada solidarity a rovnoměrného dělení odpovědnosti mezi členskými státy, a to i na finanční úrovni. Pokaždé, kdy je to nutné, obsahují akty Unie přijaté podle tohoto oddílu vhodná opatření pro používání této zásady.

ODDÍL 3

SOUDNÍ SPOLUPRÁCE V OBČANSKÝCH VĚCECH

Článek III-170

1. V občanských věcech s mezinárodním prvkem vyvíjí Unie soudní spolupráci, která je založena na zásadě vzájemného uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí. Tato spolupráce může zahrnout přijetí opatření pro sbližování právních a správních předpisů členských států.
2. K tomuto účelu stanoví zákon nebo rámcový zákon opatření, která mají mimo jiné zajistit:
 - a) vzájemné uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí a jejich vykonání mezi členskými státy,
 - b) přeshraniční doručování a oznamování soudních a mimosoudních písemností,
 - c) slučitelnost pravidel vztahujících se na členské státy v případě střetu mezi právními předpisy a kompetenčních sporů,
 - d) spolupráci při opatrování důkazů,
 - e) vysokou míru dostupnosti soudních orgánů,
 - f) řádný průběh občanskoprávního řízení v případě potřeby i tím, že usnadní slučitelnost pravidel občanskoprávního řízení používaných v členských státech,
 - g) vyvíjení alternativních metod urovnávání sporů,
 - h) podporu vzdělávání soudců a soudních zaměstnanců.
3. Odchylně od odstavce 2 stanoví opatření týkající se rodinného práva s mezinárodním prvkem evropský zákon nebo rámcový zákon Rady ministrů. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Rada ministrů může na návrh Komise přijmout evropské rozhodnutí určující ta hlediska rodinného práva s mezinárodním prvkem, která by mohla být předmětem aktů přijatých podle obvyklého normotvorného postupu. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

ODDÍL 4

SOUDNÍ SPOLUPRÁCE V TRESTNÍCH VĚCECH

Článek III-171

1. Soudní spolupráce v trestních věcech je v Unii založena na zásadě vzájemného uznávání soudních rozsudků a rozhodnutí a zahrnuje sbližování právních a správních předpisů členských států v oblastech uvedených v odstavci 2 a v článku III-172.

Evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví opatření, která mají za cíl:

- a) stanovit pravidla a postupy pro uznávání všech forem rozsudků a soudních rozhodnutí v celé Unii,
- b) předcházet a urovnávat kompetenční spory mezi členskými státy,
- c) napomáhat vzdělávání soudců a soudních zaměstnanců,
- d) usnadňovat spolupráci mezi soudními nebo jim rovnocennými orgány členských států v rámci trestního stíhání a výkonu rozhodnutí.

2. Pro usnadnění vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí a policejní a soudní spolupráce v trestních věcech s mezinárodním prvkem může evropský rámcový zákon stanovit minimální pravidla týkající se:

- a) vzájemné přípustnosti důkazů mezi členskými státy,
- b) práv osob v trestním řízení,
- c) práva obětí trestné činnosti,
- d) všech dalších specifických hledisek trestního řízení, která Rada ministrů předběžně určila v evropském rozhodnutí. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

Přijetí těchto minimálních pravidel nebrání členským státům zachovat nebo zavést vyšší stupeň ochrany pro práva osob v trestním řízení.

Článek III-172

1. Evropský rámcový zákon může stanovit minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí v oblasti mimořádně závažné trestné činnosti, která nabývá přeshraničního rozměru z důvodu povahy nebo dopadu těchto trestných činů kvůli zvláštní potřebě potírat je na společné bázi.

Jsou to tyto oblasti trestné činnosti: terorismus, obchodování s lidmi a sexuální vykořisťování žen a dětí, nedovolený obchod s drogami, nedovolený obchod se zbraněmi, praní špinavých peněz, korupce, padělání platidel, zločinnost v oblasti výpočetní techniky a organizovaný zločin.

Podle toho, jak se trestná činnost vyvíjí, může Rada ministrů přijmout evropské rozhodnutí určující další oblasti trestné činnosti, které splňují kritéria uvedená v tomto odstavci. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

2. Ukáže-li se, že sbližování norem trestního práva je nezbytné pro účinné provádění politiky Unie v oblasti, která byla předmětem harmonizačního opatření, může evropský rámcový zákon stanovit minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí v dané oblasti.

Aniž je dotčen článek III-165, je tento rámcový zákon přijat podle stejného postupu jako ten, který se používá pro přijetí harmonizačních opatření podle předcházejícího pododstavce.

Článek III-173

Evropský zákon nebo rámcový zákon může stanovit stimulační a podpůrná opatření pro činnost členských států v oblasti předcházení trestným činnům. Tato opatření nemohou obsahovat sbližování právních a správních předpisů členských států.

Článek III-174

1. Posláním Eurojustu je podporovat a posilovat koordinaci a spolupráci mezi vnitrostátními orgány pověřenými pronásledováním souvisejícím se závažnou trestnou činností, která se dotýká dvou nebo několika členských států, nebo která vyžaduje pronásledování na společné bázi, na základě operací provedených a informací poskytnutých orgány členských států a Europlem.

2. Evropský zákon určí uspořádání, fungování, oblast působení a úkoly Eurojustu. Tyto úkoly mohou zahrnovat:

- a) zahájení a koordinaci trestního stíhání vedeného příslušnými vnitrostátními orgány, především tam, kde jde o trestné činy dotýkající se finančních zájmů Unie,
- b) posílení soudní spolupráce, včetně urovnání kompetenčních sporů a těsné spolupráce s Evropskou soudní sítí.

Evropský zákon rovněž stanoví způsoby, jakými budou Evropský parlament a vnitrostátní parlamenty členských států zapojeny do hodnocení činnosti Eurojustu.

3. V rámci pronásledování uvedeného v tomto ustanovení a aniž je dotčen článek III-175, vykonají příslušní vnitrostátní pracovníci úřední úkony v souvislosti se soudním řízením.

Článek III-175

1. Pro potírání závažné trestné činnosti s mezinárodním prvkem, jakož i proti trestným činům dotýkajícím se zájmů Unie, může evropský zákon přijatý Radou ministrů zřídit na základě Eurojustu Evropskou prokuraturu. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně, po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.
2. Evropská prokuratura je příslušná k tomu, aby vyhledala, pronásledovala a předala soudu, případně ve spojení s Europolem, pachatele a spolupachatele závažných trestných činnů, dotýkajících se několika členských států, jakož i trestných činů dotýkajících se finančních zájmů Unie, jak jsou určeny v evropském zákoně podle odstavce 1. Před příslušnými soudy členských států vykonává v souvislosti s těmito trestnými činy úlohu veřejného žalobce.
3. Evropský zákon uvedený v odstavci 1 stanoví statut Evropské prokuratury, podmínky pro výkon jejích funkcí, procesní pravidla platná pro její činnost, jakož i ta, kterými se řídí přípustnost důkazů, a pravidla uplatňovaná na soudní kontrolu procesních aktů, které přijme při výkonu svých funkcí.

ODDÍL 5
POLICEJNÍ SPOLUPRÁCE

Článek III-176

1. Unie vyvíjí policejní spolupráci, do níž jsou zapojeny všechny příslušné orgány členských států, včetně policejních a celních útvarů a dalších složek pro dodržování práva ve vztahu k předcházení trestným činům nebo zjišťování trestných činů a šetření v těchto věcech.
2. K tomuto účelu může evropský zákon nebo rámcový zákon stanovit opatření týkající se:
 - a) shromažďování, ukládání, zpracování, rozboru a výměny rozhodujících informací,
 - b) podpory pro vzdělávání zaměstnanců, jakož i pro spolupráci týkající se výměny zaměstnanců, zařízení a výzkumu pro potřeby kriminalistiky,
 - c) společné vyšetřovací technické postupy týkající se zjišťování závažných forem organizované trestné činnosti.
3. Evropský zákon nebo rámcový zákon Rady ministrů může stanovit opatření týkající se operativní spolupráce mezi orgány uvedenými v tomto článku. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-177

1. Posláním Europolu je podporovat a posilovat činnost policejních orgánů a dalších složek pro dodržování práva členských států, jakož i jejich vzájemnou spolupráci při předcházení a potírání závažné trestné činnosti, dotýkající se dvou nebo několika členských států, terorismu a těch forem trestné činnosti, které narušují obecný zájem, jenž je předmětem některé politiky Unie.
2. Evropský zákon určí uspořádání, fungování, oblast působení a úkoly Europolu. Tyto úkoly mohou zahrnovat:
 - a) shromažďování, ukládání, zpracování, rozbor a výměnu informací předávaných zejména orgány členských států nebo třetích zemí či útvarů,
 - b) koordinaci, pořádání a vedení vyšetřování a operativních akcí, prováděných společně s příslušnými orgány členských států nebo v rámci společných vyšetřovacích týmů, případně ve spolupráci s Eurojustem.

Evropský zákon rovněž stanoví způsoby kontroly činností Europolu Evropským parlamentem, do které jsou zapojeny vnitrostátní parlamenty členských států.

3. Jakákoli operativní akce Europolu musí být vedena ve spojení a se souhlasem orgánů členského státu nebo členských států, jejichž území se týká. Používání donucovacích opatření spadá výlučně do působnosti příslušných vnitrostátních orgánů.

Článek III-178

Evropský zákon nebo rámcový zákon Rady ministrů stanoví podmínky a meze, ve kterých mohou příslušné orgány členských států uvedené v člancích III-171 a III-176 zasahovat na území jiného státu, ve spojení s jeho orgány a s jejich souhlasem. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

KAPITOLA V
OBLASTI, VE KTERÝCH UNIE MŮŽE
VÉST KOORDINAČNÍ,
DOPLŇKOVOU ČI PODPŮRNOU ČINNOST

ODDÍL 1

VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Článek III-179

1. Při vymezení a provádění všech politik a činností Unie je zajištěn vysoký stupeň ochrany lidského zdraví.

Činnost Unie doplňuje politiku členských států a je zaměřena na zlepšování veřejného zdraví, předcházení lidským nemocím a zdravotním poruchám a na odstraňování příčin ohrožení tělesného a duševního zdraví. Tato činnost zahrnuje boj proti nejzávažnějším chorobám podporou výzkumu jejich příčin, přenosu a způsobů jejich předcházení, jakož i zdravotnické informace a a zdravotní výchovu.

Unie doplňuje činnost členských států zaměřenou na snižování škodlivých účinků drog na zdraví, včetně informačních a prevenčních opatření.

2. Unie podněcuje spolupráci mezi členskými státy v oblastech uvedených v tomto článku a případně podporuje jejich činnost.

Ve spojení s Komisí koordinují členské státy mezi sebou své politiky a programy v oblastech uvedených v odstavci 1. V úzkém spojení s členskými státy může Komise vyvinout jakékoli účelné podněty na podporu takové koordinace, zejména podněty ve snaze stanovit směry a ukazatele, uspořádat výměnu osvědčených postupů a připravit nezbytné podklady pro pravidelný dohled a hodnocení. Evropský parlament je plně informován.

3. Unie a členské státy napomáhají spolupráci s třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi v oblasti veřejného zdraví.

4. Evropský zákon nebo rámcový zákon přispívá k uskutečňování cílů uvedených v tomto článku přijímáním následujících opatření, aby bylo možno čelit společným otázkám bezpečnosti:

- a) opatření k zajištění vysokých standardů kvality a bezpečnosti pro lidské orgány a látky lidského původu, jakož i pro krev a krevní deriváty; tato opatření nebrání členským státům zachovávat nebo zavádět přísnější ochranná opatření,
- b) opatření ve veterinární a rostlinolékařské oblasti, která mají za svůj přímý cíl ochranu veřejného zdraví.

Evropský zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

5. Evropský zákon nebo rámcový zákon může rovněž stanovit stimulační opatření, která mají za cíl ochranu a zlepšení lidského zdraví a boj proti nejzávažnějším přeshraničním chorobám s vyloučením harmonizace právních a správních předpisů členských států. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

6. K cílům uvedeným v tomto článku může Rada ministrů na návrh Komise rovněž přijmout doporučení.

7. Při činnosti Unie v oblasti veřejného zdraví je plně zachována odpovědnost členských států za organizaci zdravotnictví a poskytování zdravotní péče. Opatření podle odstavce 4 písmena a) se nedotýkají vnitrostátních předpisů o dárcovství nebo lékařském využití orgánů a krve.

ODDÍL 2

PRŮMYSL

Článek III-180

1. Unie a členské státy zajistí, aby existovaly podmínky nezbytné pro konkurenceschopnost průmyslu Unie.

Za tímto účelem a v souladu se systémem volného a konkurenčního trhu se jejich činnost zaměří na:

- a) urychlené přizpůsobování průmyslu strukturálním změnám,
- b) podporu vytváření příznivého prostředí pro rozvoj podnikání v rámci Unie, zejména malých a středních podniků,
- c) podporu prostředí příznivého pro spolupráci mezi podniky,
- d) podporu dokonalejšího využívání průmyslového potenciálu v oblasti inovace, výzkumu a technologického rozvoje.

2. Členské státy projednávají ve spolupráci s Komisí svou činnost a podle potřeby ji koordinují. V úzkém spojení s členskými státy může Komise vyvinout jakékoli užitečné podněty na podporu takové koordinace, zejména podněty ve snaze stanovit směry a ukazatele, uspořádat výměnu osvědčených postupů a připravit nezbytné podklady pro pravidelný dohled a hodnocení. Evropský parlament je plně informován.

3. Unie přispívá k dosahování cílů uvedených v odstavci 1 prostřednictvím politik a činností, které provádí na základě ostatních ustanovení Ústavy. Evropský zákon nebo rámcový zákon může stanovit zvláštní opatření určená na podporu činností, které členské státy provádějí k dosažení cílů uvedených v odstavci 1, při vyloučení jakékoli harmonizace právních a správních předpisů členských států. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.

Tento oddíl nevytváří podklad pro zavádění jakýchkoli opatření Unie, která by mohla vést k narušení hospodářské soutěže nebo která by obsahovala ustanovení pro daňovou oblast nebo práva a zájmy pracovníků v závislé činnosti.

ODDÍL 3

KULTURA

Článek III-181

1. Unie přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální různorodosti a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví.
2. Činnost Unie je zaměřena na povzbuzování spolupráce mezi členskými státy a v případě potřeby na podporu a doplňování jejich činnosti v následujících oblastech:
 - a) zlepšování znalosti a šíření kultury a dějin evropských národů,
 - b) zachování a ochrana kulturního dědictví evropského významu,
 - c) nekomerční kulturní výměny,
 - d) umělecké a literární tvorby, včetně tvorby v audiovizuální oblasti.
3. Unie a členské státy podporují spolupráci v oblasti kultury se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy.
4. Ve své činnosti podle ostatních ustanovení Ústavy přihlíží Unie ke kulturním hlediskům, zejména s cílem zachovávat a podporovat rozmanitost svých kultur.
5. Ve snaze přispět k uskutečňování cílů uvedených v tomto článku:
 - a) evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví stimulační akce, s vyloučením jakékoli harmonizace právních a správních předpisů členských států. Tento zákon nebo rámcový zákon se přijímá po konzultaci s Výborem regionů,
 - b) přijímá Rada ministrů na návrh Komise doporučení.

ODDÍL 4

VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ, MLÁDEŽ A SPORT

Článek III-182

1. Unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání povzbuzováním spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném zachování jejich odpovědnosti za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů a za jejich kulturní a jazykovou rozmanitost.

Vzhledem k jeho sociální a vzdělávací funkci přispívá Unie k podpoře evropského sportu.

2. Činnost Unie je zaměřena na:

- a) rozvoj evropského rozměru ve vzdělávání, zvláště výukou a šířením jazyků členských států,
- b) podporu mobility studentů a učitelů, také prostřednictvím podpory akademického uznávání diplomů a započítávání doby studia,
- c) podporu spolupráce mezi vzdělávacími institucemi,
- d) rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek, které jsou společné vzdělávacím systémům členských států,
- e) podporu rozvoje výměn mládeže a pedagogických pracovníků a podporu účasti mladých lidí na demokratickém životě Evropy,
- f) podporu rozvoje dálkového vzdělávání,
- g) rozvoj evropského rozměru sportu na základě podpory spravedlivého soutěžení a spolupráce mezi sportovními organizacemi, jakož i ochranou fyzické a morální integrity sportovců, zejména sportovců mladých.

3. Unie a členské státy podporují spolupráci v oblasti vzdělávání se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy.

4. Ve snaze přispět k uskutečnění cílů uvedených v tomto článku:

- a) evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví stimulační akce, s vyloučením jakékoli harmonizace právních a správních předpisů členských států. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem,
- b) Rada ministrů na návrh Komise přijímá doporučení.

Článek III-183

1. Unie provádí politiku odborného vzdělávání, jež podporuje a doplňuje činnost členských států při plném zachování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci odborného vzdělávání.
2. Činnost Unie je zaměřena na:
 - a) usnadňování adaptace na změny v průmyslu, zejména odborným vzděláváním a rekvalifikací,
 - b) zlepšování základního a dalšího odborného vzdělávání za účelem usnadnění profesního začlenění a opětného začlenění na trhu práce,
 - c) usnadnění přístupu k odbornému vzdělávání, podporu mobility vyučujících a osob vyučovaných v rámci odborné výuky, obzvláště mladých lidí,
 - d) podněcování spolupráce v oblasti odborného vzdělávání mezi institucemi odborného vzdělávání či výcviku a podniky,
 - e) rozvíjení výměny informací a zkušeností týkajících se otázek, které jsou společné systémům odborného vzdělávání členských států.
3. Unie a členské státy podporují spolupráci se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi v oblasti odborného vzdělávání.
4. Evropský zákon nebo rámcový zákon přispěje k uskutečňování cílů podle tohoto článku, s vyloučením jakékoli harmonizace právních a správních předpisů členských států. Tento zákon nebo rámcový zákon je přijímán po konzultaci s Výborem regionů a s Hospodářským a sociálním výborem.

ODDÍL 5
CIVILNÍ OCHRANA

Článek III-184

1. Unie podporuje spolupráci mezi členskými státy ve snaze posílit účinnost systémů pro předcházení přírodním pohromám nebo pohromám způsobeným člověkem uvnitř Unie a pro ochranu proti nim.

Činnost Unie je zaměřena na:

- a) podporu a doplňování činností členských států na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, týkajících se předcházení rizikům, přípravy subjektů na civilní ochranu v členských státech a zásahu v případě přírodních pohrom nebo pohrom způsobených člověkem,
- b) podporu rychlé a účinné operativní spolupráce mezi vnitrostátními útvary civilní ochrany,
- c) napomáhání ucelenosti akcí podniknutých v oblasti civilní ochrany na mezinárodní úrovni.

2. Evropský zákon nebo rámcový zákon stanoví opatření nezbytná jako příspěvek k uskutečňování cílů podle odstavce 1, s vyloučením jakékoli harmonizace právních a správních předpisů členských států.

ODDÍL 6
SPRÁVNÍ SPOLUPRÁCE

Článek III-185

1. Skutečné naplňování právního řádu Unie členskými státy, které má zásadní význam pro řádné fungování Unie, se pokládá za otázku společného zájmu.
2. Unie může podpořit úsilí vynaložené členskými státy na zlepšení jejich správní kapacity pro uplatňování právního řádu Unie. Tato činnost může spočívat zejména v usnadnění výměny informací a úředníků, jakož i v podpoře vzdělávacích programů. Žádný členský stát není povinen této podpory využít. Evropský zákon stanoví nezbytná opatření k tomuto účelu, s vyloučením jakékoli harmonizace právních a správních předpisů členských států.
3. Tento článek se nedotýká povinnosti členských států uplatňovat právní řád Unie, ani práv a povinností Komise. Nedotýká se rovněž ostatních ustanovení Ústavy, která předpokládají správní spolupráci mezi členskými státy, jakož i mezi členskými státy a Unií.

HLAVA IV

PŘIDRUŽENÍ ZÁMOŘSKÝCH ZEMÍ A ÚZEMÍ

Článek III-186

K Unii jsou přidruženy mimoevropské země a území, které mají zvláštní vztah k Dánsku, Francii, Nizozemsku a Spojenému království. Tyto země a území (dále jen „země a území“) jsou vyjmenovány v příloze II.*

Účelem přidružení je podporovat hospodářský a sociální rozvoj těchto zemí a území a navazovat těsné hospodářské vztahy mezi nimi a Unií jako celkem.

Přidružení má sloužit především podpoře zájmů a blahobytu obyvatel těchto zemí a území a tomu, aby byly vedeny k hospodářskému, sociálnímu a kulturnímu rozvoji, o nějž usilují.

Článek III-187

Přidružení sleduje následující cíle:

- a) Členské státy uplatňují při obchodních stycích se zeměmi a územími stejné zacházení, jaké si vzájemně poskytují na základě Ústavy.
- b) Každá země nebo území uplatňuje při svých obchodních stycích s členskými státy a s ostatními zeměmi a územími stejné zacházení, jaké uplatňuje vůči tomu evropskému státu, s nímž udržuje zvláštní vztahy.
- c) Členské státy se podílejí na investicích, které vyžaduje postupný rozvoj těchto zemí a území.
- d) U investic financovaných Unií je účast na veřejných soutěžích a dodávkách umožněna za stejných podmínek všem fyzickým i právnickým osobám, které jsou státními příslušníky členských států nebo zemí a území.
- e) Na právo usazování státních příslušníků a společností ve vztazích mezi členskými státy a zeměmi a územími se vztahují s vyloučením jakékoli diskriminace ustanovení a postupy stanovené v pododdíle o právu usazování, nestanoví-li zvláštní předpisy přijaté podle článku III-191 jinak.

* Tato příloha, která odpovídá příloze II Smlouvy o Evropských společenstvích, bude ještě vypracována.

Článek III-188

1. Cla na zboží pocházející z těchto zemí a území jsou při dovozu do členských států zakázána tak, jak jsou podle Ústavy zakázána cla mezi členskými státy.
2. Cla na zboží pocházející z členských států a z ostatních zemí a území jsou při dovozu do každé země nebo území zakázána v souladu s článkem III-38.
3. Země a území však mohou vybírat cla, která jsou nezbytná pro jejich rozvoj a industrializaci, anebo cla fiskální povahy, která tvoří příjem jejich rozpočtu.

Cla uvedená v předchozím pododstavci nesmějí přesáhnout úroveň cel na dovoz zboží pocházejícího z členského státu, s nímž příslušná země nebo území udržuje zvláštní vztahy.

4. Odstavec 2 se nepoužije pro země a území, které z důvodu zvláštních mezinárodních závazků, jimiž jsou vázány, uplatňují nediskriminační celní sazebník.
5. Zavedení nebo změna celních sazeb na zboží dovážené do zemí nebo na území nesmí vést ani právně, ani fakticky k přímé nebo nepřímé diskriminaci mezi dovozy zboží z různých členských států.

Článek III-189

Pokud by výše celní sazby uplatňované na zboží z třetí země při dovozu do země nebo na území mohla při uplatnění článku III-188 odstavce 1 vyvolat odklon obchodu ke škodě některého členského státu, může tento stát požádat Komisi, aby navrhla ostatním členským státům kroky potřebné k nápravě tohoto stavu.

Článek III-190

S výhradou ustanovení týkajících se ochrany zdraví, veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku se volný pohyb pracovníků ze zemí a území v členských státech, jakož i pracovníků z členských států v zemích a na územích upravuje opatřeními přijatými v souladu s článkem III-191.

Článek III-191

Na základě zkušeností získaných z přidružení zemí a území k Unii přijme Rada ministrů jednomyslně evropská nařízení a rozhodnutí týkající se způsobů a postupu pro přidružování zemí a území k Unii.

Článek III-192

Články III-186 až III-191 se vztahují na Grónsko, nestanoví-li jinak zvláštní ustanovení pro Grónsko obsažená v Protokolu o zvláštní úpravě vztahující se na Grónsko.

HLAVA V

ZAHRANIČNÍ ČINNOST UNIE

KAPITOLA I

USTANOVENÍ S OBECNÝM POUŽITÍM

Článek III-193

1. Činnost Unie na mezinárodní scéně spočívá na zásadách, které se uplatnily při jejím založení, jejím rozvoji a jejím rozšiřování a které hodlá podporovat v ostatním světě: demokracie, právní stát, univerzálnost a nedělitelnost lidských práv a základních svobod, úcta k lidské důstojnosti, zásady rovnosti a solidarity a dodržování mezinárodního práva v souladu se zásadami Charty Organizace spojených národů.

Unie usiluje o rozvíjení vztahů, o budování partnerství s třetími zeměmi a mezinárodními regionálními nebo světovými organizacemi, které sdílejí její hodnoty. Napomáhá vícestranným řešením společných problémů, především v rámci Organizace spojených národů.

2. Unie vymezuje a vede společné politiky a činnosti a usiluje o dosažení vysokého stupně spolupráce ve všech oblastech mezinárodních vztahů, ve snaze:

- a) chránit společné hodnoty, základní zájmy, bezpečnost, nezávislost a celistvost Unie,
- b) upevnit a podpořit demokracii, právní stát, lidská práva a mezinárodní právo,
- c) zachovat mír, předcházet konfliktům a posílit mezinárodní spolupráci v souladu se zásadami Charty Organizace spojených národů,
- d) podpořit udržitelný rozvoj v hospodářské a sociální oblasti a v oblasti životního prostředí v rozvojových zemích s hlavním cílem vykořevení chudoby,
- e) povzbuzovat zapojení všech zemí do světové ekonomiky, včetně postupného odstraňování překážek mezinárodnímu obchodu,
- f) přispívat k vypracování mezinárodních opatření pro ochranu a zlepšení kvality životního prostředí a udržitelné hospodaření se světovými přírodními zdroji, aby se zajistil udržitelný rozvoj,
- g) pomáhat lidem, zemím a regionům čelícím přírodním pohromám nebo pohromám způsobeným člověkem,
- h) podporovat mezinárodní systém založený na vícestranné posílené spolupráci a na dobrém vedení a správě v celosvětovém měřítku.

3. Při vypracování a provádění akcí v jednotlivých oblastech své zahraniční činnosti Unie zachovává zásady a sleduje cíle vyjmenované v odstavcích 1 a 2, kterými se zabývá tato hlava, a to i u ostatních politik Unie z jejich zahraničního hlediska.

Unie dbá na ucelenost mezi jednotlivými oblastmi své zahraniční činnosti a mezi těmito oblastmi a svými ostatními politikami. Rada ministrů a Komise, jimž je v tomto ohledu nápomocen ministr zahraničních věcí Unie, zajišťují tuto ucelenost a za tímto účelem spolupracují.

Článek III-194

1. Na základě zásad a cílů vyjmenovaných v článku III-193 této hlavy určí Evropská rada strategické zájmy a cíle Unie.

Evropská rozhodnutí Evropské rady o strategických zájmech a cílech Unie se zabývají společnou zahraniční a bezpečnostní politikou, jakož i jinými oblastmi spadajícími do zahraniční činnosti Unie. Mohou se týkat vztahů Unie s některou zemí nebo regionem, nebo být zaměřena tematicky. Vymezují jejich trvání a prostředky, které mají poskytnout Unie a členské státy.

Evropská rada se usnáší jednomyslně na doporučení Rady ministrů, které Rada ministrů přijme způsobem stanoveným pro každou oblast. Evropská rozhodnutí Evropské rady se provádějí podle postupů uváděných Ústavou.

2. Ministr zahraničních věcí Unie v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky a Komise v ostatních oblastech zahraniční činnosti mohou Radě ministrů předkládat společné návrhy.

KAPITOLA II

SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA

Článek III-195

1. V rámci zásad a cílů své zahraniční činnosti Unie vymezuje a provádí společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, zabývající se všemi oblastmi zahraniční a bezpečnostní politiky.
2. Členské státy aktivně a bezvýhradně podporují společnou zahraniční a bezpečnostní politiku v duchu loajality a vzájemné solidarity.

Členské státy společně pracují na posílení a rozvoji své vzájemné politické solidarity. Zdrží se jakékoli činnosti, jež je v rozporu se zájmy Unie nebo která by mohla snížit účinnost jejího působení jako soudržné síly v mezinárodních vztazích.

Na dodržování těchto zásad dbá Rada ministrů a ministr zahraničních věcí Unie.

3. Unie vede společnou zahraniční a bezpečnostní politiku:
 - a) vymezením obecných směrů,
 - b) přijímáním evropských rozhodnutí o:
 - i) akcích Unie,
 - ii) postojích Unie,
 - iii) provádění akcí a postojů,
 - c) posilováním systematické spolupráce mezi členskými státy při vedení jejich politiky.

Článek III-196

1. Evropská rada vymezuje obecné směry společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně otázek, které mají vliv na oblast obrany.

Pokud si to vyžaduje mezinárodní vývoj, svolá předseda Evropské rady mimořádné zasedání Rady ministrů, aby ve vztahu k tomuto vývoji vymezil strategické zásady politiky Unie.

2. Rada ministrů přijme evropská rozhodnutí nezbytná pro vymezení a provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky na základě obecných zásad a strategických směrů vymezených Evropskou radou.

Článek III-197

1. Ministr zahraničních věcí Unie, který předsedá Radě ministrů zahraničních věcí, přispívá svými návrhy k vypracování společné zahraniční a bezpečnostní politiky a zajišťuje provádění evropských rozhodnutí přijatých Evropskou radou a Radou ministrů.
2. Ve věcech spadajících do společné zahraniční a bezpečnostní politiky Unii zastupuje ministr zahraničních věcí Unie. Ten vede jménem Unie politický dialog a vyjadřuje postoj Unie v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích.
3. Při plnění své funkce se ministr zahraničních věcí Unie opírá o evropský útvar pro zahraniční akce. Tento útvar působí ve spolupráci s diplomatickými útvary členských států¹.

Článek III-198

1. Vyžaduje-li mezinárodní situace operativní akci Unie, přijme Rada ministrů nezbytná evropská rozhodnutí. Tato rozhodnutí stanoví cíle, rozsah a prostředky, které mají být Unii poskytnuty, jakož i podmínky týkající se provádění akce, a je-li to nutné, i její trvání.

Dojde-li ke změně okolností majících zřetelný vliv na otázku, která je předmětem takového evropského rozhodnutí, přezkoumá Rada ministrů zásady a cíle této akce a přijme nezbytná evropská rozhodnutí. Dokud se Rada ministrů neusnesla, je evropské rozhodnutí o akci Unie ponecháno v platnosti.

2. Tato evropská rozhodnutí zavazují členské státy při zaujímání postojů a při provádění jejich akcí.
3. Informace o každém vnitrostátním postoji nebo akci, které jsou zamýšleny podle evropského rozhodnutí uvedeného v odstavci 1, je poskytnuta s dostatečným předstihem, aby se v případě potřeby mohly konat předběžné konzultace v Radě ministrů. Povinnost předběžného informování se nevztahuje na předpisy, které představují pouhé převzetí evropských rozhodnutí.
4. V nevyhnutelných případech vyplývajících z vývoje situace a nebylo-li přijato nové evropské rozhodnutí, mohou členské státy s ohledem na obecné cíle evropského rozhodnutí uvedeného v odstavci 1 urychleně přijmout nezbytné předpisy. Členský stát přijímající tato ustanovení o nich okamžitě uvědomí Radu.

¹ Viz Prohlášení o vzniku evropského útvaru pro zahraniční činnost.

5. Nastanou-li při použití evropského rozhodnutí podle tohoto článku velké obtíže, vyzoomí o nich členský stát Radu, která je projedná a hledá vhodné řešení. Taková řešení nesmějí být v rozporu s cíli akce ani nesmějí snižovat její účinnost.

Článek III-199

Rada ministrů přijímá evropská rozhodnutí, která vymezují postoj Unie ke konkrétní otázce zeměpisné nebo tematické povahy. Členské státy dbají na to, aby jejich vnitrostátní politika byla v souladu s postoji Unie.

Článek III-200

1. Každý členský stát, ministr zahraničních věcí Unie nebo tento ministr s podporou Komise mohou Radě ministrů předložit jakoukoli otázku spadající do společné zahraniční a bezpečnostní politiky Unie a předloží jí návrhy.

2. V případech, které si vyžadují rychlé rozhodnutí, svolá ministr zahraničních věcí Unie buď z moci úřední, či na žádost některého členského státu mimořádné zasedání Rady ministrů do osmačtyřiceti hodin, anebo v případě naprosté nezbytnosti, ve lhůtě kratší.

Článek III-201

1. Evropská rozhodnutí podle této kapitoly přijímá Rada ministrů jednomyslně. Zdržení se hlasování přítomných nebo zastoupených členů nebrání přijetí těchto rozhodnutí.

Každý člen Rady ministrů, který se zdrží hlasování, může doplnit své zdržení se formálním prohlášením. V takovém případě není povinen používat evropské rozhodnutí, ale souhlasí s tím, aby toto rozhodnutí zavazovalo Unii. V duchu vzájemné solidarity se daný členský stát zdrží jakéhokoli postupu, který by se mohl dostat do rozporu s činností Unie založenou na tomto rozhodnutí nebo pro ni představovat překážku, a ostatní členské státy jeho postoj respektují. Pokud členové Rady ministrů, kteří své zdržení se hlasování doplnili o takovéto prohlášení, představují nejméně jednu třetinu členských států zastupujících nejméně jednu třetinu obyvatelstva Unie, není rozhodnutí přijato.

2. Odchylně od odstavce 1 se Rada ministrů rozhoduje kvalifikovanou většinou:

- a) přijímá-li na základě evropského rozhodnutí Evropské rady, týkajícího se strategických zájmů a cílů Unie, podle článku III-194 odstavce 1, evropská rozhodnutí vztahující se na akce a postoje Unie,
- b) přijímá-li rozhodnutí o akci nebo postoji Unie na návrh, jenž jí předkládá ministr na základě zvláštní žádosti, kterou mu Evropská rada předala z vlastního podnětu nebo z podnětu tohoto ministra,

- c) přijímá-li jakékoli evropské rozhodnutí, jímž se provádí akce nebo postoj Unie,
- d) přijímá-li evropské rozhodnutí o jmenování zvláštního představitele v souladu s článkem III-203.

Pokud některý člen Rady ministrů prohlásí, že má v úmyslu vzhledem k životně důležitým vnitrostátním politickým důvodům, které přednese, postavit se proti přijetí některého evropského rozhodnutí, jež má být přijato kvalifikovanou většinou, nepřistoupí se k hlasování. Ministr zahraničních věcí Unie v těsné spolupráci s daným členským státem hledá přijatelné řešení pro tento stát. Pokud je nenajde, může Rada ministrů, která se usnáší kvalifikovanou většinou, požádat, aby byla tato otázka předložena Evropské radě s cílem přijetí jednomyslného rozhodnutí.

- 3. Evropská rada může jednomyslně rozhodnout, že Rada ministrů rozhoduje kvalifikovanou většinou v jiných případech, než jsou ty, které jsou uvedeny v odstavci 2.
- 4. Odstavce 2 a 3 se nepoužijí u rozhodnutí, která mají vliv na vojenské otázky nebo na oblast obrany.

Článek III-202

- 1. Vymezila-li Unie společný přístup ve smyslu článku I-39 odstavce 5, ministr zahraničních věcí Unie a ministři zahraničních věcí členských států koordinují svou činnost v Radě ministrů.
- 2. Diplomatické mise členských států a delegace Unie mezi sebou spolupracují ve třetích zemích i při mezinárodních organizacích a přispívají k vyjádření a provedení společného přístupu.

Článek III-203

Pokaždé, kdy to pokládá za nutné, jmenuje Rada ministrů z podnětu ministra zahraničních věcí Unie zvláštního představitele, jemuž udělí pověření ve spojení se specifickými politickými otázkami. Zvláštní představitel vykonává své pověření pod vedením ministra zahraničních věcí Unie.

Článek III-204

Podle této kapitoly může Unie uzavřít dohody s jedním nebo několika státy nebo s mezinárodními organizacemi podle postupu popsaného v článku III-227.

Článek III-205

1. Ministr zahraničních věcí Unie konzultuje s Evropským parlamentem hlavní hlediska a základní možnosti společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky, a dbá na to, aby se bral náležitý ohled na názory Evropského parlamentu. Evropský parlament je pravidelně informován ministrem zahraničních věcí Unie o vývoji společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky. Zvláštní představitelé mohou být informováni stejným způsobem jako Evropský parlament.
2. Evropský parlament může předat otázky nebo vyjádřit doporučení pro Radu ministrů a ministra zahraničních věcí Unie. Dvakrát do roka vede rozpravu o pokroku v provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky.

Článek III-206

1. Členské státy koordinují svou činnost v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích. Na těchto fórech hájí postoje Unie. Ministr zahraničních věcí Unie tuto koordinaci organizačně zajišťuje.

V mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích, kterých se neúčastní všechny členské státy, hájí postoje Unie ty státy, které se jich účastní.

2. Aniž je dotčen odstavec 1 a článek III-198 odstavec 3, členské státy zastoupené v mezinárodních organizacích nebo na mezinárodních konferencích, jichž se neúčastní všechny členské státy, informují tyto státy, jakož i ministra zahraničních věcí Unie, o všech otázkách společného zájmu.

Členské státy, které jsou také členy Rady bezpečnosti Organizace spojených národů, se navzájem konzultují a plně informují ostatní členské státy, jakož i ministra zahraničních věcí Unie. Členské státy, které jsou členy Rady bezpečnosti budou při výkonu svých funkcí hájit postoje a zájmy Unie, aniž jsou dotčeny povinnosti, které jim ukládají ustanovení Charty Organizace spojených národů.

Vymezila-li Unie postoj k některému námětu, který je na pořadu jednání Rady bezpečnosti Organizace spojených národů, požádají členské státy, které v ní zasedají, aby byl ministr zahraničních věcí Unie vyzván předložit postoj Unie.

Článek III-207

Diplomatické a konzulární mise členských států a delegace Unie ve třetích zemích a na mezinárodních konferencích, jakož i jejich zástupci při mezinárodních organizacích spolupracují na tom, aby zajistili dodržování a provádění evropských rozhodnutí týkajících se postojů a akcí Unie přijatých Radou ministrů. Posilují svou spolupráci pomocí výměny informací a tím, že provádějí společná hodnocení.

Prispívají k provádění ustanovení uvedených v článku I-8 odstavci 2 a týkajících se práv na ochranu evropských občanů na území třetí země, jakož i opatření přijatých podle článku III-11.

Článek III-208

Aniž je dotčen článek III-247, sleduje mezinárodní situaci v oblastech spadajících do společné zahraniční a bezpečnostní politiky výbor pro politiku a bezpečnost, který přispívá k vymezení politiky tím, že na žádost Rady ministrů, ministra zahraničních věcí Unie nebo z vlastního podnětu vydává stanoviska určená Radě ministrů. Rovněž dohlíží na provádění dohodnuté politiky, aniž je dotčena působnost ministra zahraničních věcí Unie.

V rámci této kapitoly výbor pod vedením Rady ministrů a ministra zahraničních věcí Unie vykonává politickou kontrolu a strategické vedení operací při řízení krizí, jak jsou vymezeny v článku III-210.

Rada ministrů může oprávnit výbor, aby pro účely operace řízení krize a po dobu jejího trvání, jak je určí Rada ministrů, přijímal vhodná opatření týkající se politické kontroly a strategického vedení operace.

Článek III-209

Provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky se nedotýká působností vyjmenovaných v člancích I-12 až I-14 a I-16. Stejně tak se provádění politik vyjmenovaných v těchto člancích nedotýká působnosti podle článku I-15.

Ke kontrole dodržování tohoto článku je příslušný Soudní dvůr.

ODDÍL 1

SPOLEČNÁ BEZPEČNOSTNÍ A OBRANNÁ POLITIKA

Článek III-210

1. Mise uvedené v článku I-40 odstavci 1, při kterých může Unie použít civilní a vojenské prostředky, zahrnují společné činnosti v oblasti odzbrojení, humanitární a evakuační mise, poradní mise a pomoc ve vojenské oblasti, mise v oblasti předcházení konfliktům a zachování míru, mise bojových sil při řízení krizí, včetně misí obnovení míru a stabilizační operace po ukončení konfliktů. Všechny tyto mise mohou přispět k boji proti terorismu, včetně podpory poskytnuté třetím státům v boji proti terorismu na jejich území.

2. Při přijímání evropských rozhodnutí týkajících se misí uvedených v předcházejícím odstavci rozhoduje Rada ministrů jednomyslně o vymezení jejich cílů a jejich rozsahu, jakož i o obecných způsobech jejich provádění. Ministr zahraničních věcí Unie pod vedením Rady ministrů a v těsném a neustálém spojení s výborem pro politiku a bezpečnost dbá na koordinaci civilních a vojenských hledisek těchto misí.

Článek III-211

1. V rámci evropských rozhodnutí přijatých v souladu s článkem III-210 může Rada ministrů svěřit provádění některé mise skupině členských států, které mají dostatečné kapacity a přejí si zapojit se do ní. Tyto členské státy, ve spojení s ministrem zahraničních věcí Unie, se mezi sebou dohodnou na řízení této mise.

2. Rada ministrů je pravidelně informována členskými státy účastnícími se mise o jejím stavu. Tyto členské státy se na ni okamžitě obrátí v případě, kdy s sebou uskutečnění mise nese nové podstatné následky nebo vyžaduje změnu cíle, rozsahu či způsobu provedení, jež přijala Rada ministrů podle článku III-210. V takovém případě přijme Rada ministrů nezbytná evropská rozhodnutí.

Článek III-212

1. Evropská agentura pro vyzbrojování, výzkum a vojenské kapacity má pod vedením Rady ministrů za úkol:

- a) přispívat k určení cílů vojenských kapacit členských států a vyhodnotit dodržování závazků týkajících se kapacit přislíbených členskými státy,
- b) podporovat harmonizaci operativních potřeb a přijímání výkonných a slučitelných metod získávání vědomostí,

- c) navrhovat vícestranné projekty pro plnění cílů z hlediska vojenských kapacit a zajistit koordinaci programů vykonávaných členskými státy a řízení specifických programů spolupráce,
- d) podporovat výzkum v oblasti obranných technologií, koordinovat a plánovat společnou výzkumnou činnost a studie technických řešení odpovídajících budoucím operativním potřebám,
- e) přispívat k určování a případně i k provádění všech účelných opatření pro posílení průmyslové a technologické základny v oblasti obrany a zlepšování účinnosti vojenských výdajů.

2. Agentura je otevřena všem členským státům, které si přejí podílet se na její činnosti. Rada ministrů kvalifikovanou většinou přijme evropské rozhodnutí vymezující statut, sídlo a způsob fungování Agentury. Toto rozhodnutí přihlíží ke stupni skutečného podílu na činnostech Agentury. Uvnitř Agentury budou vytvořeny specifické skupiny sdružující státy, jež vedou společné projekty. Agentura plní své poslání ve spojení s Komisí do té míry, do jaké je to třeba.

Článek III-213

1. Členské státy, které jsou zapsány na seznamu uvedeném v Protokolu [*název*] připojeném k Ústavě, splňují kritéria vyšších vojenských kapacit a přejí si v této oblasti uskutečnit přísnější závazky s cílem co nejnáročnějších misí a zavádějí mezi sebou strukturovanou spolupráci ve smyslu článku I-40 odstavce 6. Kritéria a závazky v oblasti vojenských kapacit, které tyto členské státy vymezily, jsou převzaty do onoho protokolu.

2. Pokud si některý členský stát přeje podílet se na této spolupráci v pozdějším stadiu a připojit se k povinnostem, které ukládá, uvedomí o svém úmyslu Evropskou radu. Rada ministrů na žádost tohoto členského státu věc projedná. Na hlasování se budou podílet pouze ti členové Rady ministrů zastupující členské státy, které se účastní strukturované spolupráce.

3. Přijímá-li Rada ministrů evropská rozhodnutí vztahující se k předmětu strukturované spolupráce, podílejí se na jednáních a na přijímání těchto rozhodnutí pouze členové Rady ministrů zastupující členské státy účastnící se strukturované spolupráce. Jednání se účastní ministr zahraničních věcí Unie. Zástupci ostatních členských států jsou náležitě a pravidelně ministrem zahraničních věcí Unie informováni o rozvoji strukturované spolupráce.

4. Rada ministrů může členským státům účastnícím se této spolupráce svěřit v rámci Unie uskutečnění mise podle článku III-210.

5. Aniž je bráněno použití předcházejících odstavců, vhodná ustanovení vztahující se na posílenou spolupráci se použijí i na strukturovanou spolupráci upravenou tímto článkem.

Článek III-214

1. Těsnější spolupráce v oblasti vzájemné obrany podle článku I-40 odstavce 7 je otevřena všem členským státům Unie. Seznam členských států účastnících se těsnější spolupráce je převzat do prohlášení *název*. Pokud si některý členský stát přeje účastnit se jí v pozdějším stadiu a přijme povinnosti, které ukládá, uvědomí o tom Evropskou radu a připojí se k onomu prohlášení.
2. Členský stát účastnící se této spolupráce, který je na svém území napaden ozbrojenou silou, uvědomí o situaci ostatní účastnické státy a může je požádat o pomoc a podporu. Účastnické členské státy zasedají na úrovni ministrů, nápomocen jim je jejich zástupce ve výboru pro politiku a bezpečnost a ve výboru pro vojenské záležitosti.
3. O ozbrojeném napadení jakož i o následně přijatých opatřeních je okamžitě informována Rada bezpečnosti Organizace spojených národů.
4. Tento článek se pro zainteresované státy nedotýká práv a povinností vyplývajících ze Severoatlantické smlouvy.

ODDÍL 2

FINANČNÍ USTANOVENÍ

Článek III-215

1. Správní výdaje, které orgánům způsobí ustanovení uvedená v předcházející kapitole, jdou k tíži rozpočtu Unie.
2. Operativní náklady způsobené prováděním těchto ustanovení jdou rovněž k tíži rozpočtu Unie, s výjimkou výdajů spojených s operacemi, které mají vliv na vojenské otázky, na oblast obrany nebo v případech, kdy Rada ministrů rozhodne jinak.

Když není výdaj připočten k tíži rozpočtu Unie, jde k tíži členských států podle klíče vycházejícího z hrubého domácího produktu, nerozhodne-li Rada ministrů jinak. Pokud jde o výdaje spojené s operacemi, jež mají vliv na vojenské otázky nebo na oblast obrany, členské státy, jejichž zástupci v Radě ministrů učinili formální prohlášení podle článku III-201 odstavce 1 druhého pododstavce 2, nejsou nuceny přispět na jejich financování.

3. Rada ministrů přijme evropské rozhodnutí stanovící zvláštní postupy pro zajištění rychlého přístupu k rozpočtovým prostředkům Unie, které jsou určeny k urychlenému financování iniciativ v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, a zejména k přípravným činnostem pro mise podle článku I-40 odstavce 1. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Přípravné činnosti pro mise uvedené v článku I-40 odstavci 1, které nejdou k tíži rozpočtu Unie, jsou financovány ze spouštěcího fondu, tvořeného příspěvky členských států.

Na návrh ministra zahraničních věcí Unie přijme Rada ministrů kvalifikovanou většinou evropská rozhodnutí stanovící:

- a) způsob zřízení a financování spouštěcího fondu, především finanční částky přidělené fondu, jakož i způsoby jejich splácení,
- b) způsob řízení spouštěcího fondu,
- c) způsoby finanční kontroly.

Zamýšlí-li Rada ministrů uskutečnit misi podle článku I-40 odstavce 1, která nemůže jít k tíži rozpočtu Unie, oprávní Rada ministrů ministra zahraničních věcí Unie, aby použil tento fond. Ministr zahraničních věcí Unie předloží Radě ministrů zprávu o výkonu tohoto pověření.

KAPITOLA III

SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA

Článek III-216

Vytvořením celní unie mezi členskými státy hodlá Unie přispět ve společném zájmu k harmonickému rozvoji světového obchodu, k postupnému odstranění omezení mezinárodního obchodu či přímých zahraničních investic a ke snižování celních a jiných překážek.

Článek III-217

1. Společná obchodní politika se zakládá na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod vztahujících se na obchodní výměnu zboží a služeb, o obchodní hlediska intelektuálního vlastnictví, přímé zahraniční investice, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku, jakož i o obchodní ochranná opatření, jako jsou opatření pro případ dumpingu a subvencování. Společná obchodní politika se vede v rámci zásad a cílů zahraniční činnosti Unie.

2. Opatření nezbytná pro provádění společné obchodní politiky stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon.

3. Pokud mají být sjednány a uzavřeny dohody s jedním nebo s několika státy nebo mezinárodními organizacemi, použijí se příslušná ustanovení článku III-227. Komise předloží svá doporučení Radě ministrů, která ji oprávní zahájit nezbytná jednání. Radě ministrů a Komisi přísluší dbát na to, aby sjednané dohody byly slučitelné s vnitřními politikami a pravidly Unie.

Jednání vede Komise, která je konzultuje se zvláštním výborem, jenž byl vybrán Radou ministrů, aby byl Komisi při tomto úkolu nápomocen, a která jedná v rámci pokynů, jež jí může předávat Rada ministrů. O pokroku ve vyjednávání Komise pravidelně předává zprávu zvláštnímu výboru jakož i Evropskému parlamentu.

4. Pro vyjednávání a uzavření dohody v oblasti obchodování se službami, které si vyžadují přejezdy pracovníků a mají vliv na obchodní hlediska intelektuálního vlastnictví, se Rada ministrů usnází jednomyslně, zahrnuje-li tato dohoda ustanovení, pro něž je při přijímání vnitřních pravidel požadována jednomyslnost.

Rada ministrů se rovněž usnází jednomyslně v případě vyjednávání a uzavírání dohod v oblasti kulturních a audiovizuálních služeb, pokud by hrozilo, že se tyto dohody dotknou kulturní a jazykové rozmanitosti Unie.

Vyjednávání a uzavírání mezinárodních dohod v oblasti dopravy nadále podléhá ustanovením oddílu 7 kapitoly III hlavy III a článku III-227.

5. Výkon působnosti přidělené tímto článkem v oblasti obchodní politiky se nedotýká určení působnosti mezi Unií a členskými státy a nevede k harmonizaci právních nebo správních předpisů členských států, jestliže Ústava takovouto harmonizaci vylučuje.

KAPITOLA IV
SPOLUPRÁCE SE TŘETÍMI ZEMĚMI
A HUMANITÁRNÍ POMOC

ODDÍL 1

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE

Článek III-218

1. Politika Unie v oblasti rozvojové spolupráce je vedena v rámci zásad a cílů zahraniční činnosti Unie. Politika Unie v oblasti rozvojové spolupráce a politika, kterou v této oblasti vedou členské státy, se navzájem doplňuje a posiluje.

Hlavním cílem politiky Unie v této oblasti je omezení a výhledově i vykořenění bídy. Unie přihlíží k cílům rozvojové spolupráce při provádění politik, které se mohou dotýkat rozvojových zemí.

2. Unie a členské státy dodržují závazky a přihlížejí k cílům, jež schválily v rámci Organizace spojených národů a dalších příslušných mezinárodních organizací.

Článek III-219

1. Opatření nezbytná pro provádění politiky rozvojové spolupráce, která se může týkat víceletých programů spolupráce s rozvojovými zeměmi nebo tematicky zaměřených programů, stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon.

2. Unie může se třetími zeměmi a příslušnými mezinárodními organizacemi uzavřít jakoukoli účelnou dohodu pro uskutečnění cílů uvedených v článku III-193. Tyto dohody jsou sjednávány a uzavírány v souladu s článkem III-227.

První pododstavec nepředjímá působnost členských států pro vyjednávání v mezinárodních institucích a uzavírání mezinárodních dohod.

3. Podle podmínek uvedených v jejím statutu, přispívá k provádění opatření podle odstavce 1 Evropská investiční banka.

Článek III-220

1. Unie a členské státy zvyšují účinnost a vzájemnou doplňkovost svých činností koordinací své politiky v oblasti rozvojové spolupráce a vzájemnými konzultacemi ohledně programů pomoci, a to i v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích. Mohou podnikat společné činnosti. Podle potřeby přispívají členské státy k provádění programů pomoci Unie.
2. Komise může přijmout jakýkoli účelný podnět pro podporu koordinace podle odstavce 1.
3. V rámci své konkrétní působnosti spolupracují členské státy s třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi.

ODDÍL 2

HOSPODÁŘSKÁ, FINANČNÍ A TECHNICKÁ SPOLUPRÁCE S TŘETÍMI ZEMĚMI

Článek III-221

1. Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Ústavy a zejména články III-218 až III-220, vede Unie činnost zaměřenou na hospodářskou, finanční a technickou spolupráci, včetně technické pomoci zejména ve finanční oblasti, určenou i jiným třetím zemím, než jsou země rozvojové. Tato činnost uceleně zapadá do rozvojové politiky Unie a je vedena v rámci zásad a cílů její zahraniční činnosti. Činnost Unie a členských států se navzájem doplňuje a posiluje.
2. Opatření nezbytná pro provádění odstavce 1 stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon.
3. V rámci své vlastní působnosti Unie a členské státy spolupracují s třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi. Způsoby spolupráce Unie mohou být předmětem dohod, které jsou mezi Uní a zainteresovanými třetími zeměmi vyjednány a uzavřeny v souladu s článkem III-227. Pokud jde o dohody o přidružení uvedené v článku III-226 odstavci 2, jakož i o dohody s kandidátskými státy na přistoupení k Unii, rozhoduje Rada ministrů jednomyslně.

První pododstavec nepředjímá působnost členských států vyjednávat v mezinárodních institucích a uzavírat mezinárodní dohody.

Článek III-222

Vyžádá-li si situace v některé třetí zemi urychlenou finanční pomoc ze strany Unie, přijme Rada ministrů na návrh Komise nezbytná evropská rozhodnutí.

ODDÍL 3

HUMANITÁRNÍ POMOC

Článek III-223

1. Činnost Unie v oblasti humanitární pomoci je vedena v rámci zásad a cílů zahraniční činnosti Unie. Tato činnost má za cíl poskytnutí jednorázové pomoci, podpory a ochrany obyvatelstvu třetích zemí, postižených přírodními pohromami nebo pohromami způsobenými člověkem, má čelit humanitárním potřebám vyplývajícím z těchto různých situací. Činnost Unie a členských států se navzájem doplňuje a posiluje.
2. Činnost v oblasti humanitární pomoci je vedena v souladu se zásadami mezinárodního humanitárního práva, zejména se zásadami nestrannosti a nepřípustnosti diskriminace.
3. Opatření vymezující rámec, v němž se provádí činnost v oblasti humanitární pomoci Unie, jsou stanovena evropským zákonem nebo rámcovým zákonem.
4. Unie může se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi uzavřít jakoukoli účelnou dohodu pro uskutečnění cílů uvedených v článku III-193. Tyto dohody jsou vyjednány a uzavřeny v souladu s článkem III-227.

První pododstavec nepředjímá působnost členských států pro vyjednávání v mezinárodních institucích a uzavírání mezinárodních dohod.
5. Ve snaze stanovit rámec pro společný příspěvek mladých Evropanů k humanitární činnosti Unie se zakládá Evropský dobrovolnický sbor humanitární pomoci. Jeho statut a jeho fungování stanoví evropský zákon.
6. Komise může přijmout jakoukoli účelnou iniciativu pro podporu koordinace činnosti Unie a členských států, aby se tak v oblasti humanitární pomoci posílila účinnost a zajistila vzájemná doplňkovost mechanismů Unie a vnitrostátních mechanismů.
7. Unie dbá na to, aby humanitární činnost byla koordinovaná a aby uceleně zapadala do činnosti mezinárodních organizací a institucí, především těch, které jsou součástí systému Organizace spojených národů.

KAPITOLA V

OMEZUJÍCÍ OPATŘENÍ

Článek III-224

1. Předpokládá-li evropské rozhodnutí, týkající se některého postoje nebo některé akce Unie schválených podle ustanovení kapitoly II této hlavy o společné zahraniční a bezpečnostní politice, úplné nebo částečné přerušení nebo omezení hospodářských a finančních vztahů s jednou nebo s několika třetími zeměmi, přijme Rada ministrů na společný návrh ministra zahraničních věcí Unie a Komise kvalifikovanou většinou nezbytná evropská nařízení nebo rozhodnutí. Rada ministrů o tom uvědomí Evropský parlament.

2. V oblastech uvedených v odstavci 1 může Rada ministrů podle stejného postupu přijmout omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, skupinám osob nebo nestátním seskupením.

KAPITOLA VI

MEZINÁRODNÍ DOHODY

Článek III-225

1. Unie může uzavřít dohody s jedním nebo s několika třetími státy nebo mezinárodními organizacemi, uvádí-li se to v Ústavě nebo je-li uzavření dohody nezbytné pro uskutečnění cílů stanovených v této ústavě v rámci politik Unie, pokud je to uvedeno v závazném právním aktu Unie nebo pokud se to dotýká vnitřního aktu Unie.
2. Orgány Unie a členské státy jsou vázány dohodami uzavřenými Unií.

Článek III-226

1. Unie může uzavřít dohody o přidružení s jedním nebo několika třetími státy nebo s mezinárodními organizacemi. Tyto dohody zakládají přidružení, které se vyznačuje vzájemnými právy a povinnostmi, společně vedenými akcemi a zvláštními postupy.

Článek III-227

1. Aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení článku III-217, dohody mezi Unií a třetími státy nebo mezinárodními organizacemi jsou vyjednány a uzavřeny podle následujícího postupu.
2. Rada ministrů dává oprávnění k zahájení vyjednávání, vydává pokyny pro vyjednávání a uzavírá dohody.
3. Komise nebo ministr zahraničních věcí Unie, týká-li se dohoda výlučně nebo hlavně společné zahraniční a bezpečnostní politiky, předloží Radě ministrů doporučení a Rada ministrů přijme evropské rozhodnutí opravňující k zahájení vyjednávání.
4. V rámci evropského rozhodnutí opravňujícího k vyjednávání vybere Rada ministrů, v závislosti na obsahu budoucí dohody, vyjednavatele nebo vedoucího vyjednavatelského týmu Unie.
5. Rada ministrů může vyjednavateli Unie předávat pokyny a může vybrat zvláštní výbor, který musí být konzultován v průběhu vyjednávání.
6. Na návrh vyjednavatele přijme Rada ministrů evropské rozhodnutí opravňující k podpisu dohody a případně k jejímu prozatímnímu používání.

7. Na doporučení vyjednače přijme Rada ministrů evropské rozhodnutí obsahující uzavření dohody.

Pouze tehdy, týká-li se dohoda výlučně společné zahraniční a bezpečnostní politiky, přijme Rada ministrů rozhodnutí podle prvního pododstavce teprve po konzultaci s Evropským parlamentem. Evropský parlament zaujme stanovisko ve lhůtě, kterou může Rada ministrů stanovit podle naléhavosti věci. Pokud v této lhůtě Evropský parlament stanovisko nezaujme, může rozhodnout Rada ministrů

Souhlas Evropského parlamentu je požadován pro:

- a) dohody o přidružení,
- b) přistoupení Unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod,
- c) dohody vytvářející zvláštní institucionální rámec a upravující postupy pro spolupráci,
- d) dohody mající citelný dopad na rozpočet Unie,
- e) dohody v oblastech, na něž se používá normotvorný postup.

V naléhavých případech se může Evropský parlament a Rada ministrů dohodnout na lhůtě pro vydání souhlasu.

8. Odchylně od ustanovení odstavců 6, 7 a 10 může Rada ministrů při uzavírání dohody zmocnit vyjednače, aby jménem Unie schválil změny, předpokládá-li dohoda, že tyto změny musí být přijaty zjednodušeným postupem nebo nějakou instancí založenou onou dohodou; toto zmocnění může Rada ministrů doplnit o některé zvláštní podmínky.

9. Rada ministrů se v průběhu celého postupu usnáší kvalifikovanou většinou. Jednomyslně rozhoduje tehdy, týká-li se dohoda oblastí, kde je pro přijetí aktu Unie požadována jednomyslnost, jakož i v případě dohod o přidružení a o přistoupení Unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

10. Rada ministrů na návrh ministra zahraničních věcí Unie nebo Komise přijme evropské rozhodnutí o pozastavení používání dohody a stanoví postoje, které má zaujmout instance onou dohodou založená, je-li posláním této instance přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody.

11. Evropský parlament je okamžitě a plně informován ve všech etapách tohoto postupu.

12. Členský stát, Evropský parlament, Rada ministrů nebo Komise mohou obdržet stanovisko Soudního dvora o slučitelnosti zamýšlené dohody s ustanoveními Ústavy. V případě záporného stanoviska Soudního dvora nemůže zamýšlená dohoda vstoupit v platnost, pokud nedojde ke změně dohody nebo k revizi Ústavy postupem podle článku IV-6.

Článek III-228

1. Odchylně od článku III-227 může Rada ministrů jednomyslně na doporučení Evropské centrální banky nebo Komise, po konzultaci s Evropskou centrální bankou, vedenou s cílem dospět ke konsensu slučitelnému s cílem cenové stability, a po konzultaci s Evropským parlamentem podle postupu uvedeného v odstavci 3 pro úpravy v něm zmiňované, uzavřít formální dohody týkající se systému směnného kurzu eura vůči jiným měnám, než těm, které mají uvnitř Unie status zákonného platidla.

Rada ministrů, která se usnáší kvalifikovanou většinou, buď na doporučení Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou, nebo na doporučení Evropské centrální banky a s cílem dospět ke konsensu slučitelnému s cílem měnové stability, může v systému směnných kurzů přijmout středový kurz eura, pozměnit jej nebo od něj ustoupit. Předseda Rady ministrů informuje Evropský parlament o přijetí středového kurzu eura, jeho pozměnění nebo ustoupení od něj.

2. Neexistuje-li systém směnného kurzu vůči jedné nebo několika jiným měnám než těm, které mají uvnitř Unie status zákonného platidla podle odstavce 1, může Rada ministrů, která jedná buď na doporučení Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou, nebo na doporučení Evropské centrální banky, vypracovat obecné směry kurzové politiky vůči těmto měnám. Tyto obecné směry se nedotýkají hlavního cíle Evropského systému centrálních bank, a totiž zachování cenové stability.

3. Odchylně od článku III-227 na doporučení Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou, rozhodne Rada ministrů v případě, kdy dohody o otázkách týkajících se měnového nebo kurzového režimu musí být předmětem vyjednávání mezi Unií a jedním nebo několika státy či mezinárodními organizacemi, o úpravách týkajících se vyjednávání a uzavírání těchto dohod. Tyto úpravy musí zajistit, že Unie vyjádří jednotný postoj. Do vyjednávání je plně zapojena Komise.

4. Aniž je dotčena působnost a dohody Unie v oblasti hospodářské a měnové unie, mohou členské státy vyjednávat na mezinárodním poli a uzavírat mezinárodní dohody.

KAPITOLA VII

VZTAHY UNIE K MEZINÁRODNÍM ORGANIZACÍM, KE TŘETÍM ZEMÍM A K DELEGACÍM UNIE

Článek III-229

1. Unie naváže veškerou účelnou spolupráci s Organizací spojených národů, s Radou Evropy, s Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a s Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.
2. Kromě toho zajišťuje vhodné spojení s dalšími mezinárodními organizacemi.
3. Prováděním tohoto článku jsou pověřeni ministr zahraničních věcí Unie a Komise.

Článek III-230

1. Zastoupení Unie zajišťují její delegace ve třetích zemích a při mezinárodních organizacích.
2. Delegace Unie pracují pod vedením ministra zahraničních věcí Unie a v těsné spolupráci s diplomatickými misemi členských států.

KAPITOLA VIII
PROVÁDĚNÍ DOLOŽKY O SOLIDARITĚ

Článek III-231

1. Na společný návrh ministra zahraničních věcí Unie a Komise přijme Rada ministrů evropské rozhodnutí vymezující způsob použití doložky o solidaritě podle článku I-42. Evropský parlament je informován.
2. Pokud je některý členský stát vystaven teroristickému útoku nebo přírodní či člověkem způsobené pohromě, ostatní členské státy mu na žádost jeho politických orgánů poskytnou pomoc. K tomu účelu se členské státy v Radě ministrů koordinují.
3. V rámci tohoto článku je Radě ministrů nápomocen výbor pro politiku a bezpečnost s podporou složek ustavených v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky a výbor uvedený v článku III-162, které jí případně předloží společná stanoviska.
4. Pro zajištění účinnosti jednání Unie bude Evropská rada pravidelně vyhodnocovat hrozby, kterým je Unie vystavena.

HLAVA VI

FUNGOVÁNÍ UNIE

KAPITOLA I

INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ

ODDÍL 1

ORGÁNY

Pododdíl 1

Evropský parlament

Článek III-232

1. Evropský zákon nebo rámcový zákon Rady ministrů stanoví nezbytná opatření pro volbu členů Evropského parlamentu přímým všeobecným hlasováním podle stejného postupu ve všech členských státech nebo v souladu se zásadami společnými všem členským státům.

Rada ministrů rozhoduje jednomyslně o návrhu Evropského parlamentu, který se usnáší většinou svých členů, a po obdržení jeho souhlasu. Tento zákon nebo rámcový zákon vstoupí v platnost až po obdržení souhlasu členských států v souladu s jejich příslušnými ústavními pravidly.

2. Evropský zákon přijatý Evropským parlamentem stanoví statut a všeobecné podmínky výkonu funkcí jeho členů. Evropský parlament jedná z vlastního podnětu po vydání stanoviska Komise a po obdržení souhlasu Rady ministrů. Rada ministrů rozhoduje jednomyslně o všech pravidlech nebo podmínkách vztahujících se k daňovému režimu jeho členů nebo bývalých členů.

3. V průběhu volebního období 2004-2009 je složení evropského parlamentu takové, jak uvádí Protokol o zastoupení občanů v Evropském parlamentu.

Článek III-233

Statut politických stran na evropské úrovni podle článku I-45 odstavce 4, a zejména pravidla týkající se jejich financování, stanoví evropský zákon.

Článek III-234

Evropský parlament, usnávající se většinou svých členů, může požádat Komisi, aby předložila jakýkoli vhodný návrh k otázkám, u nichž si podle něj provádění Ústavy vyžaduje vypracování aktu Unie. Pokud Komise návrh nepředloží, sdělí důvody Evropskému parlamentu.

Článek III-235

Aniž jsou dotčeny pravomoci, které Ústava svěřuje jiným orgánům nebo subjektům, může Evropský parlament při plnění svého poslání na žádost jedné čtvrtiny svých členů vytvořit dočasnou vyšetřovací komisi, která bude zkoumat obvinění z porušování práva nebo z nesprávného úředního postupu při uplatňování právního řádu Unie kromě případů, kdy jsou tvrzené skutečnosti předmětem dosud neukončeného soudního řízení.

Dočasná vyšetřovací komise ukončí svou činnost předáním zprávy.

Způsob výkonu práva na vyšetřování stanoví evropský zákon přijatý Evropským parlamentem. Evropský parlament se usnává z vlastního podnětu po obdržení souhlasu Rady ministrů a Komise.

Článek III-236

Každý občan Unie, jakož i každá fyzická osoba mající bydliště nebo právnická osoba mající statutární sídlo v některém členském státě má právo předložit osobně nebo ve sdružení s dalšími občany či osobami petici k Evropskému parlamentu na námět spadající do oblasti činnosti Unie a přímo se ho týkající.

Článek III-237

1. Evropský parlament jmenuje evropského ochránce práv. Evropský ochránce práv je zmocněn přijímat stížnosti od jakéhokoli občana Unie či od jakékoli fyzické osoby mající bydliště nebo právnické osoby mající statutární sídlo v některém členském státě v případě nesprávného úředního postupu v činnosti orgánů, institucí nebo agentur Unie, s výjimkou Soudního dvora při jeho soudní činnosti.

Šetření, které pokládá za odůvodněné, provádí evropský ochránce práv v souladu se svým posláním z vlastního podnětu či na základě stížností, které mu byly předloženy přímo, nebo prostřednictvím člena Evropského parlamentu, kromě případů, kdy tvrzené skutečnosti jsou nebo byly předmětem soudního řízení. Jestliže evropský ochránce práv zjistí nesprávný úřední postup, postoupí věc dotyčnému orgánu, instituci nebo agentuře, které mají tři měsíce na to, aby mu sdělily své stanovisko. Evropský ochránce práv poté předá Evropskému parlamentu a danému orgánu, subjektu nebo agentuře zprávu. Osoba, která podala stížnost, je informována o výsledku tohoto šetření.

O výsledcích svých šetření předkládá evropský ochránce práv každoročně zprávu Evropskému parlamentu.

2. Evropský ochránce práv je jmenován po každých volbách do Evropského parlamentu na dobu jednoho volebního období. Do funkce může být jmenován opakovaně.

Pokud již nesplňuje podmínky nezbytné pro výkon své funkce nebo pokud se dopustil závažného provinění, může být evropský ochránce práv Soudním dvorem na návrh Evropského parlamentu zbaven úřadu.

3. Evropský ochránce práv vykonává svou funkci naprosto nezávisle. Při plnění svých povinností nevyžaduje ani nepřijímá pokyny od žádného subjektu. Během funkčního období nesmí vykonávat žádnou jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou pracovní činnost.

4. Statut a obecné podmínky výkonu funkce evropského ochránce práv stanoví evropský zákon přijatý Evropským parlamentem. Evropský parlament se usnává z vlastního podnětu po vydání stanoviska Komise a po obdržení souhlasu Rady ministrů.

Článek III-238

Evropský parlament zasedá jednou ročně. Schází se, aniž by musel být svolán, druhé úterý v měsíci březnu.

Evropský parlament se může sejít k mimořádnému zasedání na žádost většiny svých členů anebo na žádost Rady ministrů či Komise.

Článek III-239

1. Komise se může účastnit všech zasedání Evropského parlamentu a může před ním na svou žádost vystoupit.

Komise odpovídá ústně nebo písemně na otázky, které jí položí Evropský parlament nebo jeho členové.

2. Evropská rada a Rada ministrů mohou vystoupit před Evropským parlamentem za podmínek, které jsou stanoveny v jednacím řádu Evropské rady a v jednacím řádu Rady ministrů.

Článek III-240

Nestanoví-li Ústava jinak, usnává se Evropský parlament většinou odevzdaných hlasů. Usnášeníschopnost stanoví jednacím řád.

Článek III-241

Evropský parlament přijme svůj jednací řád většinou hlasů všech svých členů.

Zápisy z jednání Evropského parlamentu se zveřejňují způsobem stanoveným Ústavě a v v jednacím řádu.

Článek III-242

Evropský parlament projednává na veřejném zasedání souhrnnou výroční zprávu, kterou mu předkládá Komise.

Článek III-243

Byl-li podán návrh na vyslovení nedůvěry Komisi pro její činnost, může Evropský parlament o tomto návrhu rozhodnout až po uplynutí tří dnů od jeho podání, a to pouze veřejným hlasováním.

Je-li návrh na vyslovení nedůvěry přijat většinou dvou třetin odevzdaných hlasů a většinou členů Evropského parlamentu, musí Komise odstoupit. Vyřizuje však nadále běžné záležitosti, dokud nebude nahrazena v souladu s články I-25 a I-26. V tomto případě funkční období Komise, jmenované jako nástupce, skončí ke dni, k němuž by skončilo funkční období Komise, která musela odstoupit.

Pododdíl 2

Evropská rada

Článek III-244

1. Při hlasování může být každý člen Evropské rady zmocněn hlasovat nejvýše za jednoho z ostatních členů.

Zdržení se hlasování přítomných nebo zastoupených členů není překážkou přijetí usnesení Evropské rady vyžadujících jednomyslnost.

2. Předseda Evropského parlamentu může být vyzván, aby vystoupil před Evropskou radou.

3. Evropská rada přijme prostou většinou svůj jednací řád. Evropské radě je nápomocen generální sekretariát Rady ministrů.

Pododdíl 3

Rada ministrů

Článek III-245

1. Radu ministrů k zasedání svolává její předseda z vlastního podnětu, z podnětu některého jejího člena nebo Komise.
2. Evropská rada přijme jednomyslně evropské rozhodnutí stanovící pravidla pro střídavé předsednictví složení Rady ministrů.

Článek III-246

1. Při hlasování může být každý člen Rady ministrů zmocněn hlasovat nejvýše za jednoho z ostatních členů.
2. Má-li Rada ministrů rozhodovat prostou většinou hlasů, usnáší se většinou hlasů svých členů.
3. Zdržení se hlasování přítomných nebo zastoupených členů není překážkou přijetí usnesení Rady ministrů vyžadujících jednomyslnost.

Článek III-247

1. Výbor složený ze stálých zástupců členských států má za úkol připravovat práci Rady ministrů a plnit úkoly, kterými jej Rada ministrů pověří. V případech uvedených v jednacím řádu Rady ministrů může výbor vydávat procedurální rozhodnutí.
2. Radě ministrů je nápomocen generální sekretariát pod vedením generálního tajemníka jmenovaného Radou ministrů.

O organizaci generálního sekretariátu rozhodne Rada ministrů prostou většinou.

3. Rada ministrů rozhoduje prostou většinou v procedurálních otázkách, jakož i při přijímání svého jednacního řádu.

Článek III-248

Rada ministrů může prostou většinou rozhodnout, že požádá Komisi, aby provedla průzkumy, které Rada ministrů pokládá za potřebné k dosažení společných cílů, a předložit jí veškeré vhodné návrhy. Pokud Komise nepředloží žádný návrh, sdělí důvody Radě ministrů.

Článek III-249

Rada ministrů přijme evropská rozhodnutí stanovící statut výborů uvedených v Ústavě. Rada ministrů se usnáší prostou většinou po konzultaci s Komisí.

Pododdíl 4

Komise

Článek III-250

Evropští komisaři a komisaři jsou jmenováni na dobu pěti let, s případnou výhradou článku III-243. Evropskými komisaři nebo komisaři se mohou stát pouze státní příslušníci členských států.

Článek III-251

Evropští komisaři a komisaři se zdrží jakéhokoliv jednání neslučitelného s povahou jejich funkce. Každý členský stát se zavazuje zachovávat tuto zásadu a nesnažit se ovlivňovat členy Komise při plnění jejich úkolů.

Během funkčního období nesmějí evropští komisaři a komisaři vykonávat žádnou jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost. Při svém nástupu se slavnostně zavazují dodržovat během výkonu své funkce i po jeho ukončení povinnosti vyplývající z jejich postavení, zejména povinnost čestného a zdrženlivého jednání při přijímání některých funkcí nebo některých výhod po uplynutí funkčního období. V případě porušení těchto povinností může Soudní dvůr na upozornění Rady ministrů, která rozhoduje prostou většinou, nebo Komise rozhodnout podle okolností o jejich odvolání podle článku III-253 nebo o odnětí jejich nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky.

Článek III-252

1. Mimo případy pravidelné obměny a smrti končí výkon funkce evropských komisařů a komisařů odstoupením nebo odvoláním. Pokud jej o to požádá předseda, vzdá se evropský komisař nebo komisař úřadu.

2. Evropský komisař nebo komisař je v případě odstoupení, odvolání nebo smrti nahrazen evropským komisařem nebo komisařem, kterého jmenuje předseda Komise v souladu s články I-25 a I-26.
3. Předseda je v případě odstoupení, odvolání nebo smrti nahrazen pro zbývající část funkčního období v souladu s článkem I-26 odstavcem 1.
4. V případě odstoupení všech evropských komisařů a komisařů zůstávají výše jmenovaní ve funkci, dokud nejsou nahrazeni pro zbývající část funkčního období, v souladu s články I-25 a I-26.

Článek III-253

Přestane-li kterýkoli evropský komisař nebo komisař splňovat podmínky nezbytné k výkonu své funkce nebo se dopustí vážného pochybení, může být odvolán Soudním dvorem na návrh Rady ministrů, která rozhoduje prostou většinou, nebo na návrh Komise.

Článek III-254

Odpovědné úkoly náležející Komisi může mezi její členy uspořádat a rozdělit její předseda v souladu s článkem I-26 odstavcem 3. Předseda může v průběhu funkčního období rozdělení těchto odpovědných úkolů upravit. Evropští komisaři a komisaři vykonávají pod vedením předsedy funkce, které jim byly přiděleny.

Článek III-255

Komise se usnáší většinou hlasů členů sboru. Usnášeníschopnost stanoví jednací řád

Článek III-256

Komise přijme svůj jednací řád, kterým upraví svou činnost a činnost útvarů jí podléhajících. Zajistí zveřejnění tohoto jednacího řádu

Článek III-257

Komise zveřejní každoročně, nejméně měsíc před zahájením zasedání Evropského parlamentu, souhrnnou zprávu o činnosti Unie.

Pododdíl 5

Soudní dvůr

Článek III-258

Evropský soudní dvůr zasedá v senátech, ve velkém senátu nebo v plénu, v souladu se statutem Soudního dvora.

Článek III-259

Evropskému soudnímu dvoru je nápomocno osm generálních advokátů. Na žádost Evropského soudního dvora může Rada ministrů, která rozhoduje jednomyslně, přijmout evropské rozhodnutí o zvýšení počtu generálních advokátů.

Úlohou generálního advokáta je předkládat veřejně, zcela nestranně a nezávisle zdůvodněné návrhy rozhodnutí ve všech věcech, pro něž je v souladu se statutem Soudního dvora požadován jeho zásah.

Článek III-260

Soudci a generální advokáti Evropského soudního dvora jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a které splňují požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudních funkcí v jejich zemích nebo jsou obecně uznávanými znalci práva; jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států po konzultaci výboru uvedeného v článku III-262.

Každé tři roky dochází k částečné obměně soudců a generálních advokátů, jak je uvedeno ve statutu Soudního dvora.

Soudci vyberou ze svého středu na dobu tří let předsedu Evropského soudního dvora. Předseda může být jmenován opakovaně.

Evropský soudní dvůr přijme svůj jednací řád. Tento jednací řád podléhá souhlasu Rady ministrů.

Článek III-261

Počet soudců Soudu vyšší instance stanoví statut Soudního dvora. Ve statutu může být uvedeno, že Soudu vyšší instance jsou nápomocni generální advokáti.

Soudci Soudu vyšší instance jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu vysokých soudních funkcí. Jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států po konzultaci s výborem uvedeným v článku III-262.

K částečné obměně soudců Soudu vyšší instance dochází každé tři roky. Členové, jejichž funkční období končí, mohou být jmenováni opakovaně.

Soudci vyberou ze svého středu na dobu tří let předsedu Soudu vyšší instance. Předseda může být jmenován opakovaně.

Soud vyšší instance přijme po dohodě s Evropským soudním dvorem svůj jednací řád. Jednací řád musí schválit Rada ministrů.

Nestanoví-li statut Soudního dvora jinak, ustanovení Ústavy týkající se Evropského soudního dvora se použijí i na Soud vyšší instance.

Článek III-262

Zřizuje se výbor, který předběžně před rozhodnutím vlád členských států vydá stanovisko k vhodnosti kandidátů na funkce soudce a generálního advokáta Evropského soudního dvora a Soudu vyšší instance v souladu s články III-260 a III-261.

Tento výbor se skládá ze sedmi osob vybraných mezi bývalými členy Evropského soudního dvora a Soudu vyšší instance, z členů nejvyšších vnitrostátních soudních orgánů a právníků, jejichž odbornost je všeobecně známa, jeden z nich bude navržen Evropským parlamentem. Rada ministrů přijme evropské rozhodnutí stanovící pravidla fungování tohoto výboru, jakož i evropské rozhodnutí, kterým jsou vybráni jeho členové. Rada ministrů rozhoduje z podnětu předsedy Evropského soudního dvora.

Článek III-263

1. Soud vyšší instance je příslušný rozhodovat v prvním stupni o žalobách uvedených v člácích III-270, III-272, III-275, III-277 a III-279, s výjimkou těch, které jsou v působnosti některého specializovaného soudu nebo které statut vyhrazuje Evropskému soudnímu dvoru. Statut může stanovit, že Soud vyšší instance je příslušný i pro jiné kategorie žalob.

Proti rozhodnutím Soudu vyšší instance podle tohoto odstavce je možno za podmínek a v mezích stanovených statutem Soudního dvora podat dovolání k Evropskému soudnímu dvoru, omezené na právní otázky.

2. Soud vyšší instance je příslušný rozhodovat o žalobách proti rozhodnutí specializovaných soudů zřízených na základě článku III-264.

Rozhodnutí vydaná Soudem vyšší instance podle tohoto odstavce mohou být výjimečně, v případě závažného nebezpečí narušení jednoty nebo ucelenosti právního řádu Unie, přezkoumána Evropským soudním dvorem, za podmínek a v mezích stanovených ve statutu.

3. Soud vyšší instance je příslušný rozhodovat o předběžných otázkách předložených podle článku III-274 ve specifických záležitostech určených ve statutu Soudního dvora.

Usoudí-li Soud vyšší instance, že si věc žádá zásadní rozhodnutí, jež by mohlo narušit jednotu nebo ucelenost právního řádu Unie, může věc vrátit k rozhodnutí Evropskému soudnímu dvoru.

Rozhodnutí o předběžných otázkách vydaná Soudem vyšší instance podle tohoto odstavce mohou být výjimečně, v případě závažného nebezpečí narušení jednoty nebo ucelenosti právního řádu Unie, přezkoumána Evropským soudním dvorem za podmínek a v mezích stanovených ve statutu.

Článek III-264

1. Evropským zákonem mohou být vytvořeny specializované soudy, připojené k Soudu vyšší instance, pověřené rozhodovat o některých kategoriích žalob podaných ve zvláštních záležitostech. Tento zákon je přijímán na návrh Komise po konzultaci se Soudním dvorem, nebo na žádost Soudního dvora po konzultaci s Komisí.

2. Evropský zákon, kterým se zřizuje specializovaný soud, stanoví pravidla vztahující se na složení tohoto soudu a upřesní rozsah působnosti, která je mu svěřena.

3. K Soudu vyšší instance lze proti rozhodnutí specializovaných soudů podat dovolání omezené na otázky práva, nebo uvádí-li se to v evropském zákoně zakládajícím specializovaný soud, odvolání týkající se rovněž skutkové podstaty.

4. Členové specializovaných soudů jsou vybíráni z osobností, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu soudních funkcí. Jsou jmenováni Radou ministrů, která rozhoduje jednomyslně.

5. Specializované soudy přijmou po dohodě se Soudním dvorem svůj jednací řád. Tento řád podléhá souhlasu Rady ministrů.

6. Nestanoví-li evropský zákon zakládající specializovaný soud jinak, ustanovení Ústavy týkající se Soudního dvora a ustanovení statutu Soudního dvora se použijí i na specializované soudy.

Článek III-265

Usoudí-li Komise, že některý členský stát nedostál některé z povinností, jež mu ukládá Ústava, vydá k tomu odůvodněné stanovisko poté, kdy tomuto státu poskytla příležitost předložit své připomínky.

Pokud se dotýčný stát nepodřídí tomuto stanovisku ve lhůtě určené Komisí, může se Komise obrátit na Soudní dvůr.

Článek III-266

Každý členský stát se může obrátit na Soudní dvůr, pokud usoudí, že jiný členský stát nedostál některé z povinností, jež mu ukládá Ústava.

Dříve než členský stát proti jinému členskému státu podá žalobu založenou na údajném porušení povinností, jež mu ukládá Ústava, musí se nejprve obrátit na Komisi.

Komise vydá odůvodněné stanovisko poté, kdy dotýčným státům poskytla možnost kontradiktorně předložit písemné i ústní připomínky.

Pokud Komise nevydá stanovisko do tří měsíců od podání žádosti, není to na překážku tomu, aby bylo učiněno podání k Soudnímu dvoru.

Článek III-267

1. Pokud Evropský soudní dvůr uzná, že dotýčný členský stát nedostál některé z povinností, jež mu ukládá Ústava, je tento stát povinen přijmout ustanovení obsažená ve výroku Soudního dvora.

2. Pokud Komise usoudí, že dotýčný členský stát nepřijal opatření, která obsahují výrok Soudního dvora, může se obrátit na Soudní dvůr poté, kdy tomuto státu poskytla možnost předložit své připomínky. Uvede výši částky jednorázové pokuty nebo penále, které má zainteresovaný stát zaplatit a jež pokládá za přiměřené okolnostem.

Pokud Soudní dvůr uzná, že se dotýčný členský stát nepodřídil jeho výroku, může mu uložit zaplacení jednorázové pokuty nebo penále.

Tento postup se nedotýká článku III-266.

3. Podá-li Komise k Evropskému soudnímu dvoru žalobu podle článku III-265, protože usoudila, že daný stát nedostál své povinnosti sdělit opatření pro transponování evropského rámcového zákona, může, pokládá-li to za vhodné, požádat Soudní dvůr, aby mu v případě, že zjistil nějaký nedostatek, uložil v rámci téže žaloby zaplacení jednorázové pokuty nebo penále. Pokud Soudní dvůr posoudí žádost Komise jako oprávněnou, nabude dotýčná platba účinku ve lhůtě, kterou Soudní dvůr uloží ve svém výroku.

Článek III-268

Evropské zákony nebo evropská nařízení přijatá Radou ministrů mohou Soudnímu dvoru přidělit neomezenou působnost pro sankce, které jsou v nich uvedeny.

Článek III-269

Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Ústavy, může evropský zákon Soudnímu dvoru svěřit určitou míru působnosti pro rozhodování ve sporech spojených s používáním aktů, které byly přijaty na základě Ústavy a jimiž se zakládají evropské listiny na intelektuální vlastnictví.

Článek III- 270

1. Evropský soudní dvůr přezkoumává legalitu evropských zákonů a rámcových zákonů, aktů přijatých Radou ministrů, Komisí a Evropskou centrální bankou, pokud se nejedná o doporučení a stanoviska, a aktů Evropského parlamentu, které mají právní účinky vůči třetím osobám. Rovněž kontroluje zákonnost aktů institucí či agentur Unie, které mají mít právní účinky vůči třetím osobám.
2. Za tím účelem má Soudní dvůr pravomoc rozhodovat o žalobách týkajících se nepřislušnosti soudu, porušení zásadních forem, porušení Ústavy a jakéhokoli dalšího právního pravidla týkajícího se použití Ústavy nebo zneužití pravomoci a podaných některým členským státem, Evropským parlamentem, Radou ministrů nebo Komisí.
3. Soudní dvůr má za stejných podmínek pravomoc rozhodovat o žalobách podaných Účetním dvorem, Evropskou centrální bankou a Výborem regionů a směřujících k ochraně jejich výsadních práv.
4. Každá fyzická nebo právnická osoba může za stejných podmínek podat žalobu proti aktům, které jsou jí určeny, nebo které se jí přímo a jednotlivě dotýkají, jakož i proti správním aktům, které se jí přímo týkají a neobsahují výkonná opatření.
5. Akty zakládající instituce a agentury Unie mohou uvádět podmínky a zvláštní způsoby týkající se žalob podávaných fyzickými nebo právnickými osobami proti aktům vydaným těmito institucemi nebo agenturami a majícím právní účinky.
6. Žaloby uvedené v tomto článku musí být podány do dvou měsíců počítaných podle situace buď od zveřejnění aktu, od jeho oznámení žadateli, nebo nebylo-li vydáno oznámení, ode dne, kdy se o něm dověděl.

Článek III-271

Je-li žaloba oprávněná, Soudní dvůr prohlásí sporný akt za neplatný.

Pokládá-li to za nezbytné, Soudní dvůr však přesto označí ty účinky zrušeného aktu, které musí být pokládány za konečné.

Článek III-272

Poruší-li Evropský parlament, Rada ministrů, Komise nebo Evropská centrální banka Ústavu tím, že nepřijmou rozhodnutí, mohou členské státy a ostatní orgány Unie předložit věc Soudnímu dvoru, aby určil, že došlo k takovému porušení. Toto ustanovení se za stejných podmínek použije na instituce a agentury Unie, které nepřijaly rozhodnutí.

Tato žaloba je přípustná pouze tehdy, byl-li příslušný orgán, instituce či agentura předem vyzván, aby jednal. Jestliže se orgán, instituce či agentura ve lhůtě dvou měsíců od této výzvy nevyjádří, může být žaloba podána v další lhůtě dvou měsíců.

Každá fyzická nebo právnická osoba může za podmínek uvedených v předchozích pododstavcích podat stížnost k Soudnímu dvoru na orgány, instituce nebo agentury Unie proto, že nevydaly akt jí určený, jiný než doporučení nebo stanovisko.

Článek III-273

Orgán nebo orgány, instituce nebo agentura, jejichž akt byl prohlášen za neplatný nebo jejichž nečinnost byla prohlášena za odporující Ústavě, jsou povinny přijmout opatření vyplývající z rozsudku Soudního dvora.

Tato povinnost se netýká povinností, které mohou vyplynout z použití článku III-337 druhého poddstavce.

Článek III-274

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se:

- a) výkladu Ústavy,
- b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány Unie.

Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o této otázce.

Vyvstane-li taková otázka při jednání před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen obrátit se na Soudní dvůr.

Pokud je tato otázka vznesena ve věci vedlejší před soudem členského státu a týká se osoby ve vazbě, usnáší se Soudní dvůr v co nejkratší lhůtě.

Článek III-275

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o sporech týkajících se nápravy škod podle článku III-337 druhého pododstavce.

Článek III-276

Na žádost členského státu, která vedla ke zjištění Evropské rady nebo Rady ministrů podle článku I-58, má Evropský soudní dvůr pravomoc k tomu, aby rozhodoval pouze o procesních předpisech podle onoho článku. Soudní dvůr rozhodne do měsíce od data, k němuž bylo učiněno zjištění.

Článek III-277

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat všechny spory mezi Uníí a jejími zaměstnanci v mezích a za podmínek stanovených ve služebním řádu pro úředníky Unie a pracovním řádu pro ostatní zaměstnance Unie.

Článek III-278

Soudní dvůr má v mezích dále uvedených pravomoc rozhodovat spory, které se týkají:

- a) plnění závazků členských států, jež vyplývají ze statutu Evropské investiční banky. Správní rada Banky má v této souvislosti oprávnění, které článek III-265 přiznává Komisi;
- b) usnesení Rady guvernérů Evropské investiční banky. Každý členský stát, Komise a správní rada Banky může v této souvislosti podat žalobu za podmínek stanovených v článku III-270,

- c) usnesení správní rady Evropské investiční banky. Žaloby proti těmto usnesením mohou za podmínek uvedených v článku III-270 podat pouze členské státy nebo Komise, a to pouze pro porušení formálního postupu stanoveného v článku 21 odstavci 2, 5, a 7 statutu Evropské investiční banky,
- d) plnění povinností národními centrálními bankami podle Ústavy a statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky. Rada Evropské centrální banky má ve vztahu k národním centrálním bankám v této věci pravomoci, jaké článek III-265 přiznává Komisi ve vztahu k členským státům. Shledá-li Soudní dvůr, že národní centrální banka nespĺnila povinnost podle této ústavy, je tato banka povinna učinit opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora.

Článek III-279

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené ve veřejnoprávní nebo v soukromoprávní smlouvě uzavřené Unií nebo jejím jménem.

Článek III-280

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat všechny spory mezi členskými státy, které souvisejí s předmětem Ústavy, jsou-li mu tyto spory předloženy na základě rozhodčí smlouvy.

Článek III-281

S výhradou pravomocí přiznaných Soudnímu dvoru Ústavou nejsou spory, v nichž je Unie stranou, vyňaty z pravomoci vnitrostátních soudů.

Článek III-282

Soudní dvůr nemá pravomoc ve vztahu k článkům I-39 a I-40 a ustanovením kapitoly II hlavy V části III, týkajícím se společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

Soudní dvůr má pravomoc vyjádřit se k žalobám týkajícím se kontroly legality omezujících opatření přijatých Radou ministrů proti fyzickým nebo právnickým osobám na základě článku III-193 a předloženým za podmínek uvedených v článku III-270 odstavci 4.

Článek III-283

Při výkonu své působnosti týkající se ustanovení oddílů 4 a 5 kapitoly IV hlavy III ohledně prostoru svobody, bezpečnosti a práva, není v působnosti Soudního dvora ověřovat platnost nebo proporcionalitu operací vedených policií nebo dalšími represivními složkami v některém členském státě nebo rozhodovat o výkonu povinností, které náležejí členským státům při zachování veřejného pořádku a ochraně vnitřní bezpečnosti, spadají-li tyto akty do vnitřního práva.

Článek III-284

Členské státy se zavazují, že nebudou spor týkající se výkladu nebo použití Ústavy urovnávat jinak, než jak je uvedeno v Ústavě.

Článek III-285

Navzdory vypršení lhůty podle článku III-270 odstavce 6 může každý účastník u příležitosti sporu zpochybňujícího evropský zákon nebo evropské nařízení přijaté Radou ministrů, Komisí nebo Evropskou centrální bankou použít prostředků podle článku III-270 odstavce 2, aby se před Soudním dvorem dovolával nepoužitelnosti tohoto aktu.

Článek III-286

Žaloby podané u Soudního dvora nemají odkladný účinek. Má-li však Soudní dvůr za to, že to okolnosti vyžadují, může nařídit odklad provádění napadeného aktu.

Článek III-287

Soudní dvůr může ve věcech, které mu byly předloženy, nařídit nezbytná předběžná opatření.

Článek III-288

Rozsudky Soudního dvora jsou vykonatelné za podmínek stanovených v článku III-307.

Článek III-289

Statut Soudního dvora se stanoví protokolem.

Ustanovení statutu, s výjimkou hlavy I a článku 64, může změnit evropský zákon. Tento zákon se přijímá buď na žádost Soudního dvora a po konzultaci s Komisí, nebo na návrh Komise a po konzultaci se Soudním dvorem.

Pododdíl 6

Účetní dvůr

Článek III-290

1. Účetní dvůr přezkoumává účetnictví všech příjmů a výdajů Unie. Přezkoumává rovněž účetnictví všech příjmů a výdajů každého ze subjektů zřízeného Uníí, pokud to jeho zřizovací akt nevylučuje.

Účetní dvůr předkládá Evropskému parlamentu a Radě ministrů prohlášení o věrohodnosti účetnictví a o legalitě a řádnosti podkladových operací, které bude zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie. Toto prohlášení může být doplněno zvláštním hodnocením ke každé hlavní oblasti činnosti Unie.

2. Účetní dvůr přezkoumává legalitu a řádnost příjmů a výdajů a přesvědčuje se o řádnosti finančního řízení. Podává přitom zprávy zejména o jakýchkoli nesrovnalostech.

Kontrola příjmů se provádí porovnáním splatných pohledávek a došlých úhrad ve prospěch Unie.

Kontrola výdajů se provádí porovnáním přijatých závazků a poskytnutých úhrad.

Kontroly mohou být prováděny před účetní závěrkou příslušného rozpočtového roku.

3. Kontrola se provádí na základě účetních dokladů a podle potřeby i na místě v ostatních orgánech Unie, v prostorách jakéhokoli subjektu, který spravuje příjmy a výdaje jménem Unie, včetně prostor fyzických a právnických osob, které přijímají platby z rozpočtu, a v členských státech. V členských státech se kontrola provádí v součinnosti s vnitrostátními orgány kontroly účetnictví, a nemají-li tyto orgány potřebné pravomoci, v součinnosti s příslušnými vnitrostátními místy. Účetní dvůr a vnitrostátní orgány kontroly účetnictví členských států spolupracují se vzájemnou důvěrou a zachovávají vzájemnou nezávislost. Tyto orgány nebo místa sdělí Účetnímu dvoru, zda se zamýšlejí podílet na kontrole .

Všechny doklady nebo všechny informace nezbytné pro splnění poslání Účetního dvora mu na jeho žádost sdělí ostatní orgány, subjekty obhospodařující příjmy nebo výdaje jménem Unie, fyzické nebo právnické osoby, které získaly prostředky vyplácené z rozpočtu a vnitrostátní kontrolní orgány, nebo, pokud nemají dostatečnou odbornou způsobilost, příslušné vnitrostátní místa.

Právo Účetního dvora na přístup k informacím Evropské investiční banky, týkajícím se její činnosti při správě příjmů a výdajů Společenství, bude upraveno dohodou mezi Účetním dvorem, bankou a Komisí. Účetní dvůr má právo na přístup k informacím, které jsou nutné pro přezkoumání příjmů a výdajů Společenství spravovaných bankou, i tehdy, pokud k takové dohodě nedojde.

4. Účetní dvůr vypracuje po skončení každého rozpočtového roku výroční zprávu. Tato zpráva se předkládá ostatním orgánům Unie a zveřejňuje se v Úředním věstníku Evropské unie spolu s odpověďmi orgánů na připomínky Účetního dvora.

Účetní dvůr může dále kdykoli předkládat své připomínky k jednotlivým otázkám, zejména ve formě zvláštních zpráv, a na žádost některého orgánu Unie zaujímat stanoviska.

Výroční zprávy, zvláštní zprávy a stanoviska přijímá Účetní dvůr většinou hlasů všech svých členů. Může nicméně vytvořit ze svého středu senáty pro přijímání určitých kategorií zpráv nebo stanovisek za podmínek stanovených v jeho jednacím řádu.

Je nápomocen Evropskému parlamentu a Radě ministrů při výkonu jejich pravomocí při kontrole plnění rozpočtu.

Účetní dvůr přijme svůj jednací řád. Tento jednací řád podléhá souhlasu Rady ministrů.

Článek III-291

1. Členové Účetního dvora jsou vybíráni z osobností, které ve svých zemích pracují nebo pracovaly v orgánech vnější kontroly účetnictví nebo které mají pro tuto funkci zvláštní kvalifikaci. Musí poskytovat veškeré záruky nezávislosti.

2. Členové Účetního dvora jsou jmenováni na šest let. Mohou být jmenováni opakovaně. Rada ministrů přijme evropské rozhodnutí, jímž se stanoví seznam členů podle návrhů předložených každým členským státem. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Členové Účetního dvora ze svého středu zvolí na dobu tří let předsedu. Ten může být zvolen opakovaně.

3. Členové Účetního dvora vykonávají svou funkci zcela nezávisle v obecném zájmu Unie.

Při plnění svých úkolů nevyžadují ani nepřijímají pokyny od žádné vlády ani jiného subjektu. Zdrží se jakéhokoli jednání neslučitelného s povahou své funkce.

4. Během funkčního období nesmějí členové Účetního dvora vykonávat žádnou jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost. Při svém nástupu do funkce se slavnostně zavazují respektovat během výkonu své funkce i po jeho ukončení povinnosti vyplývající z jejich postavení, zejména povinnost čestného a zdrženlivého jednání při přijímání některých funkcí nebo některých výhod po uplynutí funkčního období.

5. Mimo případy pravidelných obměn a smrti končí výkon funkce členů Účetního dvora odstoupením nebo odvoláním vyhlášeným Soudním dvorem podle odstavce 6.

Dotyčný člen je nahrazen pro zbývající část funkčního období.

Mimo případy odvolání zastávají členové Účetního dvora svou funkci až do okamžiku svého nahrazení.

6. Člen Účetního dvora může být odvolán ze své funkce a zbaven nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky jen v případě, že Soudní dvůr na žádost Účetního dvora shledá, že přestal splňovat podmínky nezbytné k výkonu jeho funkce nebo neplní povinnosti vyplývající z jeho funkce.

ODDÍL 2

PORADNÍ INSTITUCE UNIE

Pododdíl 1

Výbor regionů

Článek III-292

Počet členů Výboru regionů nepřekročí tři sta padesát. Rada ministrů jednomyslně přijme evropské rozhodnutí stanovící složení Výboru.

Členové výboru a náhradníci, kterých je stejný počet, jsou jmenováni na dobu pěti let. Mohou být jmenováni opakovaně.

Rada ministrů přijme evropské rozhodnutí, které stanoví seznam členů sestavený podle návrhů podaných každým členským státem.

Uplynutím mandátu podle článku I-31 odstavce 2, na jehož základě byli navrženi, funkční období členů výboru z moci úřední končí a členové výboru jsou stejným postupem nahrazeni pro zbytek funkčního období.

Nemohou být současně členy Evropského parlamentu.

Článek III-293

Výbor regionů volí z řad svých členů předsedu a předsednictvo na dobu dva a půl roku.

Přijme svůj jednací řád.

Výbor svolává jeho předseda na žádost Evropského parlamentu, Rady ministrů nebo Komise. Může se také sejít z vlastního podnětu.

Článek III-294

Evropský parlament, Rada ministrů nebo Komise konzultují Výbor regionů v případech, které Ústava stanoví, a ve všech ostatních případech, v nichž to některý z těchto orgánů považuje za vhodné, zejména v případech týkajících se přeshraniční spolupráce.

Považují-li to Evropský parlament, Rada ministrů nebo Komise za nutné, určí Výboru pro předložení jeho stanoviska lhůtu nejméně jednoho měsíce od jejího oznámení předsedovi. Po uplynutí stanovené lhůty mohou jednat i bez tohoto stanoviska.

Je-li Hospodářský a sociální výbor konzultován podle článku III-298, Evropský parlament, Rada ministrů nebo Komise o tomto vyžádání stanoviska informují Výbor regionů. Usoudí-li Výbor regionů, že jsou dotčeny zvláštní regionální zájmy, může v této věci zaujmout stanovisko. Může rovněž vydat stanovisko z vlastního podnětu v případech, kdy to pokládá za vhodné.

Stanovisko výboru jakož i zápis z jednání se předává Evropskému parlamentu, Radě ministrů a Komisi.

Pododdíl 2

Hospodářský a sociální výbor

Článek III-295

Počet členů Hospodářského a sociálního výboru nepřekročí tři sta padesát. Rada ministrů jednomyslně přijme evropské rozhodnutí stanovící složení výboru.

Článek III-296

Členové Hospodářského a sociálního výboru jsou jmenováni na dobu pěti let. Mohou být jmenováni opakovaně. Rada ministrů přijme evropské rozhodnutí, které stanoví seznam členů sestavený podle návrhů podaných každým členským státem.

Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Komisí. Může shromáždit názory evropských organizací zastupujících nejrůznější hospodářské a sociální oblasti a občanskou společnost a zájímajících se o činnost Unie.

Článek III-297

Hospodářský a sociální výbor volí ze svých členů předsedu a předsednictvo na dobu dva a půl roku.

Přijme svůj jednací řád.

Svolává jej jeho předseda na žádost Evropského parlamentu, Rady ministrů nebo Komise. Může se také sejít z vlastního podnětu.

Článek III-298

Evropský parlament, Rada ministrů nebo Komise jsou povinny konzultovat Hospodářský a sociální výbor v případech uvedených v Ústavě. Tyto orgány mohou Hospodářský a sociální výbor také konzultovat, kdykoli to považují za vhodné. Hospodářský a sociální výbor může také vydat stanovisko z vlastního podnětu.

Považují-li to Evropský parlament, Rada ministrů nebo Komise za nutné, určí výboru pro předložení jeho stanoviska lhůtu nejméně jednoho měsíce od jeho oznámení předsedovi. Po uplynutí stanovené lhůty mohou jednat i bez tohoto stanoviska.

Stanovisko Hospodářského a sociálního výboru, jakož i zápis z jednání se postupují Evropskému parlamentu, Radě ministrů a Komisi.

ODDÍL 3

EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA

Článek III-299

Evropská investiční banka má právní subjektivitu.

Členy Evropské investiční banky jsou členské státy.

Statut Evropské investiční banky je obsažen v protokolu. Články 4, 11 a 12 a článek 18 odstavce 5 statutu banky může změnit evropský zákon na žádost Evropské investiční banky a po konzultaci s Komisí nebo na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou investiční bankou.

Článek III-300

Úkolem Evropské investiční banky je přispívat k vyváženému a nerušenému rozvoji vnitřního trhu v zájmu Unie; využívá k tomu jak kapitálového trhu, tak vlastních zdrojů. Za tím účelem neziskovým poskytováním půjček a záruk usnadňuje financování dále uvedených projektů ve všech odvětvích hospodářství:

- a) projektů na rozvoj méně rozvinutých oblastí,
- b) projektů na modernizaci nebo konverzi podniků anebo na vytvoření nových činností vyplývajících z postupného vytváření společného trhu, které pro svůj rozsah nebo pro svou povahu nemohou být plně kryty dostupnými finančními prostředky v jednotlivých členských státech,
- c) projektů společného zájmu více členských států, které pro svůj rozsah nebo povahu nemohou být plně kryty dostupnými finančními prostředky v jednotlivých členských státech.

Při plnění svých úkolů usnadňuje Evropská investiční banka financování investičních programů s využitím strukturálních fondů a dalších finančních nástrojů Unie.

ODDÍL 4

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ ORGÁNŮM, INSTITUCÍM A AGENTURÁM UNIE

Článek III-301

1. Přijímá-li Rada ministrů podle Ústavy akt na návrh Komise, může Rada ministrů přijmout akt, který pozměňuje tento návrh, pouze jednomyslným rozhodnutím, s výhradou článku I-54, článku III-302 odstavce 10 a 13 a článku III-310.
2. Dokud Rada ministrů nerozhodla, může Komise svůj návrh změnit kdykoli během doby, kdy probíhají postupy vedoucí k přijetí aktu Unie.

Článek III-302

1. Jsou-li podle Ústavy přijímány evropské zákony nebo rámcové zákony podle obvyklého normotvorného postupu, použijí se následující ustanovení.
2. Komise předloží návrh Evropskému parlamentu a Radě ministrů.

První čtení

3. Evropský parlament zaujme postoj v prvním čtení a předá jej Radě ministrů.
4. Pokud Rada ministrů souhlasí s postojem Evropského parlamentu, navrhovaný akt je přijat.
5. Pokud Rada ministrů nesouhlasí s postojem Evropského parlamentu, zaujme svůj postoj v prvním čtení a předá jej Evropskému parlamentu.
6. Rada ministrů plně informuje Evropský parlament o důvodech, které ji vedly k zaujetí postoje v prvním čtení. Komise plně informuje Evropský parlament o svém postoji.

Druhé čtení

7. Pokud do tří měsíců od předání postoje Evropský parlament:
 - a) souhlasí s postojem Rady ministrů v prvním čtení, nebo pokud se nevyjádřil, považuje se navrhovaný akt za schválený,
 - b) odmítne postoj Rady ministrů v prvním čtení většinou svých členů, považuje se navrhovaný akt za nepřijatý,
 - c) předloží pozměňovací návrhy k postoji Rady ministrů v prvním čtení většinou svých členů, je takto pozměněný text předán Radě ministrů a Komisi, která vydá k těmto pozměňovacím návrhům stanovisko.

8. Pokud do tří měsíců od obdržení pozměňovacích návrhů Evropského parlamentu Rada ministrů, která se usnází kvalifikovanou většinou:

- a) souhlasí se všemi pozměňovacími návrhy, je daný akt považován za přijatý,
- b) nesouhlasí se všemi pozměňovacími návrhy, předseda Rady ministrů po dohodě s předsedou Evropského parlamentu svolá do lhůty šesti měsíců dohodovací výbor.

9. O pozměňovacích návrzích, k nimž Komise vydala záporné stanovisko, Rada ministrů rozhoduje jednomyslně.

Dohodovací postup

10. Dohodovací výbor, který se skládá z členů Rady ministrů nebo z jejich zástupců a ze stejného počtu členů zastupujících Evropský parlament, má za úkol dosáhnout přijetí dohody o společném návrhu kvalifikovanou většinou členů Rady ministrů nebo jejich zástupců a většinou členů zastupujících Evropský parlament ve lhůtě šesti týdnů od jeho svolání, na základě postojů Parlamentu a Rady ministrů v druhém čtení.

11. Komise se účastní jednání dohodovacího výboru a vyvíjí veškerou činnost potřebnou ke sblížení postojů Evropského parlamentu a Rady ministrů.

12. Pokud do šesti týdnů po svém svolání neschválí dohodovací výbor společný návrh, je navrhovaný akt považován za neplatný.

Třetí čtení

13. Pokud dohodovací výbor v této lhůtě schválí společný návrh, mají Evropský parlament, který se usnází nadpoloviční většinou odevzdaných hlasů, a Rada ministrů, která se usnází kvalifikovanou většinou, ode dne tohoto schválení šest týdnů na to, aby přijaly navrhovaný akt v souladu se společným návrhem. Není-li takto schválen, považuje se navrhovaný akt za nepřijatý.

14. Lhůty tří měsíců a šesti týdnů uvedené v tomto článku se prodlužují z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady ministrů, první nejvýše o jeden měsíc a druhá nejvýše o dva týdny.

Zvláštní ustanovení

15. Podléhá-li zákon nebo rámcový zákon v případech zvlášť uvedených v Ústavě obvyklému normotvornému postupu z podnětu skupiny členských států, nepoužije se na doporučení Evropské centrální banky, na žádost Soudního dvora nebo Evropské investiční banky odstavec 2, odstavec 6 druhá věta a odstavec 9.

Evropský parlament a Rada ministrů předávají Komisi návrh aktu, jakož i jejich postoje v prvním a druhém čtení.

Evropský parlament nebo Rada ministrů mohou kdykoli během tohoto postupu požádat o stanovisko Komise. Komise může rovněž vydat stanovisko z vlastního podnětu. Pokud to pokládá za nezbytné, může se podílet na činnosti dohodovacího výboru tak, jak je uvedeno v odstavci 11.

Článek III-303

Evropský parlament, Rada ministrů a Komise přistoupí k vzájemným konzultacím a po společné dohodě uspořádají způsob své spolupráce. K tomuto účelu mohou při dodržení Ústavy uzavřít interinstitucionální dohody, které mohou mít závaznou podobu.

Článek III-304

1. Při plnění svých úkolů se orgány, instituce a agentury Unie opírají o otevřenou, efektivní a nezávislou evropskou správu.
2. Aniž je dotčen článek III-332, stanoví evropský zákon za tímto účelem zvláštní ustanovení.

Článek III-305

1. Orgány, instituce a agentury Unie uznávají, jak je důležité, aby jejich jednání bylo průhledné, a podle článku I-49 vymezují ve svých jednacích řádech zvláštní ustanovení týkající se přístupu veřejnosti k dokumentům. Vykonávají-li své správní funkce, podléhají Soudní dvůr a Evropská centrální banka ustanovením článku I-49 odstavce 3.
2. Evropský parlament a Rada ministrů zajišťují veřejnou dostupnost dokumentů vztahujících se k normotvornému postupu.

Článek III-306

1. Rada ministrů přijímá evropská nařízení a rozhodnutí, která stanoví:
 - a) platy, náhrady a důchody předsedy Evropské rady, předsedy Komise, ministra zahraničních věcí Unie, evropských komisařů a komisařů, předsedy, členů a tajemníka Soudního dvora, jakož i členů a tajemníka Soudu vyšší instance.

b) pracovní podmínky a zejména platy, náhrady a důchody předsedy a členů Účetního dvora.

Stanoví také veškeré náhrady poskytované místo odměny.

2. Rada ministrů přijímá evropská nařízení a rozhodnutí stanovící náhrady členů Hospodářského a sociálního výboru.

Článek III-307

Akty Rady ministrů, Komise nebo Evropské centrální banky, které ukládají peněžitý závazek jiným osobám než státům, jsou podkladem pro výkon rozhodnutí.

Výkon rozhodnutí se řídí pravidly občanského soudního řádu toho státu, na jehož území se provádí. Doložku vykonatelnosti připojí po přezkoumání rozhodnutí, omezeném jen na ověření pravosti, vnitrostátní orgán, který k tomu určí vláda každého členského státu; jeho určení dá na vědomí Komisi a Soudnímu dvoru.

Když byly na žádost oprávněné strany splněny tyto formální náležitosti, může tato strana v souladu s vnitrostátním právem požádat o výkon rozhodnutí přímo příslušný orgán.

Výkon rozhodnutí může být pozastaven pouze na základě rozhodnutí Soudního dvora. Kontrola řádného provádění výkonu rozhodnutí však spadá do pravomoci vnitrostátních soudních orgánů.

KAPITOLA II

FINANČNÍ USTANOVENÍ

ODDÍL 1

VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC

Článek III-308

1. Víceletý finanční rámec se v souladu s článkem I-54 stanoví nejméně na dobu pěti let.
2. Finanční rámec stanoví výši ročních horních hranic položek závazků podle kategorie výdajů a ročních horních hranic položek plateb. Kategorie výdajů, kterých je omezený počet, odpovídají hlavním oblastem činnosti Unie.
3. Finanční rámec uvádí jakákoli další ustanovení, která jsou účelná pro hladký průběh každoročního jednání o rozpočtu.
4. Nebyl-li do uplynutí předcházejícího víceletého finančního rámce přijat evropský zákon stanovící nový finanční rámec, jsou horní hranice a další ustanovení odpovídající poslednímu roku předcházejícího rámce prodlouženy až do přijetí tohoto zákona.
5. Evropský parlament, Rada ministrů a Komise přijímají kdykoli během doby, kdy probíhají jednání vedoucí k přijetí finančního rámce, všechna nezbytná opatření usnadňující zdárné vyústění tohoto jednání.

ODDÍL 2
ROČNÍ ROZPOČET UNIE

Článek III-309

Rozpočtový rok začíná 1. ledna a končí 31. prosince.

Článek III-310

Roční rozpočet Unie stanoví evropský zákon v souladu s těmito ustanoveními:

1. Každý z orgánů Unie sestaví před 1. červencem předběžný odhad svých výdajů. Komise shrne tyto odhady do návrhu rozpočtu. Připojí své stanovisko, jež může obsahovat odlišné odhady.

Návrh rozpočtu zahrnuje odhad příjmů a odhad výdajů.

Komise může návrh rozpočtu v průběhu daného postupu měnit, a to až do svolání dohodovacího výboru podle odstavce 5.

2. Komise předloží návrh rozpočtu Evropskému parlamentu a Radě ministrů nejpozději do 1. září roku předcházejícího příslušnému rozpočtovému roku.

3. Rada ministrů přijme postoj k návrhu rozpočtu a předá jej Evropskému parlamentu nejpozději 1. října roku předcházejícího příslušnému rozpočtovému roku. Rada ministrů plně informuje Parlament o důvodech, které ji vedly k přijetí postoje.

4. Pokud ve lhůtě dvaadvaceti dnů po předání postoje Evropský parlament:

- a) souhlasí s postojem Rady ministrů nebo se k němu nevyjádřil, je evropský zákon o rozpočtu považován za přijatý,
- b) navrhne většinou svých členů pozměňovací návrhy k postoji Rady ministrů, je takto pozměněný text předán Radě ministrů a Komisi. Předseda Evropského parlamentu po dohodě s předsedou Rady ministrů neprodleně svolá dohodovací výbor.

Dohodovací výbor nebude zasedat, pokud do deseti dnů Rada ministrů Evropskému parlamentu sdělí, že souhlasí se všemi jeho pozměňovacími návrhy.

5. Dohodovací výbor, který se skládá z členů Rady ministrů nebo z jejich zástupců a ze stejného počtu členů zastupujících Evropský parlament, má za úkol dosáhnout přijetí dohody o společném návrhu kvalifikovanou většinou členů Rady ministrů nebo jejich zástupců a většinou členů zastupujících Evropský parlament do jednadvaceti dnů od jeho svolání, na základě postojů Parlamentu a Rady ministrů.

6. Komise se účastní jednání dohodovacího výboru a přináší veškeré podněty nezbytné ke sblížení postojů Evropského parlamentu a Rady ministrů.

7. Pokud dohodovací výbor do jednadvaceti dnů podle odstavce 5 schválí společný návrh, mají Evropský parlament, který se usnáší nadpoloviční většinou odevzdaných hlasů, a Rada ministrů, která se usnáší kvalifikovanou většinou, od tohoto data čtrnáct dní na to, aby společný návrh přijaly.

8. Pokud dohodovací výbor do jednadvaceti dnů podle odstavce 5 společný návrh neschválí, nebo pokud Rada ministrů společný návrh odmítne, může Evropský parlament, který se usnáší většinou hlasů svých členů a nadpoloviční většinou odevzdaných hlasů, potvrdit své pozměňovací návrhy. Není-li pozměňovací návrh Parlamentu potvrzen, považuje se postoj Rady ministrů pro danou rozpočtovou položku, která byla předmětem tohoto pozměňovacího návrhu, za přijatý.

Pokud Evropský parlament odmítne společný návrh většinou hlasů svých členů a nadpoloviční většinou odevzdaných hlasů, může požádat o to, aby byl předložen nový návrh rozpočtu.

9. Po ukončení postupu uvedeného v tomto článku prohlásí předseda Evropského parlamentu, že evropský zákon o rozpočtu je přijat s konečnou platností.

Článek III-311

1. Pokud nebyl evropský zákon o rozpočtu na začátku rozpočtového roku ještě schválen, mohou být výdaje prováděny měsíčně podle kapitol nebo jiných jednotek členění v souladu s ustanoveními evropského zákona podle článku III-318, a to až do výše jedné dvanáctiny podle evropského zákona o rozpočtu předešlého rozpočtového roku s tím, že Komise může disponovat měsíčně nanejvýš jednou dvanáctinou prostředků předpokládaných v návrhu připravovaného rozpočtu.

2. Rada ministrů na návrh Komise a za předpokladu dodržení ostatních podmínek uvedených v odstavci 1 může přijmout evropské rozhodnutí opravňující k tomu, aby výdaje překročily jednu dvanáctinu. Rada ministrů toto rozhodnutí okamžitě předá Evropskému parlamentu.

Pro použití tohoto článku uvádí toto evropské rozhodnutí nezbytná opatření z hlediska zdrojů.

Toto rozhodnutí vstoupí v platnost třicet dnů po svém přijetí, pokud se do této lhůty Evropský parlament, usnávající se většinou hlasů svých členů, nerozhodl tyto výdaje snížit.

Článek III-312

Za podmínek určených evropským zákonem podle článku III-318 bude možné převést prostředky nevyčerpané do konce rozpočtového roku, s výjimkou prostředků určených na výdaje na zaměstnance, výlučně do rozpočtu bezprostředně následujícího rozpočtového roku.

Prostředky jsou rozděleny do kapitol zahrnujících výdaje podle jejich druhu nebo určení a dále rozčleněny podle potřeby v souladu s evropským zákonem přijatým na základě článku 318.

Výdaje Evropského parlamentu, Rady ministrů, Komise a Soudního dvora tvoří samostatné části rozpočtu, aniž je dotčen zvláštní režim stanovený pro některé společné výdaje.

ODDÍL 3

PLNĚNÍ ROZPOČTU A ABSOLUTORIUM

Článek III-313

Komise plní rozpočet ve spolupráci s členskými státy, v souladu s evropským zákonem podle článku III-318 na vlastní odpovědnost a v mezích přidělených prostředků, v souladu se zásadami řádného finančního řízení. Členské státy spolupracují s Komisí, aby zajistily využití rozpočtových prostředků v souladu se stejnou zásadou.

Evropský zákon podle článku III-318 stanoví pro členské státy povinnost kontroly a auditu při plnění rozpočtu, jakož i odpovědnost, která z toho vyplývá.

Evropský zákon podle článku III-318 stanoví odpovědnost a zvláštní způsoby, jimiž se každý orgán podílí na plnění svých vlastních výdajů.

V rámci rozpočtu může Komise, v mezích a za podmínek stanovených evropským zákonem podle článku III-318, převádět prostředky z jedné kapitoly do druhé nebo z jedné jednotky nižšího členění do druhé.

Článek III-314

Komise předkládá každoročně Evropskému parlamentu a Radě ministrů závěrečný účet operací prováděných v rámci rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok. Dále jim předává finanční rozvahu aktiv a pasiv Unie.

Komise rovněž předkládá Evropskému parlamentu a Radě ministrů hodnotící zprávu o financích Unie založenou na výsledcích, jakých bylo dosaženo zejména ve vztahu k údajům, které Evropský parlament a Rada ministrů uvedly na základě článku III-315.

Článek III-315

1. Evropský parlament na doporučení Rady ministrů uděluje Komisi absolutorium za plnění rozpočtu. Za tím účelem nejprve Rada ministrů a potom Evropský parlament přezkoumají závěrečný účet, finanční rozvahu a hodnotící zprávu podle článku III-314, výroční zprávu Účetního dvora, k níž jsou připojeny odpovědi kontrolovaných orgánů na jeho připomínky, prohlášení uvedené v článku III-290 odstavci 1 druhém pododstavci, jakož i rozhodující zvláštní zprávy Účetního dvora.

2. Před udělením absolutoria Komisi nebo z jiného důvodu v souvislosti s výkonem svých pravomocí při plnění rozpočtu si může Evropský parlament vyžádat vystoupení Komise týkající se plnění výdajů nebo fungování systémů finanční kontroly. Komise podá Evropskému parlamentu na jeho žádost všechny nezbytné informace.

3. Komise učiní vše pro to, aby vyhověla připomínkám připojeným k rozhodnutí o udělení absolutoria a dalším připomínkám Evropského parlamentu, týkajícím se plnění výdajů, jakož i poznámkám provázejícím doporučení přijaté Radou ministrů pro udělení absolutoria.

4. Na žádost Evropského parlamentu nebo Rady ministrů podá Komise zprávu o opatřeních učiněných s ohledem na tyto připomínky a poznámky, a zejména o pokynech daných útvarům, které odpovídají za plnění rozpočtu. Tyto zprávy se předávají rovněž Účetnímu dvoru.

ODDÍL 4
SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Článek III-316

Víceletý finanční rámec a roční rozpočet jsou sestaveny v eurech.

Článek III-317

Komise může za podmínky, že to oznámí příslušným orgánům dotyčných států, převádět pohledávky v měně jednoho členského státu do měny jiného členského státu, pokud je to nezbytné k tomu, aby jich mohlo být použito k cílům určeným Ústavou. Komise se podle možností zdrží provádění takových převodů, má-li volné nebo uvolnitelné pohledávky v měně, kterou potřebuje.

Komise jedná s každým členským státem prostřednictvím orgánu, který tento stát určí. Při provádění finančních operací se obrací na emisní banku příslušného členského státu nebo na jiné finanční orgány, které tento stát schválil.

Článek III-318

1. Evropský zákon:
 - a) určí finanční pravidla, která stanoví zejména způsob sestavování a plnění rozpočtu a předkládání a auditu účetnictví,
 - b) určí pravidla týkající se odpovědnosti finančních kontrolorů, schvalujících osob a účetních.

Tento zákon se přijímá po konzultaci s Účetním dvorem.

2. Rada ministrů přijme na návrh Komise evropské nařízení, které stanoví způsob a postup, podle nichž budou rozpočtové příjmy, uvedené v systému vlastních zdrojů Unie, dávány k dispozici Komisi, jakož i opatření, jimiž bude případně možno zajistit krytí hotovostních nároků. Rada ministrů se usnází po konzultaci s Evropským parlamentem a Účetním dvorem.

3. Do 1. ledna 2007 se Rada ministrů ve všech případech podle tohoto článku rozhoduje jednomyslně.

Článek III-319

Evropský parlament, Rada ministrů a Komise dbají na to, aby Unie měla k dispozici finanční prostředky, které jí umožní splnit právní povinnosti vůči třetím subjektům.

Článek III-320

Pravidelná setkání předsedů Evropského parlamentu, Rady ministrů a Komise jsou svolávána z podnětu Komise v rámci rozpočtových jednání uvedených v této kapitole. Předsedové přijmou všechna nezbytná opatření k tomu, aby podpořili vzájemnou dohodu a sbližování postojů jednotlivých orgánů a usnadnili tak provádění ustanovení této kapitoly.

ODDÍL 5
BOJ PROTI PODVODŮM

Článek III-321

1. Unie a členské státy bojují proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy Unie opatřeními přijatými podle tohoto článku. Tato opatření mají odstrašující účinek a mohou poskytnout v členských státech účinnou ochranu.
2. Členské státy přijmou k zamezení podvodů ohrožujících finanční zájmy Unie stejné kroky, jaké přijímají k zamezení podvodů ohrožujících jejich vlastní finanční zájmy.
3. Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Ústavy, členské státy koordinují svou činnost zaměřenou na ochranu finančních zájmů Unie proti podvodům. Za tím účelem organizují s podporou Komise úzkou a pravidelnou spolupráci mezi příslušnými orgány.
4. K zajištění účinné a rovnocenné ochrany v členských státech stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon opatření nezbytná k předcházení a potírání podvodů ohrožujících finanční zájmy Unie. Tento zákon se přijímá po konzultaci s Účetním dvorem.
5. Komise každoročně předkládá ve spolupráci s členskými státy Radě ministrů a Evropskému parlamentu zprávu o opatřeních, která byla přijata k provedení tohoto článku.

KAPITOLA III

POSÍLENÁ SPOLUPRÁCE

Článek III-322

Každá navrhovaná posílená spolupráce respektuje Ústavu a právní řád Unie.

Nemůže se dotknout vnitřního trhu ani hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Nemůže představovat překážku ani diskriminaci v obchodní výměně mezi členskými státy, ani mezi nimi vyvolávat narušení hospodářské soutěže.

Článek III-323

Navrhovaná posílená spolupráce respektuje působnost, práva a povinnosti členských států, které se jí neúčastní. Tyto státy pak nebrání tomu, aby ji prováděly členské státy, které se jí účastní.

Článek III-324

1. Při svém zavádění je posílená spolupráce otevřena všem členským státům s výhradou, že budou dodržovat eventuální podmínky účasti, které stanoví evropské opravňovací rozhodnutí. Otevřená pak zůstává i kdykoli jindy s výhradou, že kromě výše uvedených eventuálních podmínek bude dodržovat akty již přijaté v tomto rámci.

Komise a členské státy účastníci se posílené spolupráce dbají na to, aby účast usnadnily co největšímu počtu členských států.

2. Komise a případně ministr zahraničních věcí Unie pravidelně informují všechny členy Rady ministrů jakož i Evropského parlamentu o vývoji posílené spolupráce.

Článek III-325

1. Členské státy, které si mezi sebou přejí navázat posílenou spolupráci v jedné z oblastí uvedených v Ústavě, s výjimkou společné zahraniční a bezpečnostní politiky, zašlou žádost Komisi a přesně uvedou oblast použití a sledované cíle navrhované posílené spolupráce. Komise může v tomto smyslu předat Radě ministrů návrh. Pokud Komise návrh nepředá, sdělí důvody daným členským státům.

Oprávnění k zavedení posílené spolupráce je vydáno evropským rozhodnutím Rady ministrů na návrh Komise po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

2. V rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky je žádost členských států, které si přejí zavést mezi sebou posílenou spolupráci, podána Radě ministrů. Předává se ministrovi zahraničních věcí Unie, který vydá své stanovisko k tomu, zda posílená spolupráce uceleně zapadá do společné zahraniční a bezpečnostní politiky Unie, jakož i Komisi, která vydá stanovisko, zejména k tomu, zda zamýšlená posílená spolupráce uceleně zapadá do ostatních politik Unie. Pro informaci se předává i Evropskému parlamentu.

Oprávnění k zavedení posílené spolupráce je vydáno evropským rozhodnutím Rady ministrů.

Článek III-326

1. Každý členský stát, který si přeje účastnit se posílené spolupráce v jedné z oblastí podle článku III-325 odstavce 1, oznámí svůj záměr Radě ministrů a Komisi.

Do čtyř měsíců od data přijetí oznámení potvrdí Komise účast dotyčného členského státu. Případně vydá zjištění, že jsou splněny eventuální podmínky účasti, a přijme přechodná opatření, která pokládá za nezbytná pro použití aktů již přijatých v rámci posílené spolupráce.

Usoudí-li však Komise, že eventuální podmínky účasti splněny nejsou, uvede, jaká ustanovení mají být přijata pro splnění těchto podmínek a stanoví lhůtu pro přezkoumání žádosti o účast. Žádost přezkoumá v souladu s předcházejícím pododstavcem. Pokud Komise soudí, že eventuální podmínky účasti nejsou stále splněny, může se dotyčný členský stát obrátit v této věci na Radu ministrů, která rozhodne v souladu s článkem I-43 odstavcem 3. Rada ministrů může rovněž na návrh Komise přijmout přechodná opatření podle druhého pododstavce.

2. Každý členský stát, který si přeje podílet se na posílené spolupráci v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, oznámí svůj záměr Radě ministrů, ministromi zahraničních věcí Unie a Komisi.

Rada ministrů po konzultaci s ministrem zahraničních věcí Unie potvrdí účast dotyčného členského státu. Případně také vydá zjištění, že jsou splněny eventuální podmínky účasti. Rada ministrů může na návrh ministra zahraničních věcí Unie rovněž přijmout přechodná ustanovení považovaná za nezbytná pro použití aktů již přijatých v rámci posílené spolupráce. Pokud však Rada ministrů usoudí, že nejsou splněny eventuální podmínky účasti, uvede, jaké předpisy mají být přijaty pro splnění těchto podmínek a stanoví lhůtu pro přezkoumání žádosti o účast.

Pro účely tohoto odstavce se Rada ministrů rozhoduje v souladu s článkem I-43 odstavcem 3.

Článek III-327

Výdaje vyplývající z provádění posílené spolupráce, jiné než administrativní náklady způsobené orgánům, jdou k tíži členských států, které se jí účastní, nestanoví-li jinak Rada ministrů, která rozhoduje jednomyslně hlasy všech svých členů po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-328

Uvádí-li se v některém ustanovení Ústavy, které by mohlo být použito v rámci posílené spolupráce, že se Rada rozhoduje jednomyslně, může se Rada, rozhodující jednomyslně v souladu s postupem podle článku I-43 odstavce 3, z vlastního podnětu rozhodnout, že se usnese kvalifikovanou většinou.

Uvádí-li se v některém ustanovení Ústavy, které by mohlo být použito v rámci posílené spolupráce, že Rada přijímá evropské zákony nebo rámcové zákony v souladu se zvláštním normotvorným postupem, může Rada, rozhodující jednomyslně v souladu se způsobem uvedeným v článku I-43 odstavce 3, z vlastního podnětu rozhodnout, že rozhodne v souladu s obvyklým normotvorným postupem. Rada rozhodne po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek III-329

Rada ministrů a Komise zajišťují ucelenost činností, které jsou vyvíjeny v rámci posílené spolupráce, jakož i ucelenost této činnosti s politikami Unie, a za tímto účelem spolupracují.

HLAVA VII

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Článek III-330

S přihlédnutím ke strukturální sociální a hospodářské situaci francouzských zámořských departementů, Azor, Madeiry a Kanárských ostrovů, která je prohlubována jejich odlehlostí, ostrovní povahou, malou rozlohou, složitým povrchem a podnebím a hospodářskou závislostí na malém množství produktů, přičemž neměnnost a spolupůsobení těchto faktorů vážným způsobem ohrožuje jejich rozvoj, přijímá Rada ministrů na návrh Komise evropská nařízení a rozhodnutí, jejichž cílem je především stanovit podmínky pro použití Ústavy v těchto regionech, včetně společných politik. Rada ministrů rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Opatření podle prvního pododstavce se týkají zejména celní a obchodní politiky, daňové politiky, svobodných pásem, zemědělské politiky a rybářské politiky, podmínek pro zásobování surovinami a základním spotřebním zbožím, státní podpory a podmínek přístupu ke strukturálním fondům a horizontálním programům Unie.

Rada ministrů přijme opatření uvedená v prvním pododstavci s přihlédnutím ke zvláštnímu charakteru a omezením nejvzdálenějších regionů, aniž by narušila integritu a ucelenost právního řádu Unie, zahrnujícího také vnitřní trh a společné politiky.

Článek III-331

Ústava se nijak nedotýká úpravy vlastnictví, uplatňované v členských státech.

Článek III-332

Unie má v každém z členských států nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou jejich vnitrostátní právo přiznává právnickým osobám; Unie může zejména nabývat a zcizovat movitý i nemovitý majetek a vystupovat před soudem. Pro tento účel je zastupována Komisí. Vzhledem k jejich správní samostatnosti je však zastupována každým orgánem v otázkách spojených s jejich vlastním fungováním.

Článek III-333

Služební řád úředníků Unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Unie stanoví evropský zákon. Tento zákon je přijímán po konzultaci s dotyčnými orgány.

Článek III-334

K plnění úkolů, které jí jsou svěřeny, může Komise shromažďovat veškeré informace a provádět veškeré potřebné průzkumy v mezích a za podmínek stanovených evropským nařízením nebo rozhodnutím přijatým Radou ministrů prostou většinou.

Článek III-335

1. Aniž je dotčen článek 5 Protokolu o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, stanoví evropský zákon nebo rámcový zákon opatření k vypracování statistik, jestliže je to nezbytné k provádění činností Unie.

2. Při vypracování statistik se dodržuje nestrannost, spolehlivost, objektivita, vědecká nezávislost, hospodárnost výdajů a důvěrnost statistických informací; hospodářským subjektům při tom nesmí vzniknout nadměrné náklady.

Článek III-336

Členové orgánů Unie, členové výborů, jakož i úředníci a jiní zaměstnanci Unie jsou povinni, a to i po skončení svých funkcí, nevyzrazovat takové informace, které jsou profesním tajemstvím, zejména údaje o podnicích, o jejich obchodních stycích nebo o struktuře jejich nákladů.

Článek III-337

Smluvní odpovědnost Unie se řídí právem rozhodným pro příslušnou smlouvu.

V případě mimosmluvní odpovědnosti nahradí Unie v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států škody způsobené jeho orgány nebo jeho zaměstnanci při výkonu jejich funkce.

Druhý pododstavec se použije stejným způsobem na škody způsobené Evropskou centrální bankou nebo jejími zaměstnanci při výkonu jejich funkce.

Osobní odpovědnost zaměstnanců vůči Unii se řídí služebním nebo pracovním řádem, který se na ně vztahuje.

Článek III-338

Sídlo orgánů Unie určí vlády členských států vzájemnou dohodou.

Článek III-339

Aniž jsou tím dotčena pravidla obsažená ve statutu Soudního dvora, přijme Rada ministrů evropské nařízení stanovící pravidla pro používání jazyků v orgánech Unie.

Článek III-340

Unie požívá na území členských států výsad a imunit nezbytných k plnění svého poslání za podmínek stanovených v Protokolu o výsadách a imunitách Evropských společenství ze dne 8. dubna 1965. Totéž platí pro Evropskou centrální banku a Evropskou investiční banku.

Článek III-341

Práva a povinnosti vyplývající ze smluv uzavřených před 1. lednem 1958 nebo pro přistupující státy přede dnem jejich přistoupení mezi jedním nebo několika členskými státy na jedné straně a jedním nebo několika třetími zeměmi na straně druhé nejsou Ústavou dotčeny.

Pokud jsou uvedené smlouvy neslučitelné s Ústavou, použije dotýčný členský stát či členské státy všech vhodných prostředků k odstranění zjištěných neslučitelností. V případě potřeby si členské státy poskytnou vzájemnou pomoc k dosažení tohoto cíle a zaujmou případně společný postoj.

Při používání smluv uvedených v prvním pododstavci členské státy přihlížejí k tomu, že výhody poskytované v Ústavě každým z členských států jsou nedílnou součástí Unie, a jsou proto neoddělitelně spojeny s vytvořením společných orgánů, se svěřením působnosti těmto orgánům a s poskytováním stejných výhod všemi ostatními členskými státy.

Článek III-342

1. Ústava nebrání použití následujících pravidel:
 - a) žádný členský stát není povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění podle jeho názoru odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti,
 - b) každý členský stát může učinit opatření, která považuje za nezbytná k ochraně podstatných zájmů své bezpečnosti a která jsou spjata s výrobou zbraní, střeliva a válečného materiálu nebo obchodem s nimi; tyto kroky nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na společném trhu s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům.
2. Rada ministrů může na návrh Komise jednomyslně přijmout evropské rozhodnutí, kterým se změní seznam výrobků, na něž se vztahují ustanovení odstavce 1 písmena b), vypracovaný dne 15. dubna 1958.

ČÁST IV

OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek IV-1 Symboly Unie¹

Vlajka Unie znázorňuje dvanáct zlatých hvězd na modrém pozadí.

Hymna Unie přebírá Ódu na radost z 9. symfonie Ludwiga van Beethovena.

Heslo Unie zní: Jednotná v mnohosti.

Měnou Unie je euro.

Den 9. května se v celé Unii slaví jako Den Evropy.

Článek IV-2 Zrušení dřívějších smluv

K datu, jímž vstoupí v platnost smlouva zakládající Ústavu, se zrušuje Smlouva o založení Evropského společenství a Smlouva o Evropské unii, jakož i akty a smlouvy, kterými byly doplněny nebo pozměněny a které jsou uvedeny v protokolu připojeném ke smlouvě zakládající Ústavu.

Článek IV-3 Právní kontinuita ve vztahu k Evropskému společenství a k Evropské unii

Evropská unie je nástupcem Evropského společenství a Unie ve vztahu ke všem jejich právům a povinnostem, ať už jsou vnitřní povahy nebo vyplývají z mezinárodních dohod, uzavřených dříve, než vstoupí v platnost smlouva zakládající Ústavu, podle dřívějších smluv, protokolů a aktů, a také ve vztahu ke všem aktivům a pasivům v majetku Společenství a Unie, jakož i jejich archivu.

Ustanovení aktů orgánů Unie, přijatých podle smluv a aktů uvedených v prvním pododstavci, zůstávají v platnosti za podmínek uvedených v Protokolu připojeném ke smlouvě zakládající Ústavu. Judikatura Soudního dvora Evropských společenství je zachována jakožto pramen pro výklad právního řádu Unie.

Článek IV-4 Územní působnost

1. Smlouva zakládající Ústavu se vztahuje na Belgické království, Dánské království, Spolkovou republiku Německo, Řeckou republiku, Španělské království, Francouzskou republiku, Irsko, Italskou republiku, Lucemburské velkovévodství, Nizozemské království, Rakouskou republiku, Portugalskou republiku, Finskou republiku, Švédské království, a Spojené království Velké Británie a Severního Irska a...

¹ Konvent soudí, že tento článek by bylo vhodnější zařadit do části I.

2. Smlouva zakládající Ústavu se vztahují na francouzské zámořské departementy, Azory, Madeiru a Kanárské ostrovy podle článku III-329 části III.

3. Na země a zámořská území, jejichž seznam je uveden v příloze II Smlouvy o založení Evropských společenství, se vztahuje zvláštní režim přidružení, který je vymezen v hlavě IV část III smlouvy zakládající Ústavu.

Smlouva zakládající Ústavu se nevztahuje na země a zámořská území, jež udržují zvláštní vztahy se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska a jež nejsou zahrnuty na výše uvedeném seznamu.

4. Smlouva zakládající Ústavu se vztahuje na evropská území, za jejichž zahraniční vztahy převzal odpovědnost členský stát.

5. Smlouva zakládající Ústavu se vztahuje na Alandy v souladu s protokolem č. 2 Aktu o podmínkách přistoupení Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království.

6. Odchylně od předcházejících odstavců:

- a) smlouva zakládající Ústavu se nevztahuje na Faerské ostrovy,
- b) smlouva zakládající Ústavu se nevztahuje na výsostné oblasti Spojeného království Velké Británie a Severního Irska na Kypru,
- c) smlouva zakládající Ústavu se vztahuje na Normanské ostrovy a ostrov Man jen v míře nezbytné pro zajištění použitelnosti pravidel, jež jsou pro tyto ostrovy stanoveny ve Smlouvě o přistoupení nových členských států k Evropskému společenství a k Evropskému společenství pro atomovou energii podepsané dne 22. ledna 1972.

Článek IV-5 Regionální svazky

Smlouva zakládající Ústavu nebrání existenci ani naplňování regionálních unií mezi Belgií a Lucemburskem nebo mezi Belgií, Lucemburskem a Nizozemskem, pokud k dosažení cílů těchto unií nedostačuje používání této smlouvy.

Článek IV-6 Protokoly

Protokoly připojené k této smlouvě tvoří její nedílnou součást.

Článek IV-7 Postup při revizi smlouvy zakládající Ústavu

1. Vláda každého členského státu, Evropský parlament nebo Komise mohou Radě ministrů předložit návrhy na revizi smlouvy zakládající Ústavu. Tyto návrhy se oznamují vnitrostátním parlamentům členských států.

2. Pokud Evropská rada po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí přijme prostou většinou hlasů kladné rozhodnutí ve vztahu ke zkoumání navrhovaných změn, předseda Evropské rady svolá Konvent složený ze zástupců vnitrostátních parlamentů členských států, hlav států nebo předsedů vlád členských států, Evropského parlamentu a Komise. V případě institucionálních změn v měnové oblasti je rovněž konzultována Evropská centrální banka. V případě změn omezeného rozsahu může Evropská rada po obdržení souhlasu Evropského parlamentu prostou většinou rozhodnout, že Konvent nesvolá. V tomto případě vydá Evropská rada pověření Konferenci zástupců vlád členských států.

Konvent přezkoumá návrhy na revizi a přijme konsensuálně doporučení pro Konferenci zástupců vlád členských států uvedenou v odstavci 3.

3. Konference zástupců vlád členských států je svolána předsedou Rady ministrů s cílem rozhodnout vzájemnou dohodou o změnách, které mají být učiněny ve smlouvě zakládající Ústavu.

Pozměňovací návrhy vstoupí v platnost poté, kdy je ratifikovaly všechny členské státy v souladu se svými příslušnými ústavními pravidly.

4. Pokud po uplynutí dvou let od podpisu smlouvy pozměňující smlouvu zakládající Ústavu ratifikovaly onu smlouvu čtyři pětiny členských států a pokud se jeden nebo více států setkalo při její ratifikaci s obtížemi, bude se touto otázkou zabývat Evropská rada.

Článek IV-8 Přijetí, ratifikace a vstup v platnost smlouvy zakládající Ústavu

1. Smlouva zakládající Ústavu bude ratifikována vysokými smluvními stranami v souladu s jejich příslušnými ústavními pravidly. Ratifikační listiny budou uloženy u vlády Italské republiky.

2. Smlouva zakládající Ústavu vstoupí v platnost dne, za podmínky, že byly předloženy všechny ratifikační listiny, nebo nestalo-li se tak, první den v měsíci následujícím po předložení ratifikační listiny podepsaného státu, který tuto náležitost splnil jako poslední.

Článek IV-9
Doba trvání

Smlouva zakládající Ústavu se uzavírá na neomezenou dobu.

Článek IV-10
Jazyky²

Tato smlouva zakládající Ústavu, sepsaná v jediném vyhotovení v jazyce anglickém, českém, dánském, estonském, finském, francouzském, irském, italském, litevském, lotyšském, maďarském, maltském, německém, nizozemském, polském, portugalském, řeckém, slovenském, slovinském, španělském, švédském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost, bude uložena v archivu vlády Italské republiky, která předá její ověřený opis všem vládám ostatních signatářských států.

² Tento článek bude upraven v souladu s aktem o přistoupení.

PROTOKOL O ÚLOZE VNITROSTÁTNÍCH PARLAMENTŮ V EVROPSKÉ UNII

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

MAJÍCE NA PAMĚTI, že kontrola vlastních vlád jednotlivými vnitrostátními parlamenty, pokud jde o činnosti Unie, je záležitostí ústavního uspořádání a praxe každého členského státu,

PŘEJÍCE SI však podnítit větší zapojení vnitrostátních parlamentů do činností Evropské unie a zvýšit jejich možnost vyjadřovat se k záležitostem, které pro ně mohou mít zvláštní význam,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují k Ústavě :

I. Informování vnitrostátních parlamentů členských států

1. Všechny podklady pro konzultace vydané Komisí (zelené a bílé knihy a sdělení) předává Komise při jejich zveřejnění přímo vnitrostátním parlamentům členských států. Komise rovněž zasílá vnitrostátním parlamentům členských států roční legislativní program a jakýkoli další nástroj legislativního plánování nebo politické strategie, které předkládá Evropskému parlamentu a Radě ministrů, současně jako těmto orgánům.
2. Všechny návrhy právních předpisů předávané Evropskému parlamentu a Radě ministrů jsou současně zasílány vnitrostátním parlamentům členských států.

3. Vnitrostátní parlamenty členských států mohou zaslat postupem uvedeným v Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality předsedům Evropského parlamentu, Rady ministrů a Komise odůvodněné stanovisko k tomu, zda návrh právního předpisu je v souladu se zásadou subsidiarity.
4. Mezi okamžikem, kdy Komise předá návrh právního předpisu Evropskému parlamentu, Radě ministrů a vnitrostátním parlamentům členských států v úředních jazycích Evropské unie, a okamžikem, než se tyto návrhy dají na pořad jednání Rady ke schválení nebo k přijetí postoje v rámci normotvorného postupu, musí uplynout lhůta šesti týdnů, ledaže existují naléhavé důvody, které se uvedou v aktu nebo v postoji Rady. Kromě náležitě odůvodněných naléhavých případů nemůže v průběhu těchto šesti týdnů dojít k žádné dohodě o daném návrhu právního předpisu. Od zápisu návrhu právního předpisu na pořad jednání Rady ministrů do přijetí postoje musí uplynout deset dní.
5. Pořady jednání a výsledky zasedání Rady ministrů včetně zápisů ze zasedání, na nichž Rada ministrů jedná o návrzích právních předpisů, se sdělují vnitrostátním parlamentům členských států přímo a současně jako vládám členských států.
6. Hodlá-li Evropská rada využít ustanovení článku I-24 odstavec 4 pododstavec 1 Ústavy, musejí být vnitrostátní parlamenty informovány předem.

Hodlá-li Evropská rada využít ustanovení článku I-24 odstavec 4 pododstavec 2 Ústavy, musejí být vnitrostátní parlamenty informovány nejméně čtyři měsíce před přijetím rozhodnutí.

7. Účetní dvůr zasílá svou výroční zprávu pro informaci vnitrostátním parlamentům členských států současně jako Evropskému parlamentu a Radě ministrů.
8. V případě dvoukomorových parlamentů se tato ustanovení vztahují na obě komory.

II. Meziparlamentní spolupráce

9. Evropský parlament a vnitrostátní parlamenty společně vymezí, jak uspořádat a účinně a pravidelně podporovat meziparlamentní spolupráci v Evropské unii.
10. Konference výborů pro evropské záležitosti může Evropskému parlamentu, Radě ministrů a Komisi dávat veškeré podněty, které považuje za účelné. Tato konference mimo jiné podporuje výměnu informací a osvědčených zkušeností mezi parlamenty členských států a Evropským parlamentem, což platí i pro jejich specializované výbory. Konference může rovněž pořádat meziparlamentní přednášky na zvláštní témata, zejména jednat o otázkách společné zahraniční a bezpečnostní politiky a společné bezpečnostní a obranné politiky. Podněty Konference nezavazují vnitrostátní parlamenty ani nepředjímají jejich postoje.

PROTOKOL O POUŽÍVÁNÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI zajistit, aby rozhodnutí byla přijímána nejbliže občanům Unie;

ODHODLÁNY stanovit podmínky použití zásad subsidiarity a proporcionality zakotvených v článku I-9 Ústavy a vytvořit systém kontroly používání těchto zásad všemi orgány;

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují k Ústavě.

1. Každý orgán neustále dbá na dodržování zásad subsidiarity a proporcionality vymezených v článku I-9 Ústavy.
2. Před předložením návrhu právního předpisu povede Komise rozsáhlé konzultace. Tyto konzultace musí případně přihlížet k regionálnímu a místnímu rozměru zamýšlené činnosti. V mimořádně naléhavých případech Komise tyto konzultace nepovede. Své rozhodnutí odůvodní v návrhu.
3. Komise zašle všechny své návrhy právních předpisů a také pozměněné návrhy vnitrostátním parlamentům členských států současně jako normotvůrci Unie. Okamžitě po přijetí jsou legislativní usnesení Evropského parlamentu a postoje Rady ministrů zasílány těmito orgány vnitrostátním parlamentům členských států.

4. Komise odůvodní svůj návrh s ohledem na zásady subsidiarity a proporcionality. Každý návrh právního předpisu by měl obsahovat zevrubnou informaci umožňujícími posoudit dodržení zásad subsidiarity a proporcionality. Tato informace by měla obsahovat zhodnocení finančního dopadu návrhu a, jde-li o rámcový zákon, důsledky pro přijetí prováděcích předpisů členskými státy včetně, je-li to třeba, pro regionální předpisy. Důvody umožňující dospět k závěru, že cílů Unie lze lépe dosáhnout na její úrovni, musí být podložen kvalitativními nebo, kdekoli je to možné, kvantitativními údaji. Komise přihlíží k nutnosti postupovat tak, aby každá zátěž, finanční nebo správní, příslušející Unii, vnitrostátním vládám, regionálním nebo místním orgánům, hospodářským subjektům a občanům byla co nejmenší a přiměřená cíli, jehož má být dosaženo.
5. Ode dne předání návrhu právního předpisu Komise může každý vnitrostátní parlament členského státu nebo kterákoli komora vnitrostátního parlamentu ve lhůtě šesti týdnů zaslat předsedům Evropského parlamentu, Rady ministrů a Komise odůvodněné stanovisko uvádějící, proč soudí, že dotyčný návrh není v souladu se zásadou subsidiarity. Je věcí vnitrostátního parlamentu nebo komory vnitrostátního parlamentu konzultovat, kde je to vhodné, regionální parlamenty, které mají normotvornou pravomoc.
6. Evropský parlament, Rada ministrů a Komise přihlížejí k odůvodněným stanoviskům, která vydaly vnitrostátní parlamenty členských států nebo komora vnitrostátního parlamentu.

Vnitrostátní parlamenty členských států působící v jednokomorovém systému mají dva hlasy, zatímco každá komora působící v dvoukomorovém systému má jeden hlas.

Pokud odůvodněná stanoviska o nedodržení zásady subsidiarity v návrhu Komise vyjádřila nejméně jedna třetina všech hlasů přidělených vnitrostátním parlamentům členských států a komorám vnitrostátních parlamentů, je Komise povinna svůj návrh přezkoumat. Jde-li o návrh Komise nebo o podnět vycházející od skupiny členských států v rámci ustanovení článku III-160 Ústavy týkajícího se prostoru svobody, bezpečnosti a práva, je třeba nejméně jedné čtvrtiny hlasů.

Po takovém přezkoumání může Komise rozhodnout, že svůj návrh buď zachová, změní, nebo jej odvolá. Komise své rozhodnutí odůvodní.

7. Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o žalobách týkajících se porušení zásady subsidiarity některým právním předpisem, které byly podány podle ustanovení článku [III-266 (bývalý článek 230)] Ústavy členskými státy, nebo jimi oznámeny v souladu s jejich právními řády jménem vnitrostátních parlamentů či komorou těchto parlamentů.

Podle stejného článku Ústavy může takové žaloby podávat Výbor regionů u právních předpisů, pro jejichž přijetí Ústava předpokládá, že bude konzultován.

8. Komise každoročně předkládá Evropské radě, Evropskému parlamentu, Radě ministrů a vnitrostátním parlamentům členských států předkládá zprávu o používání článku I-9 Ústavy. Tato zpráva je rovněž předána Výboru regionů a Hospodářskému a sociálnímu výboru.

PROTOKOL O ZASTOUPENÍ OBČANŮ V EVROPSKÉM PARLAMENTU A O VÁŽENÍ HLASŮ V EVROPSKÉ RADĚ A V RADĚ MINISTRŮ

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY

PŘIJALY následující ustanovení, která jsou připojena ke smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu:

ČLÁNEK 1

Ustanovení týkající se Evropského parlamentu

1. Po celé volební období 2004-2009 bude počet zastupitelů Evropského parlamentu volených v jednotlivých členských státech tento:

Belgie	24
Česká republika	24
Dánsko	14
Německo	99
Estonsko	6
Řecko	24
Španělsko	54
Francie	78
Irsko	13
Itálie	78
Kypr	6
Lotyšsko	9
Litva	13
Lucembursko	6
Maďarsko	24
Malta	5
Nizozemí	27
Rakousko	18
Polsko	54
Portugalsko	24
Slovinsko	7
Slovensko	14
Finsko	14
Švédsko	19
Spojené království	78

ČLÁNEK 2

Ustanovení týkající se vážení hlasů v Evropské radě a v Radě ministrů

1. Aniž by byl dotčen článek I- 24 Ústavy, do 1. listopadu 2009 zůstávají v platnosti tato ustanovení:

Je-li při jednání Evropské rady a Rady ministrů vyžadována kvalifikovaná většina, je hlasům jejich členů přidělena tato váha:

Belgie	12
Česká republika	12
Dánsko	7
Německo	29
Estonsko	4
Řecko	12
Španělsko	27
Francie	29
Irsko	7
Itálie	29
Kypr	4
Lotyšsko	4
Litva	7
Lucembursko	4
Maďarsko	12
Malta	3
Nizozemí	13
Rakousko	10
Polsko	27
Portugalsko	12
Slovinsko	4
Slovensko	7
Finsko	7
Švédsko	10
Spojené království	29

Lze-li podle Ústavy přijmout usnesení jen na návrh Komise, je k jeho přijetí přijetí třeba nejméně 232 hlasů vyjadřujících kladné stanovisko většiny členů. V ostatních případech k přijetí usnesení postačí nejméně 232 hlasů vyjadřujících kladné stanovisko dvou třetin členů.

Člen Evropské rady nebo Rady ministrů může požádat, aby se tehdy, kdy se Evropská rada nebo Rada ministrů usnáší kvalifikovanou většinou, ověřilo, že členské státy tvořící tuto kvalifikovanou většinu zastupují nejméně 62 % všech obyvatel Unie. Ukáže-li se, že tato podmínka nebyla splněna, není dotyčné rozhodnutí přijato.

2. Pro pozdější přistoupení se bude hranice podle předchozího odstavce vypočítávat tak, aby hranice kvalifikované většiny vyjádřené počtem hlasů nepřekročila tu hranici, která vyplývá z tabulky uvedené v prohlášení o rozšíření Evropské unie, zahrnutého v závěrečném aktu Konference, která přijala Niceskou smlouvu.

◦
◦ ◦

PROTOKOL O EUROSKUPINĚ

Vysoké smluvní strany,

Přejíce si usnadnit podmínky pro silnější hospodářský růst v Evropě a rozvinout za tímto účelem stále těsnější koordinaci hospodářské politiky v eurozóně,

Vědomy si toho, že je nezbytné zavést zvláštní ustanovení pro posílený dialog mezi členskými státy, které přijaly euro, v očekávání, že všechny členské státy Evropské unie přistoupí k eurozóně,

Se dohodly na následujících ustanoveních připojených k Ústavě:

Článek 1

Ministři členských států, které přijaly euro, se spolu neformálně scházejí. Tato setkání se konají tak často, jak je to třeba, aby mohli diskutovat o otázkách spojených se zvláštní odpovědností, kterou sdílejí v oblasti jednotné měny. Komise a Evropská centrální banka jsou vyzvány, aby se účastnily těchto setkání, která připravují zástupci ministrů financí členských států, které přijaly euro.

Článek 2

Ministři členských států volí na dva a půl roku předsedu většinou hlasů těchto členských států.

PROTOKOL POZMĚŇUJÍCÍ SMLOUVU EURATOM

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

MAJÍCE NA PAMĚTI, že je důležité, aby ustanovení smlouvy zakládající Evropské společenství atomové energie i nadále plně zajišťovala své právní účinky,

PŘEJÍCE SI však přizpůsobit tuto smlouvu novým pravidlům stanoveným smlouvou zakládající Ústavu pro Evropu, především v institucionální a finanční oblasti,

PŘIJALY následující ustanovení, která jsou připojena ke smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu a takto pozměňují smlouvu zřizující Evropské společenství atomové energie:

Článek 1

Článek 3 se zrušuje.

Článek 2

Název hlavy III "Institucionální ustanovení" je nahrazen tímto názvem:
"Institucionální a finanční ustanovení".

Článek 3

Článek 107 je nahrazen tímto textem:

"Článek 107

Institucionální a finanční ustanovení smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu (články I-18 až I-38, články I-52 až I-55 a články III-227 až III-316) a článek I-58 oné smlouvy se vztahují na tuto smlouvu, aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení článků 134, 135, 144, 145, 171, 172, 174 a 176.

2. Zrušují se články 107 A až 133, 136 až 143, 146 až 156, 158 až 170, 173, 173a, 175, 177 až 183a."

Článek 4

Název hlavy IV "Finanční ustanovení" bude nahrazen tímto názvem:

"Zvláštní finanční ustanovení".

Článek 5

V člancích 38 pododstavec 3 a 82 pododstavec 3 se odkazy na články 141 a 142 nahrazují v tomto pořadí články III-265 a III-266 smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu.

V člancích 171 odstavec 2, 175 pododstavec 1 a 176 odstavec 3 se odkaz na článek 183 nahrazuje článkem III-318 smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu.

V článku 172 odstavec 4 se odkaz na článek 177 odstavec 5 nahrazuje článkem III-310 smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu.

V člancích 18 poslední pododstavec a 83 odstavec 2 se odkaz na článek 164 nahrazuje článkem III-307 smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu.

V článcích 38 a 82 má být slovo "směrnice" nahrazeno spojením "evropské rozhodnutí".
Ve smlouvě je slovo "rozhodnutí" nahrazeno spojením "evropské rozhodnutí".

Článek 6

Článek 190 je nahrazen takto:

"Aniž jsou tím dotčena ustanovení obsažená ve statutu Soudního dvora, stanoví pravidla pro používání jazyků jednotlivými orgány Rada ministrů, která se usnáší jednomyslně."

Článek 7

Článek 198 je pozměněn takto:

"a) Tato Smlouva se nevztahuje na Faerské ostrovy."

Článek 8

Článek 201 je pozměněn takto:

"Společenství navazuje těsnou spolupráci s Evropskou organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, způsoby spolupráce budou stanoveny vzájemnou dohodou."

Článek 9

Článek 206 je pozměněn takto:

"Společenství může s jedním nebo několika státy nebo s mezinárodními organizacemi uzavřít dohody o přidružení vyznačující se vzájemnými právy a povinnostmi, společně vedenými akcemi a zvláštními postupy.

Tyto dohody uzavírá Rada ministrů, která se usnáší jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Vyžádají-li si tyto dohody pozměnění této smlouvy, musí být tyto změny nejprve přijaty podle postupu uvedeného v článku IV-7 smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu."

PROHLÁŠENÍ
připojené k Protokolu o zastoupení občanů
v Evropském parlamentu a o vážení hlasů
v Evropské radě a v Radě ministrů

Společný postoj, který zaujmou členské státy Evropské unie na konferencích o přistoupení Bulharska a/nebo Rumunska k Evropské unii, je, pokud jde o rozdělení křesel v Evropském parlamentu a vážení hlasů v Evropské radě a v Radě ministrů, následující. Pokud přistoupení Rumunska a/nebo Bulharska k Evropské unii nastane před tím, než vstoupí v platnost rozhodnutí Evropské rady uvedené v článku I-19 odstavec 2 Ústavy, počet jejich volených zastupitelů v Evropském parlamentu bude vypočítán v tomto pořadí na základě počtu 33 a 17, který bude opraven podle stejného vzorce, jako je ten, jímž byl určen počet zastupitelů v Evropském parlamentu pro každý členský stát, jak je to uvedeno v Protokolu o zastoupení občanů v Evropském parlamentu a o vážení hlasů v Evropské radě a v Radě ministrů.

Ve Smlouvě o přistoupení k Evropské Unii se bude moci odchýlně od článku I-19 odstavec 2 Ústavy uvést, že počet členů Evropského parlamentu může po zbytek volebního období 2004-2009 dočasně přesáhnout 736.

Aniž by byl dotčen článek I-24 odstavec 2 Ústavy, vážení hlasů Rumunska a Bulharska v Evropské radě a v Radě ministrů je v tomto pořadí 14 a 10 až do 1. listopadu 2009. Hranici, která je uvedena v Protokolu o zastoupení občanů v Evropském parlamentu a o vážení hlasů v Evropské radě a v Radě ministrů, stanoví při každém přistoupení Rada.

PROHLÁŠENÍ
O VYTVOŘENÍ EVROPSKÉHO ÚTVARU
PRO ZAHRANIČNÍ ČINNOST

„Ve snaze být nápomocen budoucímu ministrovi zahraničních věcí Unie při výkonu jeho funkcí podle článku I-27 Ústavy, uznává Konvent, že je nutné, aby se Rada ministrů a Komise, aniž jsou tím dotčena práva Evropského parlamentu, dohodly, že pod vedením ministra bude zřízen společný útvar (evropský útvar pro zahraniční činnost), který se bude skládat z úředníků pocházejících z příslušných útvarů generálního sekretariátu Rady ministrů a Komise a za tímto účelem uvolněných pracovníků vnitrostátních diplomatických služeb.

Z tohoto společného útvaru pochází zaměstnanci delegací Unie uvedených v článku III-230.

Konvent soudí, že ustanovení nezbytná pro ustavení společného útvaru by měla být přijata během prvního roku následujícího poté, kdy vstoupí v platnost smlouva zakládající Ústavu pro Evropu."

PROHLÁŠENÍ
K ZÁVĚREČNÉMU AKTU PODPISU
SMLOUVY ZAKLÁDAJÍCÍ ÚSTAVU

Pokud do dvou let od podpisu smlouvy zakládající Ústavu tuto smlouvu ratifikovaly čtyři pětiny států a pokud jeden nebo více členských států se setkalo při její ratifikaci s obtížemi, bude se touto otázkou zabývat Evropská rada.

EVROPSKÝ KONVENT

SEZNAM ČLENŮ

PŘESEDNICTVO

Valéry GISCARD d'ESTAING
Giuliano AMATO
Jean-Luc DEHAENE

Předseda
Místopředseda
Místopředseda

DALŠÍ ČLENOVÉ PREZIDIA

Michel BARNIER
John BRUTON
Henning CHRISTOPHERSEN
Alfonso DASTIS

Zástupce Evropské komise
Zástupce vnitrostátních parlamentů
Zástupce dánského předsednictví
Zástupce španělského předsednictví
(od března 2003)

Klaus HÄNSCH
Giorgos KATIFORIS

Zástupce Evropského parlamentu
Zástupce řeckého předsednictví
(do února 2003)

Iñigo MÉNDEZ DE VIGO
Ana PALACIO

Zástupce Evropského parlamentu
Zástupkyně španělského předsednictví
(do března 2003)

Giorgos PAPANDREOU

Zástupce řeckého předsednictví
(od února 2003)

Gisela STUART
Antonio VITORINO
Alojz PETERLE

Zástupkyně vnitrostátních parlamentů
Zástupce Evropské komise
Host

ČLENOVÉ KONVENTU

ZÁSTUPCI EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Jens-Peter BONDE (DK)
Elmar BROK (D)
Andrew Nicholas DUFF (UK)
Olivier DUHAMEL (F)
Klaus HÄNSCH (D)
Sylvia-Yvonne KAUFMANN (D)
Timothy KIRKHOPE (UK)
Alain LAMASSOURE (F)
Linda McAVAN (UK)
Hanja MAIJ-WEGGEN (NL)
Luís MARINHO (P)
Íñigo MÉNDEZ DE VIGO Y MONTOJO (ES)
Cristiana MUSCARDINI (IT)
Antonio TAJANI (IT)
Anne VAN LANCKER (B)
Johannes VOGGENHUBER (ÖS)

ZÁSTUPCI KOMISE

Michel BARNIER

António VITORINO

ZÁSTUPCI ČLENSKÝCH STÁTŮ

ZEMĚ

BELGIË/BELGIQUE

Vláda
Louis MICHEL

Vnitrostátní parlament
Karel DE GUCHT
Elio DI RUPO

DANMARK

Vláda
Henning CHRISTOPHERSEN

Vnitrostátní parlament
Peter SKAARUP
Henrik DAM KRISTENSEN

DEUTSCHLAND

Vláda

Joschka FISCHER
*vystřídal pana Petera GLOTZE
v listopadu 2002*

Vnitrostátní parlament

Jürgen MEYER
Erwin TEUFEL

ELLAS

Vláda

Giorgos PAPANDREOU
*vystřídal pana Giorgose KATIFORISE
v únoru 2003*

Vnitrostátní parlament

Paraskevas AVGERINOS
Marietta GIANNAKOU

ESPAÑA

Vláda

Alfonso DASTIS
*vystřídal pana Carlose BASTARRECHE
jako náhradník v září 2002, pak paní
A. Palacio jako řádný člen v březnu 2003*

Vnitrostátní parlament

Josep BORRELL
FONTELLES
Gabriel CISNEROS
LABORDA

FRANCE

Vláda

Dominique de VILLEPIN
*vystřídal pana Pierra MOSCOVICIho
v listopadu 2002*

Vnitrostátní parlament

Pierre LEQUILLER
*vystřídal pana Alaina BARRAU
v červenci 2002*
Hubert HAENEL

IRELAND

Vláda

Dick ROCHE
*vystřídal pana Raye MacSHARRYho
v červenci 2002*

Vnitrostátní parlament

John BRUTON
Proinsias DE ROSSA

ITALIA

Vláda

Gianfranco FINI

Vnitrostátní parlament

Marco FOLLINI
Lamberto DINI

LUXEMBOURG

Vláda

Jacques SANTER

Vnitrostátní parlament

Paul HELMINGER
Ben FAYOT

NEDERLAND

Vláda

Gijs de VRIES
*vystřídal pana Hanse van MIERLO
v říjnu 2002*

Vnitrostátní parlament

René van der LINDEN
Frans TIMMERMANS

ÖSTERREICH

Vláda

Hannes FARNLEITNER

Vnitrostátní parlament

Caspar EINEM
Reinhard Eugen BÖSCH

PORTUGAL

Vláda

M. Ernâni LOPES
*vystřídal pana João de VALLERA
v květnu 2002*

Vnitrostátní parlament

Alberto COSTA
Eduarda AZEVEDO

SUOMI/FINLAND

Vláda

Teija TIILIKAINEN

Vnitrostátní parlament

Kimmo KILJUNEN
Jari VILÉN
*vystřídal pana Mattiho VANHANENA
v květnu 2003*

SVERIGE

Vláda

Lena HJELM-WALLÉN

Vnitrostátní parlament

Sören LEKBERG
Göran LENNMARKER

UNITED KINGDOM

Vláda

Peter HAIN

Vnitrostátní parlament

Gisela STUART
David HEATHCOAT-AMORY

ZÁSTUPCI KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍ

ZEMĚ

Kύπρος/KYPR

Vláda
Michael ATTALIDES

Vnitrostátní parlament
Eleni MAVROU
Panayiotis DEMETRIOU

MALTA

Vláda
Peter SERRACINO-INGLOTT

Vnitrostátní parlament
Michael FRENDU
Alfred SANT

MAGYARORSZÁG/ MAĎARSKO

Vláda
Péter BALÁZS
*vystřídá pana Jánoše MARTONYIho
v červnu 2002*

Vnitrostátní parlament
József SZÁJER
Pál VASTAGH

POLSKA/POLSKO

Vláda
Danuta HÜBNER

Vnitrostátní parlament
Jozef OLEKSY
Edmund WITTBRODT

ROMÂNIA/RUMUNSKO

Vláda
Hildegard Carola PUWAK

Vnitrostátní parlament
Alexandru ATHANASIU
*vystřídá pana Liviu MAIORa
v únoru 2003*
Puiu HASOTTI

SLOVENSKO

Vláda

Ivan KORČOK
*vystřídal pana Jána FIGELa
v listopadu 2002*

Vnitrostátní parlament

Jan FIGEL
*vystřídal pana Pavola HAMZIKa
v říjnu 2002*
Irena BELOHORSKÁ

LATVIJA/LOTYŠSKO

Vláda

Sandra KALNIETE
*vystřídal pana Robertse ZILEho
v lednu 2003*

Vnitrostátní parlament

Rihards PIKS
Liene LIEPINA
*vystřídala pana Edvinse INKĒNSE
v lednu 2003*

EESTI/ESTONSKO

Vláda

Lennart MERI

Vnitrostátní parlament

Tunne KELAM
Rein LANG
*vystřídal pana Peetera REITZBERGa
v dubnu 2003*

LIETUVA/LITVA

Vláda

Rytis MARTIKONIS

Vnitrostátní parlament

Vytenis ANDRIUKAITIS
Algirdas GRICIUS
*vystřídal pana Alvydase
MEDALINSKASE v prosinci 2002,
který jako náhradník vystřídal
paní Dalia
KUTRAITE-GIEDRAITIENE*

България/BULHARSKO

Vláda

Meglana KUNEVA

Vnitrostátní parlament

Daniel VALCHEV
Nikolai MLADENOV

ČESKÁ REPUBLIKA

Vláda

Jan KOHOUT
*vystřídal pana Jana KAVANA
v září 2002*

Vnitrostátní parlament

Jan ZAHRADIL
Josef ZIELENIEC

SLOVENIJA/SLOVINSKO

Vláda

Dimitrij RUPEL
*vystřídal pana Matjaze NAHTIGALA
v lednu 2003*

Vnitrostátní parlament

Jelko KACIN
*vystřídal pana Slavko GABERa
v lednu 2003*
Alojz PETERLE

TÜRQÍYE/TURECKO

Vláda

Abdullah GÜL
*vystřídal v březnu 2003 pana Yasara
YAKISE, který byl náhradníkem
pana Mesuta YILMAZe v prosinci 2002*

Vnitrostátní parlament

Zekeriya AKCAM
*vystřídal pana Aliho TEKINA
v prosinci 2002*
Kemal DERVIŞ
*vystřídal paní Ayfer YILMAZ
v prosinci 2002*

NÁHRADNÍCI

ZÁSTUPCI EVROPSKÉHO PARLAMENTU

William ABITBOL (F)
ALMEIDA GARRETT (P)
John CUSHNAHAN (IRL)
Lone DYBKJAER (DK)
Pervenche BERÈS (F)
Maria BERGER (ÖS)
Carlos CARNERO GONZÁLEZ (ES)
Neil MacCORMICK (UK)
Piiia-Noora KAUPPI (FI)
Elena PACIOTTI (IT)
Luís QUEIRÓ (P)
Reinhard RACK (ÖS)
Esko SEPPÄNEN (FI)
The Earl of STOCKTON (UK)
Helle THORNING-SCHMIDT (DK)
Joachim WUERMELING (D)

ZÁSTUPCI KOMISE

David O'SULLIVAN

Paolo PONZANO

ZÁSTUPCI ČLENSKÝCH STÁTŮ

ZEMĚ

BELGIË/BELGIQUE

Vláda
Pierre CHEVALIER

Vnitrostátní parlament
Danny PIETERS
Marie NAGY

DANMARK

Vláda
Poul SCHLÜTER

Vnitrostátní parlament
Per DALGAARD
Niels HELVEG PETERSEN

DEUTSCHLAND

Vláda
Hans Martin BURY
*vystřídal pana Guntera PLEUGERa
v listopadu 2002*

Vnitrostátní parlament
Peter ALTMAIER
Wolfgang GERHARDS
*vystřídal pana Wolfganga SENFFa
v březnu 2003*

ELLAS

Vláda
Giorgos KATIFORIS
*vystřídal pana Panayiotise
IOAKIMIDISE v únoru 2003*

Vnitrostátní parlament
Nikolaos
CONSTANTOPOULOS
Evripidis STILINIADIS

ESPAÑA

Vláda
Ana PALACIO
*vystřídala pana Alfonso
Dastise v březnu 2003*

Vnitrostátní parlament
Diego LÓPEZ GARRIDO
Alejandro MUÑOZ LONSO

FRANCE

Vláda

Pascale ANDREANI
vystřídala pana Pierra VIMONTa
v srpnu 2002

Vnitrostátní parlament

Jacques FLOCH
vystřídal paní Anne-Marie
IDRAC v červenci 2002
Robert BADINTER

IRELAND

Vláda

Bobby McDONAGH

Vnitrostátní parlament

M. Pat CAREY *v červenci 2002*
vystřídal pana Martina CULLENa
John GORMLEY

ITALIA

Vláda

Francesco E. SPERONI

Vnitrostátní parlament

Valdo SPINI
Filadelfio Guido BASILE

LUXEMBOURG

Vláda

Nicolas SCHMIT

Vnitrostátní parlament

Gaston GIBERYEN
Renée WAGENER

NEDERLAND

Vláda

Thom de BRUIJN

Vnitrostátní parlament

Wim van EEKELEN
Jan Jacob van DIJK
vystřídal pana Hanse van BAALEN
v říjnu 2002

ÖSTERREICH

Vláda

Gerhard TUSEK

Vnitrostátní parlament

Evelin LICHTENBERGER
Eduard MAINONI
vystřídal pana Gerharda
KURZMANNa
v březnu 2003

PORTUGAL

Vláda
Manuel LOBO ANTUNES

Vnitrostátní parlament
Guilherme d'OLIVEIRA
MARTINS *vystřídal pana Osvaldo
de CASTRO v červnu 2002*
António NAZARÉ PEREIRA

SUOMI/FINLAND

Vláda
Antti PELTOMÄKI

Vnitrostátní parlament
Hannu TAKKULA
*vystřídal paní Riittu KORHONEN
v květnu 2003*
Esko HELLE

SVERIGE

Vláda
Sven-Olof PETERSSON
*vystřídal paní Lenu HALLENGREN
v prosinci 2002*

Vnitrostátní parlament
Kenneth KVIST
Ingvar SVENSSON

UNITED KINGDOM

Vláda
Baroness SCOTLAND OF ASTHAL

Vnitrostátní parlament
Lord TOMLINSON
Lord MACLENNAN OF
ROGART

ZÁSTUPCI KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍ

ZEMĚ

Κύπρος/KYPR

Vláda
Theophilos V. THEOPHILOU

Vnitrostátní parlament
Marios MATSAKIS
Androula VASSILIOU

MALTA

Vláda
John INGUANEZ

Vnitrostátní parlament
Dolores CRISTINA
George VELLA

MAGYARORSZÁG/ MAĎARSKO

Vláda
Péter GOTTFRIED

Vnitrostátní parlament
András KELEMEN
István SZENT-IVÁNYI

POLSKA/POLSKO

Vláda
Janusz TRZCIŃSKI

Vnitrostátní parlament
Marta FOGLER
Genowefa GRABOWSKA

ROMÂNIA/RUMUNSKO

Vláda
Constantin ENE
*vystřídal pana Iona JINGA
v prosinci 2002*

Vnitrostátní parlament
Péter ECKSTEIN-KOVACS
Adrian SEVERIN

SLOVENSKO

Vláda
Juraj MIGAŠ

Vnitrostátní parlament
Zuzana MARTINAKOVA
*vystřídala pana Františka SEBEJe
v listopadu 2002*
Boris ZALA
*vystřídal paní Olgu KELTOSOVou
v listopadu 2002*

LATVIJA/LOTYŠSKO

Vláda
Roberts ZILE
*vystřídal pana Guntarse KRASTSe
v lednu 2003*

Vnitrostátní parlament
Guntars KRASTS
*vystřídal pana Marise
SPRINDZUKSe v lednu 2003*
Arturs Krisjanis KARINS
*vystřídal paní Inese BIRZNIECE
v lednu 2003*

EESTI/ESTONSKO

Vláda
Henrik HOLOLEI

Vnitrostátní parlament
Liina TÕNISSON
*vystřídala paní Liia HÄNNI
v dubnu 2003*
Urmas REINSALU
*vystřídal pana Ülo TÄRNO
v dubnu 2003*

LIETUVA/LITVA

Vláda
Oskaras JUSYS

Vnitrostátní parlament
Gintautas ŠIVICKAS
*vystřídal v únoru 2003
pana Gediminase DALINKEVICIUSE,
který vystřídal pana Rolandase
PAVILIONISe v prosinci 2002*
Eugenijus MALDEIKIS
*vystřídal pana Alvydase
MEDALINSKASE v únoru 2003*

България/BULHARSKO

Vláda
Neli KUTSKOVA

Vnitrostátní parlament
Alexander ARABADJIEV
Nesrin UZUN

ČESKÁ REPUBLIKA

Vláda
Lenka Anna ROVNÁ
*vystřídala pana Jana KOHOUTA
v září 2002*

Vnitrostátní parlament
Petr NEČAS
František KROUPA

SLOVENIJA/SLOVINSKO

Vláda
Janez LENARČIČ

Vnitrostátní parlament
Franc HORVAT
*vystřídal paní Danicu SIMŠIČ
v lednu 2003*
Mihael BREJC

TÜRQÍYE/TURECKO

Vláda

Oğuz DEMIRALP
*vystřídal pana Nihat AKYOL
v srpnu 2002*

Vnitrostátní parlament

Ibrahim ÖZAL
*vystřídal pana Kürsata ESERa
v prosinci 2002*
Necdet BUDAK
*vystřídal pana A. Emre
KOCAOĞLOU v prosinci 2002*

POZOROVATELÉ

Roger BRIESCH
Josef CHABERT
João CRAVINHO
Manfred DAMMEYER
Patrick DEWAELE
Nikiforos DIAMANDOUROS
(vystřídal pana Jacoba SÖDERMANa v březnu 2003)
Claude DU GRANRUT
Göke Daniel FRERICHS
Emilio GABAGLIO
Georges JACOBS
Claudio MARTINI
Anne-Maria SIGMUND
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
*(vystřídal pana Eduardo ZAPLANA v únoru 2003,
po náhradnictví paní Evy-Riitty SIITONEN
v říjnu 2002)*

Hospodářský a sociální výbor
Výbor regionů
Evropští sociální partneři
Výbor regionů
Výbor regionů
Evropský ochránce práv

Výbor regionů
Hospodářský a sociální výbor
Evropští sociální partneři
Evropští sociální partneři
Výbor regionů
Hospodářský a sociální výbor
Výbor regionů

SEKRETARIÁT

Sir John KERR
Annalisa GIANNELLA

Generální tajemník
Zástupkyně generálního tajemníka

Marta ARPIO SANTACRUZ
Hervé BRIBOSIA
Elisabeth GATEAU
Maria José MARTÍNEZ IGLESIAS
Guy MILTON
Kristin de PEYRON
Alain PIOTROWSKI
Alessandra SCHIAVO
Maryem van den HEUVEL

Agnieszka BARTOL
Nicole BUCHET
Clemens LADENBURGER
Nikolaus MEYER LANDRUT
Ricardo PASSOS
Alain PILETTE
Etienne de PONCINS
Walpurga SPECKBACHER

OBSAH

PŘEDMLUVA.....	1
PREAMBULE	3
 <u>ČÁST I</u>	
HLAVA I VYMEZENÍ A CÍLE UNIE	5
HLAVA II ZÁKLADNÍ PRÁVA A OBČANSTVÍ UNIE	8
HLAVA III PŮSOBNOST UNIE	9
HLAVA IV ORGÁNY UNIE	15
KAPITOLA I INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC	15
KAPITOLA II DALŠÍ ORGÁNY A INSTITUCE	25
HLAVA V VÝKON PŮSOBNOSTI UNIE	27
KAPITOLA I SPOLEČNÁ USTANOVENÍ	27
KAPITOLA II ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ	31
KAPITOLA III POSÍLENÁ SPOLUPRÁCE	37
HLAVA VI DEMOKRATICKÝ ŽIVOT V UNII	38
HLAVA VII FINANCE UNIE	41
HLAVA VIII UNIE A JEJÍ BLÍZKÉ OKOLÍ	43
HLAVA IX PŘÍSLUŠNOST K UNII	44

<u>ČÁST II: CHARTA ZÁKLADNÍCH PRÁV UNIE</u>	47
PREAMBULE	47
HLAVA I DŮSTOJNOST	47
HLAVA II SVOBODY	48
HLAVA III ROVNOST	51
HLAVA IV SOLIDARITA	53
HLAVA V OBČANSTVÍ	56
HLAVA VI SOUDNICTVÍ	58
HLAVA VII OBECNÁ USTANOVENÍ UPRAVUJÍCÍ VÝKLAD A POUŽITÍ CHARTY	59

<u>ČÁST III: POLITIKY A FUNGOVÁNÍ UNIE</u>	61
HLAVA I - DOLOŽKY O OBECNÉM POUŽITÍ	62
HLAVA II - NEPŘÍPUSTNOST DISKRIMINACE A OBČANSTVÍ	63
HLAVA III - VNITŘNÍ POLITIKY A ČINNOSTI	65
KAPITOLA I - VNITŘNÍ TRH	65
Oddíl 1 – Vytvoření vnitřního trhu	65
Oddíl 2 – Volný pohyb osob a služeb	66
Pododdíl 1 - Pracovníci	66
Pododdíl 2 – Svoboda usazování	68
Pododdíl 3 – Volné poskytování služeb	70
Oddíl 3 – Volný pohyb zboží	73
Pododdíl 1 – Celní unie	73
Pododdíl 2 – Celní spolupráce	74
Pododdíl 3 – Zákaz množstevních omezení	74
Oddíl 4 – Kapitál a platby	76
Oddíl 5 – Pravidla hospodářské soutěže	78
Pododdíl 1 – Pravidla vztahující se na podniky	78
Pododdíl 2 – Podpory poskytované členskými státy	81
Oddíl 6 – Daňová ustanovení	83
Oddíl 7 – Sbližování právních předpisů	84
KAPITOLA II – HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ POLITIKA	87
Oddíl 1 – Hospodářská politika	87
Oddíl 2 – Měnová politika	92
Oddíl 3 – Institucionální ustanovení	96
Oddíl 3 bis– Ustanovení týkající se členských států, které vstoupily do eurozóny	98
Oddíl 4 – Přejídná ustanovení	99

KAPITOLA III – POLITIKY V DALŠÍCH SPECIFICKÝCH OBLASTECH	103
Oddíl 1 - Zaměstnanost	103
Oddíl 2 – Sociální politika	106
Pododdíl 1- Evropský sociální fond	111
Oddíl 3 – Hospodářská, sociální a územní soudržnost	112
Oddíl 4 – Zemědělství a rybolov	114
Oddíl 5 – Životní prostředí	118
Oddíl 6 – Ochrana spotřebitelů	121
Oddíl 7 - Doprava	122
Oddíl 8 – Transevropské sítě	125
Oddíl 9 – Výzkum a technologický rozvoj a kosmos	127
Oddíl 10- Energie	131
KAPITOLA IV – PROSTOR SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA	132
Oddíl 1 – Obecná ustanovení	132
Oddíl 2 – Politiky týkající se kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví	134
Oddíl 3 – Soudní spolupráce v občanských věcech	137
Oddíl 4 – Soudní spolupráce v trestních věcech	138
Oddíl 5 – Policejní spolupráce	141
KAPITOLA V - OBLASTI, VE KTERÝCH SE UNIE MŮŽE ROZHODNOUT VÉST KOORDINAČNÍ, DOPLŇKOVOU ČI PODPŮRNOU ČINNOST	143
Oddíl 1 – Veřejné zdraví	143
Oddíl 2 - Průmysl	145
Oddíl 3 - Kultura	146
Oddíl 4 – Všeobecné a odborné vzdělávání, mládež a sport	147
Oddíl 5 – Civilní ochrana	149
Oddíl 6 – Administrativní spolupráce	150

HLAVA IV - PŘIDRUŽENÍ ZÁMOŘSKÝCH ZEMÍ A ÚZEMÍ	151
HLAVA V - ZAHRANIČNÍ ČINNOST UNIE	154
KAPITOLA I - USTANOVENÍ S OBECNÝM POUŽITÍM	154
KAPITOLA II - SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA	156
Oddíl 1 – Společná bezpečnostní a obranná politika	162
Oddíl 2 – Finanční ustanovení	165
KAPITOLA III – SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA	166
KAPITOLA IV – SPOLUPRÁCE SE TŘETÍMI ZEMĚMI A HUMANITÁRNÍ POMOC	168
Oddíl 1 – Rozvojová spolupráce	168
Oddíl 2 – Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi	170
Oddíl 3 – Humanitární pomoc	171
KAPITOLA V – OMEZUJÍCÍ OPATŘENÍ	172
KAPITOLA VI – MEZINÁRODNÍ DOHODY	173
KAPITOLA VII – VZTAHY UNIE K MEZINÁRODNÍM ORGANIZACÍM, K TŘETÍM ZEMÍM A K DELEGACÍM UNIE	176
KAPITOLA VIII – PROVÁDĚNÍ DOLOŽKY O SOLIDARITĚ	177
HLAVA VI - FUNGOVÁNÍ UNIE	178
KAPITOLA I - INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ	178
Oddíl 1 - Orgány	178
Pododdíl 1 – Evropský parlament	178
Pododdíl 2 – Evropská rada	181
Pododdíl 3 - Rada ministrů	182
Pododdíl 4 - Komise	183
Pododdíl 5 – Soudní dvůr	185
Pododdíl 6 – Účetní dvůr	194

Oddíl 2 – Poradní instituce Unie	197
Pododdíl 1 – Výbor regionů	197
Pododdíl 2 – Hospodářský a sociální výbor	198
Oddíl 3 – Evropská investiční banka	200
Oddíl 4 – Ustanovení společná orgánům, institucím a agenturám Unie	201
KAPITOLA II - FINANČNÍ USTANOVENÍ	205
Oddíl 1 – Víceletý finanční rámec	205
Oddíl 2 – Roční rozpočet Unie	206
Oddíl 3 – Provádění rozpočtu a absolutorium	209
Oddíl 4 – Společná ustanovení	211
Oddíl 5 – Boj proti podvodům	213
KAPITOLA III – POSÍLENÁ SPOLUPRÁCE	214
HLAVA VII: SPOLEČNÁ USTANOVENÍ	217
<u>ČÁST IV: OBEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ</u>	221
PROTOKOL O ÚLOZE VNITROSTÁTNÍCH PARLAMENTŮ V EVROPSKÉ UNII	226
PROTOKOL O POUŽÍVÁNÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY	229
PROTOKOL O ZASTOUPENÍ OBČANŮ V EVROPSKÉM PARLAMENTU A O VÁŽENÍ HLASŮ V EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ MINISTRŮ	232
PROTOKOL EUROSKUPINĚ	235
PROTOKOL POZMĚŇUJÍCÍ SMLOUVU EURATOM	236

